MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1936

12. N.

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4. TĀLRUNIS 26336

BRILJANTI, PULKSTEŅI,
ZELTS, SUDRABS,
KRISTALS, DZINTARS,
ALPAKA.

Darbnīca pasūtījumiem un
izlabošanai.

**Nav greznākas rotas eglītei
nav patīkamākas dāvanas Ziemassvētkos
par
latviskiem V. ĶUZES ražojumiem.**

**Lieliem un maziem,
veciem un jauniem.**

A/S **V. Kuze**

**Šokolāde Konfektes
Biskvīti Vafeles Kafeja**

Fabr. nol.: Raiņa bulv. 25, Brīvības ielā 13

ZIEMASSVĒTKU PRECES

MILTUS
SĪRUPU
AUGĻUS, ŽĀVĒTUS
ROZĪNES
PIPARKŪKU GARŠVIELAS
SVECĪTES
LUKTURĪŠUS
KONFEKTES
IZGREZNOJUMUS u. c.

PIEDĀVĀ

C/S «KONZUMS»

Rīgā, Dzirnavu ielā 68 un nodaļas provincē

Mazpulks

12. (71.) nr. 1936. g. 15 decembri

Ziemassvētkos

Rau svētku eglīte tik koši,
Tik mīlīgi, tik gaiši spīd.
Un debešķīgais prieks un spožums,
Ikvienā sirdī lejup slīd!

E. Veidenbaums

Valsts Prezidenta Dr. K. Ulmaņa novēlējums mazpulkiem

Mazpulku 7 gadu dienā š. g. 8. novembrī Latvijas mazpulku vadītājs LLK priekšsēdētājs R. Dzērve nosūtījis Latvijas mazpulku Virsvadonim ziņojumu par organizācijas 7 gadu sasniegumiem. Mazpulku Virsvadonis piesūtījis šādu atbildes rakstu:

Sirsnīgi pateikdamies Jums un Latvijas mazpulku organizācijai par sniegto darbības pārskatu un izteikdams savu prieku par viņas līdzšinējo rosību, novēlu viņai vislabākās sekmes turpmākās gaitās, pulcinot un vienojot zem baltzaļā karoga mūsu lauku jaunatni un stiprinot viņas sirdīs mūsu tēvu darba un centības tikumus.

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru Prezidents

Gaišs piemērs

Izglītības ministrs profesors Augusts Tentelis 23. novembrī palika 60 gadus vecs. Šo dienu, dziļi cienījot jubilāru, plaši atzīmēja visa prese, sumināj umus un savus vislabākos novēlējumus nodeva arī mazpulku pārstāvji.

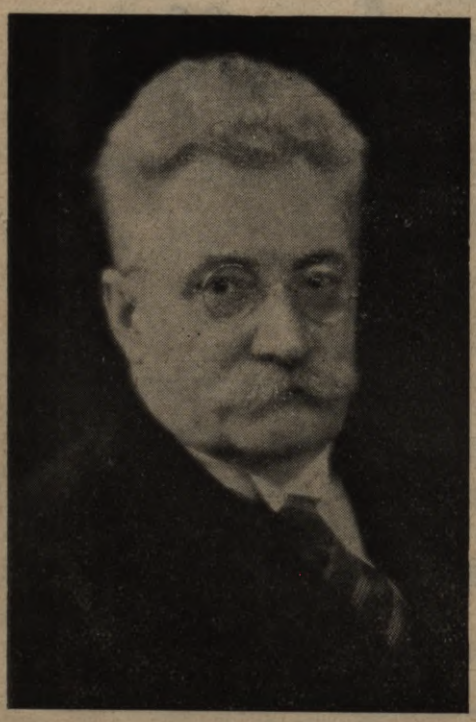

Augusts Tentelis dzimis 1876. g. 23. nov. Vidrižu pag. Kalna Ennēs. Viņš nobeidz Lēdurgas draudzes skolu, Valkas-Valmieras skolotāju sēmināru un no 1897. —1904. g. pats jau ir skolotājs Limbažos. Bet ar to vien A. Tentelis nevarēja samierināties. Viņš atstāja skolotāja vietu un bez līdzekļiem, bez abiturijas diploma devās uz Krieviju, lai tur vēl mācītos.

Pēterburgā viņš, strādādams gan skolā, gan privāti, no maizes darba brivajā brīdi gatavojas abitūrijai, lai varētu iestāties ūniversitātē. Un tas viņam izdodas pilnā mērā. 1906. g. rudenī viņš ir jau Pēterburgas ūniversitātes students-vēsturnieks, bet 1916. gadā jau Pēterburgas ūniversitātes privātdocents.

Tās ir grūtas darba gaitas, kas jaunībā izlauztas, bet par to arī profesora A. Tenteļa raksturs izveidojies stingrs un nelokāms pret sevi un pret darbu. Viņš ir saprotošs un augstākā mērā cilvēcīgs sadzīvē ar citiem. Tās ir īpašības, kas dziļas cieņas un cildināšanas vērtas. Un arī mazpulku jaunatne, ar patiesu cieņu un bijību pieedama sava izglītības ministra dzīves un darba gaitām, še var saskatīt gaišu piemēru, kam sekot, kuŗa vārdiem un darbiem arvien paklausīt. A. R.

Ziemas mēnesī . . .

Klusums. Balts, bezgalīgs klusums. Mājas un pat meži saplūst vienkop un piekļaujas sniegotai zemei. Visam ir jāatpūšas, visam arī dabā ir jāklusē, lai tad, kad saule atkal atgriezīsies un kāps augstāk zilajā debesu kupolā, varētu celties un viest jaunu dzīvību . . .

Un Ziemassvētki ir šis slieksnis, aiz kuŗa atgriežas saule — visvarenā dzīvības uzturētāja. Jā. Bet Ziemassvētki ir arī tie svētki, kuŗus gaida ikviena sirds. Klusi un mīļi, svecīšu spožuma piestaroti ir Ziemassvētku vakari. Mīļš siltums tad plūst no ikvienas eglītes zara, mīļš siltums raisās no cilvēku sirdīm un atstaro ik sejā, ik acu mirdzumā. Tā ir cilvēku mīlestības vislielākā burvība, kas apņem Ziemassvētkus, svētkus, kuŗiem jau no senseniem laikiem dots līdzi vēlējums, lai būtu: miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts.

Jā, cilvēki kļūst stiprāki saviem ikdienas darbiem, ja arī sirdīs viņiem ir miers un līdzsvars. Cilvēku labais prāts taču ir visa uzvarētajs, visa piepildītājs un lielu mērķu uz priekšu virzītājs.

Kā veicas visi tie darbi, ko mūža draugi ar labu prātu nolēmuši paveikt. Kā plaukst, kā uz priekšu iet visa viņu dzīve. Un tad jau vairs neviena tā sāpe, vai grūtums, ko liktenis uzliek, nav nepārciešama, nav neuzvarama. Tad paļāvība un ticība cilvēkam ir tās, kas visu liek uzvarēt. Un svētku brīdī šī paļāvība plaukst un top lielāka. Top gaišāka sīko svecīšu mirdzumā...

Ziemassvētkos

A. LŪSIS

Svētku eglītei spoži mirdzot, katru sirdi aizkaŗ debešķigais prieks. Priecājas veci un jauni. Priecājas lieli un mazi. Uz visiem runā Ziemassvētku gaišums, un katra sirds šai laikā kļūst gaismai rada. Zūd tumsa, kāda tur, varbūt, dzīves grūtos un liktenīgos brīžos ir valdījusi. Zūd naids, skaudība, dusmas. Un cilvēkam dzimst apņemšanās labot reiz pielaistās kļūdas un gādāt par to, lai tās vairs neatkārtotos. Un — kur ir gaisma — tur ir prieks, dzīvība, spēks un mīlestība. Gaismā dīgst dzīvība zemes klēpī — plaukst zaļi asni, riežas pumpuri, veŗas ziedi, briest vārpas un ienākas augļi. Skaties un vēro — tikko, ziemas saulgriežiem pienākot, lielais debesu spīdeklis tuvojas zemei, zem biezās sniega segas mēs jau varam manīt jaunas dzīvības pamošanos. Mēs jūtam, kā zem ziliem ledus vākiem sāk murdēt upju un ezeru ūdeņi, gaidīdami pavasari un palu sākšanos... Un gaismā arī cilvēku sirds smeļas spēku. Vai sirmgalvis, pavasaŗa saulē ejot, nekļūst vairākus gadu desmitus jaunāks? Vai arāja roka stingrāki nesatveŗ arkla balstu, vai viņa vaigs pavasarī nesmaida līdzi saulei, kas zibošus staru vaiņagus vij pie debesīm? Vai skaļāki negavilē gani birzīs un norās, un — vai arī jūsu darbs, mani draugi, lauciņā nesokas labāk, vai jūs to nedarāt ar lielāku prieku un sajūsmu? Redziet — cik liela ir gaismas burvība, cik varens viņas spēks!

Bet — Ziemassvētki mūs aicina meklēt arī kādu citu gaismu. To, kuŗu mums atnesis mūsu Pestītājs, par kuŗa brīnišķīgo piedzimšanu mums stāsta svētku evaņģēlijs. Ziemassvētki mums liek atcerēties viņa vārdus: „Es esmu pasaules gaišums — kas man nāk pakaļ, tas nestaigās tumsībā, bet tam būs dzīvības gaišums." (Jāņa evaņģēlijs).

Visa Kristus mācība uz mums runā gaismas valodu. Viņš bija šīs mācības atradējs, sludinātājs un piepildītājs savā dzīvē un nāvē. Kristus mācība bija Kristus pats, jo viņš aiz tās bija nostājies ar visu savu personību. Un tādēļ viņš var teikt — „es esmu pasaules gaišums." Kas viņam seko, tas seko viņa mācībai, tas staigā gaismā. Tas neapmaldās, kā apmaldās un var apmaldīties tie, kas iet tumsā. Tas vienmēr redz un atrod pareizo ceļu arī tad, ja krustcelēs tam uzmākušās šaubas un neziņa. Kristu — kā dzīvu priekšzīmi, mēs vairs redzēt nevaram. Divus gadu tūkstošus atpakaļ viņš ir miris traģiskā nāvē, palikdams uzticīgs tai misijai un tam uzdevumam, kuŗu Debestēvs viņam bija licis piepildīt dzīvē un darbā. Bet mums ir viņa atstātā mācība. Mums ir viņa liesmainie, aizraujošie vārdi, ir viņa mudes un aizrādījumi, kā dzīvot un kā izturēties pret sevi un citiem! Un tie mums dod to gaismu, kuŗu glabāt sirdī, gaismu, kuŗai ir divi vārdi — t i c ī b a un m ī l e s t ī b a.

Ziemassvētki stiprina mūsu ticību Dievam — Tēvam, kas par mums vienmēr gādā, kas mūs neaizmirsīs un nepametīs nebaltā dienā. Tad, kad cilvēki bija dziļi grimuši savos grēkos, kad tie vairs nemācēja šķirt labo no ļaunā — Viņš sūtīja mums Glābēju, sūtīja Jezu Kristu, lai tas izvestu cilvēci no samaitātības purva. Un — kas zina, vai Pestītājs pie mums neatnāk katrus Ziemassvētkus... Nedomājiet, mani draugi, ka tas, ko jūs variet acīm redzēt un rokām taustīt — jau ir viss patiesi esošais. Ir vēl kāda cita pasaule, kuŗā nespēj iespiesties mūsu skats. Ir vēl lietas, kuŗas mēs neredzam, tāpat kā, skatoties uz vārpu, neredzam viņas sakni. Un, no šīs neredzamās pasaules nākdams, Kristus, varbūt, nostājas mūsu vidū tad, kad svecīšu liesmiņas mirdz spoži kā zvaigznes, kad mēs ar priecīgu sirdi dziedam svētku dziesmas... Un tas, kas viņam tic, kas viņa gaismā savu dzīves ceļu nostaigā — tas viņu arī redzēs un jutīs savā tuvumā katrus Ziemassvētkus.

Bet — Ziemassvētki mums stāsta arī par mīlestību. Par to mīlestību, kādu mēs visi esam saņēmuši no Dieva, no savas tautas, no savas ģimenes — vecākiem,

Daudz siltu paldies jūs saņēmāt pagājušos Ziemassvētkos, vēl vairāk saņemsit brāļiem, māsām, draugiem... Par to mīlestību, kāda mums viņiem jāparāda. Bez mīlestības nevar gaismā staigāt. Kur ir vienaldzība, kūtrums, tur ātri vien ierodas arī šo divu rakstura īpašību attālāks radinieks — līdzcietības trūkums un dažkārt pat naids. Bet mīlestība dod dzīvei gaismu. Vai jūs paši to kādreiz neesat piedzīvojuši? Tad, kad nospiesta bija jūsu mazā sirds, kad gāja grūti — atnāca, varbūt, mīļš un tuvs cilvēks, sasildīja jūs ar savu sirds siltumu — un visa pasaule uzreiz kļuva gaiša kā vasaras diena. Un — neaizmirstiet, ka tāpat tas ir arī ar citiem cilvēkiem. Arī tie grib dzīvē redzēt to gaismu, kuŗas vārds ir „mīlestība." Un tādēļ Ziemassvētkos solaties, mazpulku dalībnieki, šo gaismu meklēt katrs sevī un viens otrā — — esiet gatavi mīlēt un tapt mīlēti. Mīlestība jums palīdzēs dzīvē atrast patiesus un uzticamus draugus, tā sagādās jums prieku un vieglāki palīdzēs pārcies sāpes un nebaltu dienas likstas.

Ticība un mīlestība — šie divi gaismas avoti lai jums rāda ceļu dzīvē. Tad jūs būsit izpratuši Ziemassvētku nozīmi un kā sēkla auglīgā zemē būs krituši Kristus vārdi: „Es esmu pasaules gaišums — kas man nāks pakaļ, tas nestaigās tumsībā, bet tam būs dzīvības gaišums."

Priecīgus Ziemassvētkus — tuvie un tālie draugi!

Ziemassvētki tuvojas!

V. MIĶELSONS, 461. Lauberes mazp. dal.

Tuvojas spožie Ziemassvētki! Ikvienam no mums šie svētki ir mīļi un gaiši. Un patiesi, vai tie arī nav tādi svētki, kuŗi spoža skaistuma un prieka pilni? Viņi jau mums iepatikušies no sen senajām bērnu dienām. Tāpēc paturēsim tos tik pat mīļus un krāšņus arī līdz mūža vecumam.

Ziemassvētki taču ir bagātākās un krāšnākās svinības gadā. Jau laikus gatavojamies viņus sagaidīt. Šinī laikā ikviens nes sevī kādu noslēpumu, kādu klusu domu, lai noskaidrotu, kā priecīgāki svinēt šos svētkus un ar kādām dāvanām aplaimot savus tuvākos. Un kaut šī dāvana būtu vismazākā, bet ja tā būs mūsu sirds valoda, tad svētki būs gaiši un patiesa prieka pilni.

Dūc ratiņš . . .

Z. Cīrulis, 84. Saukas mazpulka dal.

Dūc ratiņš. Krāsnī ogles gail. Un vijas
Caur maniem pirkstiem gaišpelēkas dzijas —
Smalksmalciņš, mirdzošs pavediens.

Nakts logā iemet spožu zvaigžņu dzirksti.
Dūc lēnāk ratiņš, gurdāki top pirksti:
Sen nomodā vairs nav neviens.

Dziest, pelniem klājas ogles... Tikai vienu
Vēl sirds man min: Ak, kādu dzīves pavedienu
Man savērps Laima, mūža licējiņa?

Svētku eglīte

Meža cirtēji

ALBERTA SPRŪDŽA stāsts

1.

Pašā ziemas sākumā, tiklīdz bija iestājies labs ragavu ceļš, Andrupu tēvs saslima.

Braucot no patmalēm, kur bija aizvedis samalt jauno miežu putraimus, viņš bija saaukstējies. Taisni toreiz, kad viņš pārbrauca mājās, bija uznācis pēkšņs atkusnis, drēgna un vējaina nakts.

Sākumā viņu kratīja drudzis, vēlāk pārņēma tāds karstums, ka sprēgāja lūpas, piere dega kā ugunī, un dvielis bija jāmērcē vienā mērcēšanā.

Māte vārīja kumelīšu tēju, bet no tās slimniekam nepalika labāk. Arī dzērveņu sula, ko viņam deva dzert, nemazināja karstumu.

Istabā visi staigāja uz pirkstgaliem, visu sējās bija rūpes un nemiers sirdī.

— Man tā vien liekas, ka meža cirtējs no manis šogad neiznāks, — teica Andrupu tēvs un pārvilka ar roku sejai, it kā pārliecinādamies, cik ļoti viņam bija iekrituši vaigi un acis.

Māte nopūtās, dzirdot viņa vārdus, un brīdi neteica nekā, jo arī viņa domāja tāpat.

— Gan jau karstums pāries, un viss būs labi, — viņa beidzot mierināja. — Došu kumelītes vēl. Izsviedrēsies, izies nelabums.

Tad viņa paskatījās Jānī un Antonā, kas rātni sēdēja krāsns sānos, nokāruši kājas kā pulksteņu mēles un acīm ieurbušies grāmatu lapās.

— Būtu viņi vairāk paaugušies... stiprāki, — viņa domāja, — bet nu vēl nekā...

Tēvs sakustējās gultā.

— Mežs samaksāts, — viņš teica. — Būs pagalam, ja līdz jaunam gadam neizcirtīs. Jāsarunā kāds... jāatdod uz pusēm. Varbūt Celmāju Antons uzņemtos...

Viņam grūti bija runāt, apstājās starp vārdiem, klepoja.

Atkal brīdi istabā valdīja klusums, māte neteica nekā, jo arī viņa domāja tāpat.

Bet tad no krāsns puses atskanēja divas spēcīgas balsis:

— Mēs paši izcirtīsim!

Māte taisni vai pārbijās, tik pēkšņi tas nāca, bet tēvs sakustējās gultā, lai labāk redzētu tos, kas bija tā teikuši.

Janis ar Antonu tagad grāmatas bija nolaiduši klēpī, viņu acis dega apņemšanās priekā. Vēlreiz saskatījās viens ar otru un atkārtoja:

— Mēs brauksim mežā un cirtīsim.

Bet tēva un mātes sirdī nebija ticības, lai gan šais vārdos bija paticis klausīties.

— Būtu jau labi, ja varētu, ja būtu lielāki, — māte teica skaļi, ko pirmīt bija klusībā nodomājusi, — kaut vai tādi, kā kaimiņu Jāzeps. Tas jau dara visus darbus.

— Kas no viņa lieluma, — sauca Jānis, pieceldamies kājās, it kā gribēdams parādīt savu augumu. — Viņš nemaz nav stiprāks var mani. Pat manu pirkstu viņš nevar izvilkt.

— Jā, jā. Šogad jau vēl nekā — pievienojās arī tēvs mātes domām. — Un kur tad skola? Nē, nē...

Bet nu piecēlās arī Antons kājās un teica tikpat sparīgi kā brālis:

— Jāzeps nemaz nav stiprāks. Ja es aizlieku kāju, gāžu viņu kā nieku pie zemes.

Tas jau nu varēja gan kādreiz palaimēties, bet tēvam un mātei likās, ka dēlu spēki tomēr vēl pārāk vāji, lai uzticētu tiem mežā braukšanu. Ja spēka arī pietiktu zāģa vilkšanai, cirvja cilāšanai un bluķu ievelšanai ragavās, tak viņiem trūks kaut kā cita, kas svarīgāks par roku vingrumu. Taisnība, agrākās ziemās tēvam līdz viņi mežā jau bija braukuši, bet kas varēja galvot, ka viņi bija arī iemanījušies, kā nogāžams koks, lai tas neuzkristu pašiem vai citiem virsū, kā izvelkams zāģis, ja to baļķis saspiež, kā sasienams vezums un citas tādas lietas.

Nē, nē.

Bet Jānis ar Antonu nepadevās. Viņi apgalvoja, ka visu to labi prot, ka viņi acis arvien ir turējuši vaļā un uz visiem laikiem iegaumējuši, kā rīkojies tēvs tādās reizēs, kad pagadījusies kāda klizma. Ja nu viņiem neticot, lai braucot māte vai kāds cits līdz un savām acīm pārliecinoties, kā viņi izturēšot pārbaudījumu.

Tā nu varēja vēl mēģināt, bet kā tad ar skolu?

— Brauksim pēc stundām. Vakari tagad gaiši, nebūs nekas liels, ja arī aizkavēsimies ilgāk. Tāpat kādu sestdienu skolotājs mūs, varbūt, atsvabinās no stundām, ja labāk mācīsimies.

— Pēc žagariem jau nu varēsit gan aizbraukt, bet citādi nav daudz ko priecāties.

Arī tas bija labi, un zēni ar dvkāršu prieku ķērās pie grāmatām, lai labi krietni samācītos rītdienas uzdevumus.

2.

Vai nu viņi tiešām labi mācījās, vai arī kā citādi bija pratuši izlūgt brīvu sestdienu, bet piektdienas vakarā ar šo ziņu atskrēja kā ar zirgu.

Ja tas tik tālu bija gājis, tad arī tēvs ar māti bija spiesti rīkoties. Viņi vienojās, ka palūgs Celmāju Antonu, lai tas aizbrauc zēniem līdz un ierāda darbu. Vismaz pa dienu viņi tikdaudz žagaru piedzenās, ka pietiks visai nedēļai ko vizināt mājās.

Tovakar zēni iemiga ar smaidu uz lūpām, gulēja labu un cietu miegu un rītā agrā gaismiņā bija jau kājās.

— Kā tad nu šorīt tā? Bez celšanas? — brīnījās māte. — Citos rītos vai ar zvaniem bija jābungo augšā.

Tā nu tas bija, zēniem vajadzēja kaut ko teikt, lai attaisnotu savu agro piecelšanos.

— Jāiedod zirgam auzas, — teica Jānis, audams kājas. — Jāiebaro labāk. Citos rītos jau ar viņu nekur nebrauc.

Un Antons piebilda:

— Jāsakārto ragavas. Citādi jau būtu varējuši arī pagulēt.

Viņiem bija taisnība, māte nodomāja, ka darbs audzina darītāju, un gāja savos darbos, kamēr zēni baroja zirgu, kārtoja ragavas, meklēja auklas, cirvjus un zāģi.

Drīz atnāca arī Celmāju Antons lielā sarkanā kažokā, sajozies ar skujainu jostu, ausaini uzmaucis acīm.

— Nu, vai mani strādnieki jau gatavi? Dabūsit redzēt sutu, — viņš smējās, tikko ienācis pagalmā.

— Gatavi, gatavi, — viņam atbildēja reizē kūtī un ratnīcā. Un tūlīt arī staļļa durvīs parādījās zirga galva, bet no ratnīcas Antons nesa ārā sakas un loku.

Mēs paši izcirtīsim!

Iestūma zirgu ilksīs, sajūdza — viens, divi. Uz ātru roku iestrēba karstu putru, pārmeta krustus un jutās tā paēduši, ka negribēja līdz ņemt pat ceļa kuli, kurā māte bija ielikusi maizi, sviesta cibu un ceptas gaļas šķēles, kas tik ļoti tēvam agrāk bija garšojušas mežā.

Saģērbušies, cik nu vien silti varēja, viņi devās ceļā.

Zirgs, labi atpūties, skrēja, ka prieks bija ragavās sēdēt. Sniegs gurkstēja zem sliecēm, klabēja ilksis, debesīs pamazām dzisa zvaigznes.

Mežs nebija tālu. Stundas braucienā viņi to sasniedza un uzmeklēja mežsargu, lai tas ierāda cirsmi.

Tikai piecpadsmit kokus Andrupu tēvs bija nopircis, tos viņi sadzina viegli pēc numuriem, kas bija atzīmēti ciršanas zīmē.

Tad Celmāju Antons lika Jānim sviest kažoku zemē un ķerties pie zāģa. Pats viņš aizcirta kokam vienā pusē robu, iepriekš noskatījies zaru kuplumu. Abi ar Jāni, nometušies ceļos, viņi zāģēja tik ilgi, kamēr koks sāka šķobīties un tad nogāzās ar lielu troksni.

Tālu mežā līgodamies aizskanēja atbalss.

— Vārda brāli, met nu arī tu kažoku nost, — tagad smējās Celmāju Antons.

Un mazais Antons izmetās svārkos un sāka apdzenāt zarus nogāztam kokam.

Visapkārt skanēja zāģu dziesmas, cirvju cirtieni, vīru sasaukšanās. Bet pāri šiem

visiem trokšņiem gulēja kāds liels un neizdibināms klusums.

— Bums!— atkal kaut kur nokrita koks, meža galotnes nošalca nopūtu, dziļu nopūtu, it kā būtu kāds miris. Pāri visam gulošā klusumā cirvja cirtieni izklausījās kā dzeņa kalums un zāģa dziesma kā sirseņa sīkšana. Un tikai brīdi pa brīdim:

— Bums...

Visi trīs mežinieki rāvās, nepaceldami galvas. Līdz pusdienai viņi nogāza visus piecpadsmit kokus, pēcpusdienā tos sagrieza īsos klučos. Darba lielums bija veikts.

Celmājs ar Jāni atslēja saliektās muguras. Nu viņiem bija laiks apskatīties, cik tālu ticis Antons.

Piecus kokus arī viņš bija godam apstrādājis, tak Celmājam niezēja mēle:

— Cērt, cērt, vārda brāli! Citādi tevi panāks Jāņa diena.

Antons tikai atbīdīja cepuri pakausī, atvēzējās un cirta. Atbildēt viņam nebija laika.

Bet arī Jānis bija tā noguris, ka negribējās atvērt muti. Celmājs bija ņēmis no viņa, ko vien varējis.

Vakarā viņi pielika vezumu, Celmājs ierādīja zēniem, kā tas sasienams un kā izbraucams no meža, lai neaizķertos celmos.

Visi trīs mežinieki rāvās, nepaceldami galvas

— Rītu jau jūs iztiksit paši vien.

— Iztiksim. Paldies tev par palīgu.

Tik tikko klausīja lūpas, to pateikt.

Tad viņi brauca mājās.

3.

Tuvojās Ziemassvētki.

Andrupu pagalmā auga malkas grēdas un žagaru kaudzes, bet tēva veselība gāja uz slikto pusi. Viņš pats jau sāka ticēt, ka no viņa malkas cirtējs neiznāks ne tikai šogad, bet vairs nekad, jo kā citādi tas varēja būt, ja nekā nepalīdzēja zāles, kuras viņam ieteica visa ciema sievas. Savus vīrus, dēlus un meitas viņas bija izārstējušas, visiem tās zāles bija labas diezgan, tikai viņam nekā nespēja līdzēt.

Jā, jā. Viņš vairs, laikam, necelsies.

— Vajadzētu atvest ārstu, — ieminējās kādu vakaru Jānis. — Skolotāja kungs tā teica, kad es viņam pastāstīju, ka tēvam nepaliek labāki.

Bet tēvs un māte domāja, ka arī ārsts nekā nepalīdzēs. Vai tādas lietas nebija dzirdētas un pieredzētas? Ciema vecākajam viņgad ārstu vadāja, vadāja, briesmīgi daudz naudas iztērēja, bet nekā. Ja bija jāmirst, — nomira. Mūžīgu dusēšanu.

Tā tas palika.

Māte vārīja jaunas zāles, tēvs tās dzēra un ar katru dienu jutās nespēcīgāks.

Jānis ar Antonu pa to laiku rāvās mežā.

Pārnākdami no skolas, steigā sajūdza zirgu un devās projām. Vakara tumsā viņi atgriezās ar vezumu, sārtiem vaigiem, priekā mirdzošām acīm.

— Tēt, mēs drīz būsim galā. Sestdien atrausim pēdējos vezumus.

Tēva iekritušajās acīs pamirdzēja tā kā prieks, kā asara.

— Paldies, mani dēli!

Bet kad pienāca gaidītā sestdiena un vajadzēja nākt pēdējiem vezumiem, — Andrupos radās uztraukums.

Agrā rītā zēni bija aizbraukuši uz mežu, bet līdz pusdienām viņi vēl nebija atgriezušies ar pirmo vezumu. Dienā varēja apsviest trīs reizes turp un atpakaļ, kur gan viņi kavējās tagad, ja nerādījās?

Tēvs gulēja un klausījās, vai pagalmā neiebrauks ragavas, smagi stenot sliecēm zem baļķu smaguma.

Neiebrauca.

Māte aizsteidzās uz ciemu apjautāties citiem malkas vedējiem, vai kāds mežā nav redzējis viņas Jāni un Antonu.

Nē, tur viņi nebija manīti. Un ko viņi tur darītu, jo teicās jau vakar pārbraucam ar pēdējo žagaru klēpi.

Nu uztraukums un neziņa bija vēl lielāka.

Atgriezusies mājās, māte stāvēja tikai pie loga un skatījās pa ceļu uz meža pusi, bet uz tēva jautājumiem viņa varēja atbildēt tikai vienu:

— Nē, viņi vēl nebrauc.

Un meža cirtēji nebrauca un nebrauca. Satumsa vakars, debesīs iedegās zvaigznes, sals skaldīja māju pakšķos, bet viņi nebrauca.

Velti mājnieki pūlējās izdomāt, kāda nelaime viņiem varēja atgadīties. Varbūt salūza ragavas, aizmaldījās? Un kāpēc gan viņi vispār brauca, ja malku jau vakar bija saveduši? Tas tak nevarētu būt, ka viņi uz savu galvu sāktu cirst pavisam svešus kokus?

— Kā tu domā, māt?

— Nē, nē. Jānis ar Antonu to nu gan nedarīs.

Bet kur un kā?

Un kad vecāki pavisam bija nobēdājušies, tēvs pēkšņi it kā sadzirdēja kaut ko aiz sienas.

— Māt, paskaties ārā, vai tur kāds neiebrauca? — viņš teica.

Un kamēr māte, sirdij uztraukumā pukstot, uzmeta lakatu plecos, atvērās istabas durvis, pāri slieksnim pārvēlās sala mākonis, bet no tā izlīda Antons.

— Jūs mājās? — tēva balsī bija prieks.

— Savvaļnieki... māte gribēja sākt rāties, bet tad pamanīja, ka ne tikai zēni vien bija pārradušies. Nē, viņiem līdzi bija atbraucis kāds svešs kungs melnā kažokā, augstu saslietu apkakli, dzeltēnu somu rokā:

Nē, kas tad nu būtu noticis?

Pēkšņi māte nobālēja, jo viņai ienāca prātā, ka svešais gan ir meža kungs, kas notvēris zēnus nedarbos, kad tie, varbūt, gribēja cirst svešus kokus.

— Savvaļnieki, savvaļnieki, — viņa nodrebēja visās miesās, iedomādamās, ka nu zēnus vēdīs projām, lai sodītu.

Kungs Dievs, nu bija nelaime nelaimes galā!

Bet tad viņas sirdij visu smagumu noņēma Antons, saukdams līksmā balsī:

— Tēt, mēs tev atvedām ārsta kungu.

Ārsts izmeklēja slimnieku, sabāra māti par to, ka viņu nebija saukuši agrāk, parakstīja zāles un aizbrauca.

Jānis viņu aizveda atpakaļ uz pilsētu.

Mājās palikušie ilgu laiku klusēja, tad māte sāka izjautāt Antonu, kur viņi atradušies visu dienu, kur ņēmuši naudu, ko maksāt ārstam.

Un Antons sāka stāstīt.

Taisnība vien bijusi, ka vakar viņi jau saveduši savus kokus. Bet viņi sevī cieti apņēmušies, lai tas maksātu ko maksādams, atvest tēvam ārstu. No mežiniekiem saklausījuši, ka, vedot malku uz piestātni, no koku tirgotājiem varot labi nopelnīt.

Un tā viņi šodien apgriezušies piecas reizes un dabūjuši drusku vairāk, kā vajadzīgs ārstam un zālēm. Par atlikumu viņi sapirkuši šo to svētku eglītei.

Kad Antons beidza, iestājās atkal klusums, jo neviens nezināja: bārt viņus vai uzteikt. Darot labu, viņi bija slēpuši savas gaitas.

— Tas nu viss ir labi, bet... sāka māte.

— Daudz meža tirgotājs ir izgriezis? — iejautājās tēvs un tā izglāba viņus abus: māti no pārmešanas, dēlu no atbildes.

Un Antons sāka stāstīt atkal, ko zināja un ko bija redzējis, kamēr mēle nogura un acis alka miega.

Vēlā naktī atbrauca Jānis ar aptiekas zālēm.

Ārsts bija stingri aizliedzis klausīt sievu padomiem. Andrupu tēvs nākošās dienās dzēra tikai ārsta zāles un sāka manāmi atspirgt. Un kad pēc nedēļas bija Ziemassvētki, viņš jau bija tik tālu atveseļojies, ka varēja celties no gultas un apsēsties pie galda.

Un Andrupos svētki bija līksmi: dega eglītē sveces, zēnu un vecāku sirdīs prieks.

Cimdi

(Ziemassvētku stāsts)

ARN. LŪSIS

Uzkāpis kalnā, Aivars apstājās un aizgrābts raudzījās neredzēti krāšņā ainavā, kas atvērās viņa skatam. Viņam pretī rakara saules rožainās gaismas apmirdzēti, kā sidraba sakta vizēja piesnigušie lauki. Kalna nogāzē snauda pelēkas zemnieku mājas, kuŗu pagalmā valdīja dziļš klusums un miers. Tikai dzīvojamās ēkas skurstenis priecīgi kūpēdams kā pīpe vectēva mutē, liecināja, ka cilvēki nav aizgājuši no šīs klusuma valstības. Aiz mājām atkal sākās lauki, kuŗos, kā tumšas laivas baltā ezerā, gulēja nelielas, tumšzilu egļu skūpsnas...

Tālumā bija liels mežs, un likās tā, ka tas kā tumšs gredzens vijas visapkārt apvārsnim... Bērnišķīgs prieks pārņēma Aivara sirdi... Viņš jutās kā putns, kuŗu ļauni ļaudis ilgi turējuši sprostā un kuŗam laimējies izbēgt un atkal atgriezties brīvībā. Un tāds jau arī viņš bija. Pilsētā viņu vienmēr uzmanīja vecāki, kas jau tagad, kad viņš vēl gāja ģimnazijas priekšpēdējā klasē, redzēja viņā slavenu advokātu.

Aivaram bija jāmācās un atkal jāmācās. Dažreiz viņam likās tā, ka viņa galva pārsprāgs kā sakaltusi zirņu pāksts. Tikko viņš pārnāca no skolas, ieradās franču valodas skolotāja — dāma melnā tērpā, kuŗai dvēseles vietā laikam bija ielikta franču gramatika un kuŗa bija tik izsmalcināta un trausla, ka Aivars baidījās tai piedurties, jo viņam likās, ka tā tūdaļ sabruks un pārvērtīsies pelnos.

Pēc tam nāca briļļainais matēmatikas skolotājs, kas palīdzēja viņam sagatavot algebras, trigonometrijas un citu „metriju" uzdevumus, kuŗiem nebija ne sākuma ne gala... Drusku prieka Aivaram sagādāja vienīgi mūzikas skolotājs, — jauns, kautrīgs konservatorists, ar kuŗu tas pamazām, neskatoties uz mātes rājieniem, bija sadraudzējies, un kuŗa atnākšanu viņš gaidīja ar patiesu ilgošanos. Bet — nezin, vai pēc Ziemassvētkiem viņi vairs satiksies. Lazda — tā sauca šo labsirdīgo jaunekli — bija apvainojies par viņa mātes izturēšanos. „Ko jūs tur māciet tam zēnam spēlēt Šopenu un Bethovenu, un nezin ko tur vēl" — viņa bija teikusi, — parādiet labāk viņam kādu modernu tango, fokstrotu, vai valsi...! Citādi jau viņš labākā sabiedrībā jutīsies kā mežonis..."

Par šādu aizrādījumu Lazda bija dziļi sašutis. Un Aivars zināja, ka viņam ir taisnība. Tur, mājās, patiesi bija pavisam sasmacis gaiss. Viņš nedrīkstēja viens iet pastaigāties. Nedrīkstēja draudzēties ar citiem zēniem, nedrīkstēja strādāt mazpulkā, kuŗā viņam ļoti gribējās iestāties, kad to nodibināja. Viņa vecāki atzina, ka mazpulku darbs to dēlam ir pārāk „prasts."

Tagad, paldies Dievam, viņš kaut ko drīkstēja. Krusttēvs to bija, Ziemasssvētku brīvlaikam sākoties, paņēmis līdzi laukos un iedevis slēpes. „Skrien, puika" — viņš bija teicis — „cik ilgi gribi un kā gribi... Vēlāk, kad iemanīsies, varēsi aizlaist uz Smeltes kalniem un padzīvot tur pāris dienas... Tad tu redzēsi, kas tā par jauku dzīvi..."

Un Aivars mācījās slēpot. Caurām dienām — no rīta līdz vakaram viņš dzīvoja

Kā pelēks vanadziņš, Aivars laidās lejā

laukā, skriedams pāri baltiem klajumiem, ložņādams piesnigušos mežos un kā vējš drāzdamies lejup pa stāvām kalnu nogāzēm... Tagad, kad viņš vairs nemeta kūleņus un mācēja izdarīt Telemarka pagriezienu, krusttēvs viņu bija atlaidis prom no mājas uz pāris dienām, lai viņš varētu apskatīt jaukos Smeltes kalnus, kuŗu augstākā galotnē viņš pašreiz stāvēja. Ai jā, šis labais krusttēvs!...

— Lai dzīvo! — Aivars nezin kādēļ, priecīgi iekliedzās un kā pelēks vanadziņš laidās lejā pa stāvo nogāzi... Sākumā lēnām... Tad arvienu ātrāk un ātrāk... Vējš svilpoja viņam gar ausīm un sniegs vizēja acu priekšā kā spogulis, kuŗu rotaļājoties, tur saulē... Tas bija lielisks brauciens, un Aivars attapās tikai tad, kad atradās piekalnē esošo māju pagalmā, kur viņu nikni riedams, apsveica pinkains ganu suns...

— Mierā, Kārav, mierā — no dzīvojamās ēkas lieveņa atskanēja vīrišķa, bet savāda siltuma apgarota balss — kas nu tā saņem ciemiņus svētku priekšvakarā! Nu, nu — gulēt, suņuk — ej gulēt! Tu jau to zēnu apēdīsi ar visām eņģēm...

Pinkainais apklusa un nokaunējies ielīda būdā, vēl vienmēr neapmierināti ņurdēdams un ar vienu aci šķībi raudzīdamies uz Aivara pusi. Redzēdams, ka briesmas gaŗām, Aivars pacēla cepuri un sveicināja sirmgalvi, kuŗš, neskatoties uz krietno salu, bija iznācis no istabas bez svārkiem un cepures... Rietošā saule apspīdēja viņa balto galvu un kuplo bārzdu, kuŗa to padarīja līdzīgu tiem seno latviešu virsaišiem, kuŗu gleznas Aivars vairākkārt bija redzējis žurnālos un skolas grāmatās.

— Labvakar — Aivars teica un tad, kā atvainodamies, piebilda — es nu gan jūs, laikam, ļoti iztraucēju... Bet no kalna lejup nācās skriet tik ātri, ka nemaz neapjaudu, kur atrodos...

— Nekas, dēls, nekas... Tu jau neesi pirmais, kas iebrauc mūsu sēts vidū. Un nebūsi pēdējais... Skatos — svešnieks esi, vai? Mūsu pusē redzu tevi pirmo reizi...

— Svešnieks gan, saimniek...

— Tad jau būsi no pašas Rīgas, ko?

— Kā tad — no Rīgas...

— Nu, tad nāc iekšā. Būsi ciemiņš. Varbūt arī naktsmājas gribēsi — mums jau telpu diezgan...

Aivars pacēla galvu un paskatījās uz debesīm, kuŗās jau sāka nobālēt rieta atspīdums. Vakarzvaigzne māja viņam pretim saviem spožiem stariem — un viņš saprata, ka citur mājasvietu meklēt nav vērts.

— Labi! Palikšu pie jums, ja vien esat ar mieru mani paturēt pie sevis — viņš teica, noaudams slēpes un iedams uz istabas pusi, kur viņam, laipni smaidot, atvēra durvis jauna meitene, gaišiem matiem un starojošām acīm.

* * *

Lielā dzīvojamā istabā valdīja tīrība un vienkāršība. Priecīgi sprēgādamas, krāsnī dega sausas bērza šķilas, un tīkams, smaršīgs siltums pildīja plašo telpu, kuŗas vidū atradās zaļa, baltām svecītēm greznota svētku eglīte...

— Mēs dedzināsim eglīti jau šovakar — čaloja meitene, kas viņam bija atvērusi durvis, — mums te, mājās, būs tādas mazas godības...

— Tad jau es esmu ieradies īstā laikā — iesmējās Aivars, atsēzdamies skaistā, stipri darinātā krēslā, kuŗa atzveltni rotāja skujiņu raksti — tad jau, būs laikam arī šiberēšana?

Meitene pakratīja galvu.

— Nē — šiberēšanas nebūs. Mēs dejosim tikai tautas dejas.

— Ej nu ej!

— Jā. Mazpulkā nemaz citas dejas nedejo...

— Ko? Jūs arī esat mazpulka dalībniece? drusku pārsteigts jautāja Aivars.

— Jā. Un pie tam saimes vecākā — labsirdīgi smiedamās piebilda meitene, ar delnu noglauzdama galda drānas maigās bārkstis — redziet, tas ir mans jaunākais darbs — šī sega... Patīk, ko?...

— Patīk. Un jūs to pati darinājāt?

— Kā tad... pati audu un izrotāju... Viss tas, ko jūs šai istabā redzat, ir darināts tepat — mūsu mājās... Vectēvs prot galdnieka amatu, un mana māmuliņa ir liela audēja... viņa zina visus senos rakstus...

— Tad viņa, laikam, ilgi skolā gājusi, ja ieguvusi tik plašas zināšanas...

— Kādēļ jūs tā domājat?...

— Nu, lai visus senos rakstus izmācītos, tad citādi nevar...

Meitene paskatījās Aivarā izbrīnas pilnu skatu. Viņa mēģināja savaldīties un būt nopietna, bet tas viņai neizdevās. Viņai nāca smiekli, un Aivars juta, ka nosarkst.

— Mamucis ir gājis skolā tikai trīs ziemas — viņa paskaidroja — un tie ir senie tautas raksti senu lietu izrotājumi, par kuriem es runāju...

Aivars bija nokļuvis neveiklā stāvoklī. Cik maz viņš tomēr saprata no visām tādām lietām... Viņam bija tik neērti, ka tas nolēma vairs tādās sarunās neielaisties un būt uzmanīgs. Bet tad viņam par lielu prieku — aiz loga ieskanējās jautras balsis... Ciemiņi nāk — priecīgi iesaucās viņa jaunā draudzene — jāiet saņemt!

Kā putniņš viņa izspurdza pa durvīm priekšnamā, kur, jautri čalojot — sabruka liels zēnu un meiteņu bars...

* * *

Klusa nakts — svēta nakts... Starojošu skatu raudzīdamies gaiši mirdzošās svecīšu ugunīs, meitenes un zēni — Smeltes mazpulka dalībnieki — dziedāja šo skaisto Ziemassvētku dziesmu un viņu augstām balsīm pievienojās vīru resnie basi... Arī Aivars mēģināja dziedāt, bet tad, nokaunējies, apklusa... Viņam nemaz nebija balss... Bet tas viņu neskumdināja. Viņa sirds bija gaiša un prāts tik priecīgs un viegls, kāds nebija tam bijis nevienos citos Ziemassvētkos, kad viņa mājā dega daudz krāšņāka un skaistāka eglīte. Aivars jutās labi. Viņam te bija daudz draugu. Sākumā visi uz viņu — kā jau svešinieku — bija raudzījušies ar zināmām šaubām un kautrumu. Bet drīz vien atsila meiteņu un zēnu sirdis, un tie apstāja Aivaru, likdami tam izstāstīt par dzīvi pilsētā, par daudz un dažādām lietām, kas viņos izsauca izbrīnu un sajūsmu. Tomēr savā sirdī Aivars juta, ka viņa klausītāji ir laimīgāki nekā viņš pats. Šie lauku bērni katru dienu varēja sev atļauties tādus priekus, par kādiem viņš drīkstēja tikai sapņot. Viņiem te bija plašums, bija kalni, ezeri, meži... Zināms — viņiem bija arī jāstrādā. Bet to viņi darīja ar prieku... Aivaram radās gandrīz skaudība, kad kāds zēns tam stāstīja, ka viņam pašam augot savs kumeliņš, kuru tam tēvs dāvājis pēc tam, kad tas vienu gadu priekšzīmīgi nostrādājis mazpulkā...

— Kas man tādu dos — nopūtās Aivars — mana mamma dabūtu trieku, ja es viņai pateiktu, ka vēlos pats savu bēri...

Dziesmai beidzoties, skaļām gavilēm sveikts, — ieradās Ziemassvētku vecītis, lielu dāvanu saini mugurā. Un, kad viņš to atvēra, katram atradās sava dāvana... Tas ir gudrs vecītis — sprieda meitenes un zēni — kā viņš varēja zināt, ka mums taisni tādas mantas vajadzīgas... Beidzot dāvanas bija izdalītas. Saimnieks aicināja ciemiņus otrā istabā, kur bija klāts svētku galds... Novērojis, ka viņu neviens neredz, Aivars nošķīrās savrup un klusi lavījās uz durvju pusi... Viņa labais garastāvoklis bija zudis. Viņam pēkšņi bija kļuvis skumji... Viņš jūtās aizmirsts... Jā — un kas tad gan varēja atcerēties? Viņš taču te bija svešinieks... Neviens jau nezināja, ka arī viņa jaunā sirds kaut ko gaidīja...

— Kāds es esmu muļķis — Aivars pukojās — atgrūzdams lieveņa durvis un iziedams pagalmā — viņi te visi pazīstami, un, vai tad kāds brīnums, ka man jāpaliek tukšā... Tomēr kāda skarba, iekšēja balss tam teica, ka viņam nodarīta pārestība... Sniedze, tā sauca viņa paziņu — šo māju saimnieka meiču — gan varēja viņu atcerēties... Nu, bet kad nē, nē... Viņš te bija lieks, nevienam nevajadzīgs... Un viņš pazudīs... Tad tikai viņiem brīnums.. Mammai tomēr taisnība — viņš domāja, atgriezdamies priekšnamā un paņemdams savas slēpes — šie lauku ļaudis ir pārāk neaptēsti un rupji... Kautgan viņiem te ir skaisti, pilsētā tomēr labāka dzīve... Un zirgu arī man nopirks, ja vajadzēs... Nevien zirgu, bet jaunas klavieres man šogad solījās uzdāvāt... Jā — dzīvojiet veseli... Man te nav vairs nekā ko darīt!...

Sarūgtināts Aivars mēģināja piesprādzēt slēpes. Vēl nemaz nebija tik vēls. Un nakts — mēnesim uzlecot — kļuvusi tik gaiša, kā dienā. Sidraboti visapkārt mirdzēja lauki, un koki meta zilas, gaļas ēnas. Pie debesīm mirdzēja neskaitāmas zvaigznes — un visā tālā apkārtnē nedzirdēja nevienas skaņas. Daba bija aizmigusi šaī baltā, maigā klusumā...

Viegla roka uzgulās Aivara plecam... — Vai jūs gribat braukt prom — tā, neatvadījies... Aivars pacēla galvu. Tā bija Sniedze, kas nākusi viņu meklēt.

Viņu sirdis bija tik gaišas...

— Kādēļ jūs nenākat vakariņās? Es domāju, ka esat iegājis savā istabā... mēs jūs gaidījām.

Galvu nodūris, Aivars spītīgi cieš klusu...

— Nu, sakāt taču kautko — neatlaidās meitene — vai jūs esat dusmīgs? Vai jums pie mums vairs nepatīk?...

— Jā — pasprūk Aivaram, un viņš pat nobīstas par šo vārdu, šo aso „jā."

Meitenes acīs iemirdzas spītīga uguntiņa.

— Nu, tad jau mēs jūs neatturēsim — viņa saka un grib iet prom. Zināms, pie mums jau nav tā kā pilsētā... Bet vai nu jums tādēļ vajadzēja nakti klaiņot apkārt... Bez tam — es jums gribēju kaut ko dāvināt...

— Dāvināt? Man?...

— Jā. Es jau redzēju, kas jums par vainu. Es jūs saprotu... Bet jūs nedrīkstiet ļaunoties...

— Es jau... man jau arī nemaz... nokaunējies runā Aivars un neapzinīgi sāk noaut slēpes — es tikai tāpat... nakts ir tik skaista...

— Nu redzat — jūs tomēr paliksit... Un par to jums būs šitais cimdu pāris... Tie manas pašas adīti... Nu, ņemat tak...

Kautrīgi Aivars paņem siltos dūraiņus, skaisti izrakstītiem atlokiem. Viņš uzvelk tos rokās un tad noglauda sev vaigus.

— Cik silti un mīksti — viņš saka — tik skaistu dāvanu es tomēr nebiju sagaidījis. Paldies, Sniedze...

Tad viņi roku rokā iet istabā. Bet vecais Kāravs, izlīdis no savas būdas un sagatavojies promgājēju sveicināt savā suņa valodā, pārsteigts noraugās tiem pakaļ un tad, garlaikodamies, sāk nikni raudzīties uz savu veco ienaidnieku — mēnesi, kas viņa riešanai nekad nepiegriež vērību un sevišķi spīd šovakar...

* * *

Tie bija skaistākie Ziemassvētki, kādus Aivars atcerējās. Un tad, kad otrā svētku dienā viņam bija jābrauc prom, tam ne par ko negribējās atstāt šīs klusās mājas, kuŗā dzīvoja vienkārši, bet labi ļaudis...

— Tu taču vēl kādreiz atbrauksi — jautāja Sniedze, kad viņi stāvēja Smeltes kalnā un raudzījās plašā tālē.

— Noteikti — atbildēja Aivars — un mazpulkā arī es iestāšos. Es gan negribu mācīties adīt tik skaistus cimdus, kā tu, Sniedze, bet gan jau tur arī man būs savs darbs. Un uz nākošiem svētkiem, varbūt, es varēšu arī tev kautko uzdāvināt...

— Nu, tad es gaidīšu... Dzīvo vesels...

— Ardievu, Sniedze...

Divi slēpotāji izšķīrās un nozuda katrs savā pusē Smeltes kalnam, kas svinīgā mierā snauda, spožās ziemas saules apmirdzēts...

Svecītes spožumā

P. DŽINDŽA

Vēl tikai dažas dienas, un mūsu skolas namos atmirdzēs koši pušķotās Ziemassvētku eglītes. Mazās sirdis gavilēs svētku priekā un ilgās gaidīs, ko tieši vai caur mīļām rokām būs atnesis Ziemassvētku vecītis. Šis vecais tētiņš, kas tik ļoti līdzinās mūsu teiku dieviņam, cilā savas vecās, pastalās autās kājas un veikli tipina no ciema uz ciemu, izdalīdams savu svētību. Tie bērni, kas iet skolā, droši vien, nebūs aizmirsti. Tiem, ja ne vairāk, tad saldumu un ābolu sauja droša. Un ap kopējo eglīti netrūks arī silta svētku prieka. Drusku citādi ir ar tiem bērniem, kas vēl neiet skolā, bet ar vēl lielāku ticību gaida veco, labo tētiņu. Mēs varam iedomāties, ko izjutīs mazā dvēselīte, ja kautkādu iemeslu dēļ svētku vecītis būtu tumsā nomaldījies, neatrazdams mazo gaidītāju. Tas tomēr ir iespējams, jo vecā vīra gaitas risinās galvenām kārtām naktī.

Tomēr ir viena laba lieta: Ziemassvētku vecītis uzņemas arī iznēsātāja pienākumus. Līdzšinējie piedzīvojumi rāda, ka tad, ja viņš iet ar pasūtījumu, ko tam lūdz izpildīt krustmāte, krusttēvs vai kāds cits mīļš cilvēks, tas vienmēr atrod to, kam dāvana domāta. Tā pagājušos Ziemassvētkos nācās piedzīvot, ka daudzi lauku mazpulku dalībnieki bija sūtījuši uz Rīgu eglītes ar visām svecītēm, gan siltas zeķes, cimdus, pat drānu gabalus, lai svētkos radītu prieku pilsētas trūcīgiem bērniem. Lielais vairums sūtītāju bija aizmirsuši uzdot īstās adreses. Ziemassvētku vecītis bija atradis īstos arī bez tās.

Kaut jūs, lauku jaunie draugi, zinātu, kā priekā mirdzēja mazo nabadzīgo pilsētas bērnu actiņas, kad eglītes spožumā parādījās šis sengaidītais mīļais tētiņš ar mantu maisiem un — nenobīstaties — arī ar savu apdilušo žagaru bunti, kas gan likās kā no vecās slotas izvilkti, jau līki, baltiem, strupjiem galiem — tīri kā apslaucītiem. Viņš jau zina, ka vienmēr jau bērni nedzīvo kā baltās aitiņas. Kādreiz palaiž palaidnības. Tad žagaru bunte vietā.

Mūsu zeme kā sēt nosēta mazpulkiem. Būtu jauki, ja visu gaidītos Ziemassvētkos tie aizdedzinātu svētku eglīti nevien sev, bet ielūgtu uz eglīti arī savas apkārtnes trūcīgās ģimenes ar saviem bērniem.

Ar to jūs darītu lielu prieku mazajiem tautas brāļiem un māsām. Un bieži tas būs tiem arī vienīgais prieks, ja viņi sildīsies pie jūsu eglītes. Sildīs savas nosalušās rociņas, bet vēl vairāk sirsniņas. Un ticiet, nākotnē tie būs kārtīgākie mazpulku dalībnieki.

Jūs, lauku draugi, vai jūs nebūsit jau izmeklējuši savā mežā jauku eglīti? Palūdziet tētiņam vai mamiņai, vai vēl labāki, mīļās meičas, izgatavojiet pašas kādu krekliņu, noadait pāri mazpulku zeķu vai cimdu, aiznesiet sava mazpulka vadītājam. Gan viņš sameklēs Ziemassvētku vecīti, kam nodot jūsu dāvanas izdalīšanai. Pilsētās katrs egles zariņš maksā naudu, kur nu vēl vesela eglīte. Katrs to nevar nopirkt. Pilsētas trūcīgo vecāku bērni būs priecīgi, ja svētkos vecītis tiem pienesīs jūsu dāvanas.

Ja piemirstiet adresi, kam nodot jūsu velti, tas nekas. Gan vecītis atradīs. Viņš zina, kam Jūs to domājuši.

Pirmā sniegā

Daudz siltu paldies jūs saņēmāt pagājušos Ziemassvētkos, vēl vairāk saņemsat šogad. Un svētku vakarā, kad jūs savās mājās svētku eglītei aizdedzināsit pirmo svecīti un priecāsities par viņas košumu, tad ziniet, ka tanī pašā brīdī kaut kur pilsētas nomalē maza rociņa arī aizdedzina pirmo svecīti pie jūsu sūtītās eglītes. Un kad jūs dziedāsit par rozīti, kas plauka „pie aukstas ziemas saules un pusnakts tumsībā," tad ziniet, ka tālu no jums plaukst un veras brīnum skaista roze — bērna sirds. Plaukst un pateicas Pestītājam, ka viņš ļāvis piedzimt mīļiem, labiem bērniem. Jūs to jutīsit! Ticiet man!

Ir mazturīgi bērni arī laukos, kaut gan tur viņu daudz mazāk kā pilsētās. Pilsētās vienkāršam strādniekam grūtāki savu ģimeni uzturēt kā laukos. Ir tomēr lielas ģimenes, kur vienam gādniekam nebūs iespējams aizdedzināt svētku eglīti. Palīdziet arī tiem. Un jūs, turīgākie pilsētu mazpulku dalībnieki, sevišķi vidusskolās, sūtait kaut pāris svecītes lauku draugiem. Eglītes viņi atradīs paši. Nepiemirstiet pielikt arī kādu saldumu klāt. Sūtait gan arī jūs! Te mazāk svarīga pati dāvānas vērtība, bet siltais prieks, ka atminam savus mazos brāļus.

Kopā saņemot teikto: Mazpulki, dedzināsim savas apkārtnes trūcīgiem bērniem eglītes. Lūgsim savā vidū mīļo Ziemassvētku vecīti, lai viņš svecīšu mirdzumā atver savu mantu maisu. Bet lai viņam maiss būtu pilnāks, sūtīsim katrs pa eglītei, svecītei, apģērba gabalam. Cik ļoti priecājas mazturīgie pilsētu bērni par gabaliņu speķa, sviesta, kviešu miltiem! Savas dāvanas nodosim sava mazpulka vadītājam. Gan tas zinās nosūtīt vai nu tieši kādam nabadzīgāka novada vai pilsētas mazpulkam, vai Latvijas Lauksaimniecības kameras mazpulku vadībai, kam tuvi sakari ar svētku vecīti. Gan tie viņam nodos izdalīšanai. Sūtait! Būs jums prieks par labu darbu, būs vēl lielāks prieks dāvanu saņēmējam.

Cik jauki uz slēpēm!

Palīdzēsim aukstā laikā putniņiem

M. AUZIŅŠ, 473. Augšgaujas mazpulka dalībnieks

Bez apstājas pūš aukstais ziemelis, ar savu stindzinātāju elpu dzenādams sniegu šurp un turp. Aukstajos, sarmotos ziemas rītos pat cilvēkiem negribas atstāt siltos dzīvokļus. Šajā laikā grūti klājas maziem dziedātājiem, kas, sarmas pušķotos koku puduros, cieš badu. Vasarā viņi bija mums tuvākie draugi, vienmēr apsveikdami mūs savām dziesmām. Arī lielu labumu atnes šie putniņi. Viņi iznīcina kaitīgos kukaiņus un to kāpurus. Bet tagad, aukstā ziemā, aukstums un barības trūkums ir divi ienemesli, kuru dēļ daudz jācieš šiem putniņiem. Tadēļ neaizmirsīsim novietot barojamos galdiņus, un mēs ar maizes drusciņām u. c. barību būsim snieguši šiem maziem draugiem glābiņu. Neaizmirsīsim šo mazo darbu, tas nesīs svētību ne tikai mūsu augļu dārziem, bet arī mums pašiem, sava rakstura audzināšanā.

Seno prūšu zemē

B. RADZIŅŠ

Arī Prūsijas jūrmalā viļņo mūsu Baltijas jūra

Senprūši — vēl tagad mūsu tautas dziesmās tie mums mīļi un tuvi, lai gan viņi sen jau izmiruši. Gribējās redzēt to zemi, kur viņi dzīvojuši, tās tekas, ko viņi minuši, un tad radās iespēja braukt uz izstādi Karalaučos.

Klak, klak, klak . . . ripo riteņi pa sliedēm. Gaŗām slīd Zemgales līdzenums ar auglīgo zemi un glītajām mājām. Robeža — un esam Lietuvā. Mājas itkā saplok, viss izskatās pelēkāks, bet Šauļos jaunā „Maistas" („Bekona eksports") fabrika lepni vēstī, ka Lietuvas lauksaimniecība drīzi panāks nokavēto. Šauļi — to mēs saprotam tā kā no vārda „saule". Mēs runājam latviski, un mums atbild latviski, stacijā pat latviešu laikrakstus var dabūt. Mēs skatāmies uz priekšu un, braucot pāri gaŗam tiltam, redzam ugunis — tā ir jau Vācija. Iebraucam Tilzitē — vācu stacijā. Vācu ierēdņi laipni, visur redzama liela kārtība un noteiktība.

Ordeņa pils Karalaučos

Tūlīt no rīta dodamies uz izstādi Karalaučos. Tā ir sena, skaista pilsēta ar lielu pili un vecām baznīcām. Jaunajā pilsētas daļā ir skaistas, modernas skolas un citas sabiedriskas ēkas, dzīvojamās mājas, kuŗu priekšā mazi dārziņi un daudz apstādījumu.

Izstādē arī Latvijai sava novietne. Tūkstošiem apmeklētāju. Mēs priecājamies par skaistajām lauksaimniecības mašīnām: ir kūlēji ar salmu presēm, kūlējsējēji, jauni kartupeļu racēji, traktori, jauni arkli, rati ar gumijas riepām, kartupeļu tvaikošanas ierīces, ar kuŗām var ietaupīt lopbarību, un veselas komandas ar šīm ierīcēm apmeklē saimniecības un pārstrādā kartupeļus. Interesanti arī būvmateriāli un istabas iekārtas. Redzējām arī daudz skaistu lopu; govslopi miesās gandrīz visi smagāki nekā pie mums, bet izslaukums un tauku procents ne pārāk augsts. Skaisti, pasmagi zirgi, arī putnu daudz un citu mājlopu daudz — bet mums pats galvenais bija — vērot mašīnas.

Vācijas valsts apgāds „Nährstand" bija izstādījis daudz interesantu diagrammu un plakātu par zemniekiem, zemnieku cilšu radu rakstus, par bēgšanu no laukiem, un kā to tagad apkaŗo u. c.

Dzīvojamās mājas siltumnīca

Vieta kur senprūši cīnījās par patstāvību

Prieks bija redzēt augstu izstādes mastā Latvijas karogu un runāt un stāstīt par mūsu valsti un dzimteni.

Nejauši ieklausoties dzirdam latviešu valodu — tā lauksaimnieku ekskursija no Liepājas. Tie iebraukuši ar savu autobusu, un mēs norunājām nākošu rītu kopā izbraukt un apskatīt laukus.

Ceļi priekšzīmīgi labi asfaltēti un grantēti, apstādīti kokiem. Sirdi pārņem prieks, iedomājoties, ka pie mums ceļi būs vēl skaistāki tur, kur augs baltie bērzi. Zeme smilšaina, daudz zāļāju, aplokos ganās melnraibas govis.

Ir rudens, ar zemi, bet cik savādi — četri zirgi velk arklu — tik lēni, lēni. Pavadonis — kāds vācu agronoms paskaidro, ka varot jau ar diviem zirgiem iztikt, bet pārējie arī tad pastaigājot, un tā esot labāk nekā tad, ja viņi stāvētu stallī. Mums pretīm brauc rati. Tie ir tik lieli un smagi, ka liekas, viens zirgs tos tukšus arī nepavilktu. Arī tiem četri zirgi aizjūgti priekšā Ratiem piestiprināta maza plāksnīte ar mājas nosaukumu.

Pa ceļam redzam daudzas muižas. Tās ļoti atgādina mūsu bijušās muižas, ēkām balti stabi ar dēļu sienām.

Iebraucam kādā saimniecībā. Saimnieks mūs laipni sagaida. Mēs apstaigājam laukus un zāļājus. Aplokā ganās 20 govis un 4 zirgi. Mājās aplokā lēkā skaists kumeļš un tam līdzās liels suns. Pa pagalmu staigā zosis. Ieejam strādnieku dzīvoklī. Tur viss tirs un kārtīgs. Kalpiem, kam ir savas ģimenes, ir divas istabas un virtuve. Grūtības esot ar govju slaukšanu. To darot sevišķs slaucējs vīrietis. Tā uzdevums ir tikai ēdināt lopus un slaukt, bet arī slaucējam ir jāmācās un vairākus gadus jāpraktizējas, kamēr viņam tiesība saukties pār slaucēju.

Saimnieka dzīvojamās mājas priekšā dārziņš, istabas gaišas, tīras un kārtīgas. Dzīvojamā istabā klavieres un gleznas.

Vācijā ir likums, ka tad, ja muižu zemes kopplatība vienā apgabalā pārsniedz $^1/_3$ no kopplatības, tad 10% no zemes jānodod jaunsaimniecībām. Arī parādos nonākušu muižu vai citu zemju pirkšanas pirmtiesības ir sabiedrībām, kas izveido jaunsaimniecības. Par jaunsaimnieku var būt tikai tas, kam ir ģimene un kas iekrā-

Dzintara raktuves Palmnikenē

Arklā aizjūgti četri zirgi

Melnraibās govis ganās aplokos

jis naudu, lai varētu par zemi iemaksāt. Attiecīga sabiedrība pārdod viņiem jaunsaimniecību ar gatavām ēkām. Ēkas ugunsdrošas un celtas zemnieku māju stilā.

Rītprūsijā pēc seno prūšu paraduma, tāpat kā pie mums, mājas ir atsevišķas un nav kā citur Vācijā — ciemos. Caurmērā jaunsaimniecība ir ap 15 ha kopplatībā.

Vācija ir rūpniecības zeme un tai jāieved daudz lauksaimniecības produktu. Tas padara viņu atkarīgu no citām valstīm. Lai ietaupītu un arī iegūtu saimniecisku patstāvību, Vācija cenšas uzlabot savu lauku saimniecību ražošanas spējas. Visām saimniecībām piens jānodod moderniecībās. Cūkas nedrīkst kaut, ja to svars nav sasniedzis 100 kg. Par produktu bojāšanu vai iznīcināšanu draud sods. Visur cenšas taupīt un ražot saprātīgāki.

Moderna jaunsaimniecība

Prūsijā iegūst dzintaru. Jūrmalā — ir maza pilsēta, kuŗa pārtiek no dzintara ražošanas. Agrāk dzintaru atraduši tikai izskalotā jūrmalā. Mūs iepazīstina ar raktuves pārvaldnieku-inženieru. Tas mums stāsta, ka kāds pētnieks izdarījis urbumu un atradis ap 40 m dziļumā 3—4 m biezu slāni, kas satur dzintaru. Dzintars tur nogulsnējies aizvēsturiskā laikā, kad šeit vēl bijis ļoti karsts klimats.

Vēlākās dabas katastrofās zemes virsma mainījusies un dzintarslāņi aizbīdīti, bet šeit tie palikuši. Tagad izrakts liels grāvis un 3 bagari strādā, rokot šo zemi, sūkņi izsūc no šīs bedres ūdeni. Zemi skalo, un iegūtos dzintaru graudiņus pārstrādā, lielos slīpē, mazākos kausē, druskas pārstrādā dzintaru lakā un citos produktos. Vērtīgākais esot caurspīdīgais dzintars. Dzintarā bieži atrod kukaiņus. Tie gandrīz nemaz nav mainījušies un izskatās tādi pat kā mūslaiku kukaiņi.

Agrāk raktuves dzintaru pārdevušas Ķīnai, kur gatavotas mandarīnu amata nozīmes, lielas pogas. Arī nēģeri Āfrikā labprāt savus ietaupījumus pārvērtuši dzintarā. Tagad šie tirgi zuduši, un raktuves ir lielās grūtībās.

Rokot dzintaru, atrasti senie kapi. Tie neesot bijuši vācu kapi, stāstīja inženiers, bet „prūšu" kapi, kas dzīvojuši šeit senāk. Arī seniem prūšiem jau bijušas dzintara rotas lietas.

Mums nebija jābrīnās par šiem prūšiem, mēs par tiem daudz vairāk zinām. Vēl ta-

Darba rati uz gumijas riepām

Trakenes zirgi

gad viņu pēdas visur manāmas. Vietu nosaukums „Pilkalneni" ir pilskalns, „Labiau" — ir labi, un lūk citi vārdi Eijlau, Strūve, Povunden, Tapiau, Adomlauken, Kraupišken, Mežken — šos vārdus vācieši nesaprot, bet mēs saprotam. Arī kādā namā lasām uz izkārtnes „sedlenek" un daži ļaudis izskatās tā, ka gribās viņiem pieiet un tos uzrunāt latviski, jo tie izskatās pēc latviešiem. Kā vilšanās liekas, kad dzirdam tos runājam vāciski.

Senākie prūši nav padevušies brīvprātīgi ienācējiem. Gadu desmitiem un simtiem tie cīnījušies par savu patstāvību. Karalauču muzejs stāsta par šo izmisuma pilno cīņu. Prūšu valoda vēl ilgi pastāvējusi, un pēdējie tās pieminekļi ir dažas garīgas grāmatas.

Senprūši esot jau pirms divi simts gadiem izmiruši un tikai vēl kāds vārds atgādina seno tautu. Bet vēl kāpās dzīvojot zvejnieki, kas mājās runājot vāciski, bet jūrā sarunājoties savā senā tēvu valodā, jo tā ir svēta.

Un neviļus gribās noņemt cepuri un noliekt galvu šo daudzo varoņu priekšā, kuŗu vārdi nav zināmi, kuŗu kapi nav atrodami, kas šeit ir miruši par savu tautu.

Liktenis ir licis brāļu tautām asiņot. Ja būtu bijuši citi apstākļi, ja mūsu senčiem būtu bijis vadonis, kas to apvienotu, mēs varbūt būtu liela, varena tauta.

Un taisni šīs pārdomas liek vēl vairāk ilgoties, iet un strādāt un atdot visu, lai mūsu tauta turpmāk dzīvotu gaišu un laimīgu mūžu.

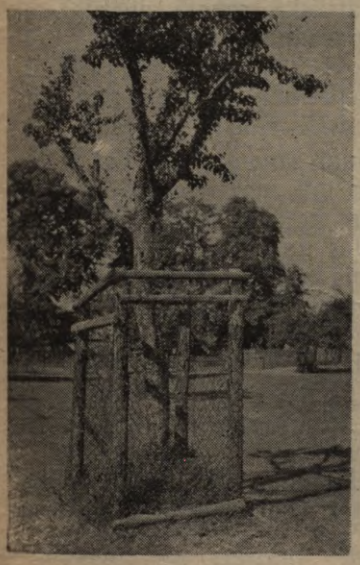

Kā kokus sargā ganībās

Lauku jaunatnes izglītības schema

Svinēsim latviski mūsu godus un svētkus

A. ŠVĀĢERS, mājturības skolotāja

Mēs piedzīvojam otro nācionālās atmodas laikmetu. Atkal reizi pēc ilgiem laikiem esam sapratuši, ka mūsu pašu kultūra nav zemāk vērtējama par citu Eiropas tautu sasniegumiem, daudzos gadījumos latviešu gara un sirds ražojumi (vai tās būtu dzejas, mūzika vai vienkāršs roku darbs) ir saturā un formā bagātāki, nekā ārzemju technikas darinājumi. Tādēļ arī pilnīgi dabīgi pēdējā laikā radusies prasība dažādus godus un svētkus svinēt tikai mums īpatnējā latviskā veidā. Un ja mazpulka dalībnieki uzskata sevi par jaunās latviskās Latvijas veidotājiem un cēlējiem, tad arī viņu pienākums ir visos sīkumos iepazīties ar latviešu svētku izdarībām un mielastiem. Blakus nācionālām dejām un tautiskiem rokdarbiem mazpulka dalībniekiem, pašiem mācoties, jārāda apkārtnei, ka var arī priecāties un ēst latviski.

Pats par sevi saprotams, ka rūpes par pēdējo būs jāuzņemas vairāk meitenēm, kaut gan arī zēniem derētu labi iegaumēt to, ko viņu vec-vectēvi jau zinājuši par savu ikdienas un svētku dzīvi. Nav nekāds kauns, ja zēns — mazpulka dalībnieks tik labi informēts par savas tautas nācionāliem ēdieniem, ka. sastopoties ar sveštautieti, var tam pastāstīt, kas tas par ēdienu, no kā un kā tas pagatavots, kā un kādos gadījumos tas ēdams, kādi ticējumi ar to saistās. Tas būs tikai izkoptas nācionālās apziņas lieks pierādījums. Taču šai latvisko svētku izveidošanai ar labu gribu vien nepietiek; te vēl vajadzīgs ilgs un neatlaidīgs darbs. Literātūras avoti, no kuŗiem varam smelties attiecīgās zināšanas, ir ļoti trūcīgi: jāmin būs galvenā kārtā atsevišķi raksti laikrakstā „Rīts" un žurnālā „Zeltene." Taču ar šo rakstu sniegtām ziņām vien mazpulka dalībniecēm nevajadzētu apmierināties, bet gan mēģināt uz vietas savā novadā izpētīt, kas zināmos svētkos un godos galdā celts, un kā zināmo ēdienu gatavo visdažādākās variācijās. Ar to mazpulka meitenes būs ne tikai pakalpojušas pašas sev, bet, publicējot iegūtos materiālus, darīs svētīgu darbu visas valsts mērogā.

Jāatzīstas arī, ka ir pienācis pēdējais laiks savākt aprakstus par veciem nācionāliem ēdieniem un dzērieniem, tāpat kā tas izdarīts ar dainām, audumiem un izšuvumiem.

Bet ar nācionālu ēdienu pareizu sagatavošanu vien nepietiek. Latviskais saturs jāieliek latviskā formā. Tādēļ jau laikus jāpadomā, kādos traukos liksim galdā latviskos ēdienus. Šī īsā rakstiņa nolūks tad arī būtu norādīt tos paņēmienus, kuŗus lietojot, var klāt latvisku galdu.

Galds var būt pilnīgi vai tikai pa daļai apklāts; pēdējā gadījumā tam jābūt nekrāsotam, balti noberztam. Pārklāšanai tad var lietot latviskā rakstā austus vai izšūtus dvieļus (paraugus sk. žurnālā „Zeltene" 1936. g. 1. okt). Ja lieto galda drānu, tad tā var būt nebalinātā linu vai pat krāsaina, tāpat latviskā rakstā austa.

Ēdienu uzlikšanai jāņem māla vai koka trauki. Pēdējo ir ļoti maz uzglabājies, bet jaunus tagad vairs neviens negatavo. Turpretim māla bļodas un šķīvjus vēl dažādos gada tirgos un pie atsevišķiem meistariem redzam īsti latviskā izpildījumā. Mums jau kļuvuši plaši pazīstami īpatnējie Latgales māla trauki, tāpat Tukuma un Bauskas izstrādājumi. Arī Smiltenē daži mazpulku dalībnieki atdarina itin glītus Smiltenes novada šķīvjus.

Dzērienu pasniegšanai var lietot koka kausus, (kādus tos redzam tautisko lietu

veikalu logos, Rīgā), tāpat māla krūzes un t. s. krūkas. Īpatnēji ir Latgalē apaļie māla trauki ar divām mazām osiņām un pavisam šauru kakliņu.

Maizes, pīrāgus un plāceņus var likt tieši uz galda, apakšā klājot tīru drēbi, piem. dvieli, un cepumus sakārtojot glītās kaudzītēs. Tāpat tos var likt galdā, sakārtotus astru vai lūku sietos.

Tā kā trauku iegādāšana vienā otrā vietā var radīt grūtības, tad galdu ieteicams klāt bufetes veidā . (Ēdieni un dzērieni sakārtoti uz viena galda; ēšanas laikā lietojamie trauki un sēdvietas citur). Tādā kārtā parastie baltie šķivji netraucē galda stilu. Bez šaubām, šis padoms, klāt latvisku galdu bufetes veidā, neattiecas uz gadījumiem, kur mūsu rīcībā ir visi vajadzīgie trauki, pagatavoti no māla vai koka pēc latviskās formas paraugiem.

Kas attiecas uz šādu galdu rotāšanu, tad še pirmā vietā jāmin sveces, kuŗas iesprauž koka vai māla svečturos. Sveces var būt vaska, vienkāršas baltās vai arī, ja tas vajadzīgs, krāsainas. Bez svecēm kā rotāšanas līdzekļus var lietot visas lauku puķes, zaļumus un labības vārpas. Visu to ar gaumi sakārtojot, latviski klāto svētku galdu varam droši rādīt sveštautiešiem un būt lepni uz to, jo tādu var redzēt un baudīt tikai pie mums Latvijā.

Jaunie dzīvnieki arī jāaudzina

V. GUĻEVSKIS, mazpulku līdumnieks 58. Jaunpils mazpulkā

Par to, kā cilvēki audzināti, runā, spriežot pēc viņu izturēšanās. Bieži dzirdam vārdus — „tas ir labi audzināts," vai arī otrādi. Bet par dzīvnieku audzināšanu runā ļoti reti. Vai tad dzīvniekiem audzināšana nebūtu vajadzīga? — Tā ir vajadzīga arī dzīvniekiem. Arī pēc dzīvnieku izturēšanās var spriest, vai tas ir audzināts, vai nav. Un jāatzīst, ka dzīvniekiem audzināšana ir ļoti svarīga. Tāpēc šoreiz īsumā gribu apstāties pie šī lopkopības jautājuma.

Vispirms gribu atgādināt, nesajaukt audzināšanu ar audzēšanu. Šie darbi lopkopībā iet gan viens otram līdztekus, bet katram ir savs uzdevums. — Dzīvnieku audzēt — nozīmē viņu ēdināt, kopt, vārdu sakot, gādāt par to, lai viņš labi attīstītos augumā, attīstītos fiziski labi. Turpretim audzināšanas uzdevums ir gādāt par garīgo attīstību, par viņa rakstura izveidošanu.

Tāpēc blakus audzēšanai katra kārtīga un apzinīga lopkopja uzdevums ir rūpēties par dzīvnieka audzināšanu.

Mūsu priekšā stāv divi vienāda vecuma un vienai šķirnei piederīgi bullēni — viena dzīvsvars ir 250 kg, bet otra 200 kg. Pirmais, tuvojoties cilvēkam, ir mierīgs, saucot vārdā klausa, turpretim otrs ir dusmīgs, noduŗ galvu un arī saucot vārdā neklausās. — Šis piemērs rāda, ka šie bullēni ir dažādi audzēti, ko redzam no to dzīvsvara starpības, un arī dažādi audzināti, ko redzam no viņu izturēšanās.

Audzināšana jāiesāk dzīvnieka jaunībā, tikai tad tā dos labas sekmes. Audzināšanas darbs nav viegls, tas no kopēja prasa netikai zināšanas, bet arī uzcītību, uzmanību un labas novērošanas spējas. Slikts lopkopis ar nemākulību un nepacietību bieži veicina slikta rakstura attīstību. Ejot pie dzīvnieka, kopējam jābūt noteiktam un mierīgam, ieteicams dzīvnieku apglaudīt, bet no viņa puses nepielaist nekādas nerātnības. Ja dzīvnieks dara kādas nerātnības, viņš arī par to tūlīt jāsoda. Bieži mūsu lopkopji dusmās paķeŗ to, kas gadās pie rokas, vai nu kādu sprungulu vai mietu un tad ņem pa krietnam „nomietē." Tas nu ir gan pēdējais, ko pie dzīvnieka var darīt Ar šādu audzināšanu gan nekā nepanāksim. Ar šādu dzīvnieku dauzīšanu tos pataisa par meža zvēriem, kas, ieraugot cilvēku, baidās jau pa gabalu. Dzīvnieku sodīšanai kūtī vajag stāvēt bērza rīkstei, ar kuŗu drīkst to sodīt, ja dzīvnieks izdarījis kādu pārkāpumu, un pēc sodīšanas tas jāpaglauda.

Jāsaka, ka dzīvnieki nebūt nav tik muļķi, par kādiem mēs bieži tos turam. Viņi tīri labi pazīst savu kopēju, un kā kopējs īzturas pret dzīvniekiem, tā arī dzīvnieki izturas pret kopēju.

Mazpulka dalībnieka audzējums (735. Ozolkalna mazpulkā)

Ar audzināšanu dzīvniekus pasargājam arī no netikumu ieņemšanas, kā speršanas, badīšanas u. c., kas sevišķi sakāms par vīriešu kārtas dzīvniekiem, kuŗu raksturs jau no dabas ir dusmīgāks. Pa lielākai daļai dusmīgi buļļi, zirgi, teķi, izaug ar nepareizu audzināšanu un ienerrošanu. Bet saprātīgam lopkopim nebūs jābaidās no buļļu un teķu ragiem vai kumeļa pakaļkājām, tie viņam būs vienmēr paklausīgi. Nekad nevajag ķerties pie jauno bullēnu vai teķu ragiem, vai arī kasīt tiem pieri un pakausi, bet var pakasīt kaklu vai apakšžokli. Piere un kakls ir pa laikam jāizmazgā, lai tur neuzkrājas netīrumi, kur savukārt ieperinās parazīti, kas izsauc niezēšanu, tā izsauc berzēšanos un, berzējot pret kādu cietu priekšmetu, jaunie bullēni un teķi iemācās badīt. Buļļiem savaldīšanas nolūkā, sasniedzot gada vecumu, ieteicams ievērt nāsīs riņķi. Sevišķa vērība jāpiegriež buļļa nodarbināšanai. 1½—2 gadus vecus buļļus var jau lietot mērenā darbā, kā savest zaļbarību, sapumpēt ūdeni, izbraukāt vai izjāt. Šāda vienmērīga buļļa nodarbināšana labi atsaucas uz vaislas spējām un raksturu.

Kumeļiem jau no 6 mēnešu vecuma jāsāk pacelt pakaļkājas itkā kalšanai un jāpieradina pie apaušiem. Arī jaunās teles jau laikus jāpieradina pie slaukšanas, aptaustot viņām šad un tad tesmeni un pupus, lai tās, sākot slaukt, nespertu, kas nepieradinātām telēm rada kutēšanu.

Daudz grūtāki ir audzināmi lieli dzīvnieki, tomēr saprātīgs un pacietīgs lopkopis arī pie tiem gūs sekmes.

Pie audzināšanas pieder arī laika ievērošana, t. i. baŗošana un kopšana jāizdara katru dienu vienā un tai pašā laikā.

Slikta rakstura attīstību veicina vientulība, tumšas telpas un kustību trūkums. Tāpēc jaunie dzīvnieki turami nepiesieti, vairāki kopā plašākā aizgaldā. Jāgādā par gaismu kūtī un jāsagādā dzīvniekiem pēc iespējas vairāk kustības, šai nolūkā arī ziemā tie ir jāizlaiž laukā aplokos.

Kā redziet, tad arī dzīvnieku audzināšana nemaz nav tik vienkārša un viegla. Mazpulka dalībnieki, audzējot un audzinot pacietīgi un saprātīgi jaunos dzīvniekus, mēs gūsim jaunas zināšanas un piedzīvojumus, bet līdz ar to arī mēs paši sevi audzināsim. Ievērosim arī to, ka dzīvniekiem ir jābūt cilvēku draugiem.

Un beidzot gribu dalībniekiem aizrādīt, kādā jauno dzīvnieku audzēšanas grāmatā rakstītos vārdus: „Nav slikti jaunpiedzimušie dzīvnieki, bet tikai slikti viņu kopēji!"

Jauna sacensība — tikai mazpulku dalībniekiem

Mazpulku dalībnieki, izlasat labi rūpīgi stāstu „Meža cirtēji" un dodat par viņu savas atsauksmes un raksturojumu. Kas uzrakstīs labāko un raksturīgāko atsauksmi tas saņems pirmo godalgu Ls 25,—, otro godalgu Ls 15,—, trešo — Ls 10.—.

Sacensības noteikumi tādi, ka jūs paši, mazpulku dalībnieki, būsat godalgu piespriedēji un izlēmēji. Redakcijai iesūtītās labākās atsauksmes iespiedīsim „Mazpulkā". Jūs sekojat tām un kuŗa jums labāk patiks — par to nododat savu balsi, — paziņojat redakcijai, kāds numurs jums labākais izlicies, jo atsauksmes iespiedīsim ar tekošiem numuriem, bez autoru vārdiem.

Atsauksmes iesūtāmas līdz 1937. g. 1. februārim, uzdodot pilnu vārdu, uzvārdu, mazpulka nosaukumu un numuru.

Ko mēs darīsim ziemā

A. OZOLS, 136. Brantu mazp. diženais

Pienācis rudens ar savām lietainajām dienām un garajiem vakariem. Mazpulku saimes lielākā daļa atstājusi lauku ganiņu gaitas un virina skolas durvis, lai krātu zināšanas netikai nākošajai vasarai, bet gan visai dzīvei. Bet daudzi jo daudzi palikuši savās lauku sētās un turpina ikdienišķos darbus. Un tagad, kad zelta graudu piebirušas klētis un apklusis skaļais darba troksnis, mums atliksies šad-tad brītiņš brīva laika. Arī skolēns — mazpulcēns — sestdienā atnācis no skolas mājās varēs šo pēcpusdienu ņemt savā ziņā.

Mazpulku dalībnieki! Ko mēs darīsim šinī brīvajā laikā? Taču ne neko, jo laiks, lai tas būtu arī visvaļīgākais, mums jāizlieto lietderīgi. Un patiešām krietna darba šiem brīžiem var atrast tik daudz, ka to visu nemaz nevar padarīt. Paskatīsimies labi un tad redzēsim, ka daudz kā trūkst mūsu dzīvoklim, ko mēs paši itin viegli varam pagatavot. Un kāds tad prieks pašam par savu gatavotu lietiņu! Daudziem vecāku materiālie apstākļi ļauj to nopirkt veikalā, bet taču pašdarināta lietiņa dod lielāku prieku taisītājam nekā pirkta. Dod prieku, un prieks rada uzcītību turpmākam darbam.

Tad vēl tikdaudz niecīgu, sīku un viegli pagatavojamu, bet tomēr nepieciešamu lietiņu trūkst mūsu saimniecībā, ka katram, arī mazākajam mazpulka dalībniekam ir iespējams tās pagatavot. Vajaga tikai gribas un lūgt vecākiem padoma, lai no mazo roku vadītā cirvja un ēveles darinātos glītas lietiņas. Nekas jau nav, ja pirmo reizi nepadodas tā, kā to pats gribētu, bet nevajaga tikai nolaist rokas un apstāties. Neviens jau nav meistars piedzimis. Daudzi varbūt man teiks, ka viņiem nav vajadzīgo darba rīku, bet neņemiet ļaunā, ja teikšu, ka galvenais, kā trūkst ir — griba un uzcītība. Nelīdzēs plaukti, pilni piekrauti darba rīkiem, ja trūks roku, kas ar viņiem strādās. Maz būs tādu lauku sētu, kur trūktu kaut vai vecas skrūvspīles un pāris ēveļu. Un kāpēc tad bieži vien mazākais mazpulka dalībnieks ar nazīti iztaisa daudz vairāk, nekā lielākais ar visu darbu lietu pārpilnību. Vēl atgadās, ka pirmajam ir daudz mazāk brīva laika nekā otrajam. Būs daudzi, kam tomēr vecāki nedos brīva laika dienā, bet ja nevarēsim savādi, tad taču vēl ir gaŗie ziemas rīti un vakari, un vēlāk — vecāki redzēdami jūsu uzcītību, piešķirs jums brītiņu arī dienas gaismā.

Arī svētdienas neizlietosim vienīgi bezrūpīgai gulēšanai un dzīvošanai, bet pēc iespējas vairāk lasīsim grāmatas, un galvenokārt tādas, kur augstu celts mūsu tautas varoņu gars un cildināta vienība un jaunā laikmeta gars.

Tādās grāmatās mēs daudz smelsimies savai dzīvei un audzināsim savu raksturu līdzīgu varoņu raksturiem. Par visu vairāk mācīsimies mīlēt mūsu brīvo Latviju un varoņus, kas par viņu galvas nolikuši. Arī praktiskas grāmatas ir daudz jālasa, lai krātos zināšanas nākošajai vasarai.

Un tad vēl beidzot vienu — šis ziemas laiks lai ir arī pārdomu laiks. Vakaros, gulēt iedami, sēdīsimies savam fantazijas kumeļam mugurā un brauksim pār neredzamām, vizbuļos mirdzošām tālēm. Tikai, kā to rakstīja „Mazpulka" slejās māc. Lūša kungs, saturēsim grožus stingri, lai tas mūs neievestu nevēlamās tekās. Šie sapņi uzturēs mūs modrus un dos dzīves prieku. Padomāsim, ko mēs darīsim nākošo vasaru, kad darba troksnis būs atkal tik liels; padomāsim un tad strādāsim pēc iepriekš apsvērta plāna, un tam būs lieliska ietekme uz mūsu sekmēm. Kalsim sev lielus un cēlus nākotnes plānus, lai tie nāktu par svētību mums pašiem un citiem cilvēkiem. Padomāsim arī kā mēs varam būt īsti mazpulka dalībnieki netikai tad, kad mums ir forma mugurā un nozīme pie krūtīm, bet arī tad, kad mēs kā ikkatrs cilvēks — izejam sabiedrībā un galvenais savā ikdienā. Padomāsim.

Vakarēšanas nozīme mazpulkos

K. BRUŅINIEKS, 572. Rīgas skolotāju institūta mazpulka dalībnieks

Mūsu mazpulku darba gaitās viens no svarīgākajiem un īpatnējākiem nodarbības veidiem ir vakarēšana. Mūsu senču dzīvē vakarēšanai bijusi ievērojama loma. Latviešiem vakarēšana izpaudusies kā jauniešu sanāksme kādās mājās, kur tad vakars pavadits ar darbu un dziesmām.

Pirmā kārtā vakarēšana jeb „vakari" bija mājsaimniecības darbu skola, kā mēs tagad teiktu — „vakara skola". Te pēc dienas darbu pabeigšanas jaunieši sanāca kopā, lai labāk un vieglāk mācītos strādāt. Te „lielās māsas mazo māca skaistus rakstus darināt," te „ciema māmulīte" ierāda kaimiņu meitām savu rokdarbu veiksmi, un arī jaunekļi te saņem „vecu vīru padomiņu."

Darbi šajos vakaros raisījās tik brīvi un dabīgi, ka jaunatne te jutās saistīta nevien praktiskas dzīves vajadzības dēļ, bet ar visu savu topošo būtību iekļāvās vakarēšanas darbu ritmā:

Jau es biju, vēl es iešu
Jaunu meitu istabā:
Čīkstēt čīkst rateniši,
Dziedāj pašas malējiņas.

Te kopā ar darbu savijās dziesmas un jautrība, vecāko ļaužu labvēlības atbalstīta, jo darbam un mācībai tikai tad ir sekmes un ilgstoši panākumi, ja to dara ar prieku. Šajā darba un jautrības atmosfairā droši vien radusies laba daļa no mūsu draiskulīgi asprātīgajām apdziedāšanās dziesmām, jo vakarējot puišu un meitu starpā notikusi arī apdziedāšanās. Tā vakarēšana ir mūsu senču jaunatnei devusi nevien iespēju iepazīties ar dažādiem darba paņēmieniem, bet arī palīdzējusi izkopties valodas asumam un skanīgumam.

Noderēdama jaunatnes kopīgai mācībai, vakarēšana tad arī uzskatāma par skolas pirmdīgli mūsu tautā. Pie tam mūsu senās kultūras izplatīšanā tai bijusi ievērojama loma, jo latviešu izklaidās dzīves vietās toreizējos satiksmes un sazināšanās apstākļos ļoti apgrūtināja jaunu atziņu un darba paņēmienu izplatīšanos. Plašāka ietekme bija panākama gandrīz vai vienīgi vakarējot, kādēļ tās nozīme izceļas arī šinī nozarē.

Tagad, kad vakarēšana atkal ir atjaunota, apstākļi mums ir pilnīgi citādi. Mums daudz skolu, grāmatu un kursu, kur var piesavināties visdažādākās dzīvē vajadzīgās mākas un prasmes. Tomēr savu darbu apjomā vakarēšanai ir zināmas priekšrocības kā pret skolu un grāmatu, tā pret kursiem.

Skolā, nerunājot nemaz par grāmatu, mācību teorētiskas dabas dēļ, daudz grūtāk piesavināties tās veiksmes, ko vakarēšanā iegūst pavisam viegli, jo šeit darbu dara ar daudz lielāku interesi. Skolas darbu, kaut vai rokdarbu, nozīme un mērķis skolēniem visumā ir grūtāk saprotami un iedomājami nekā šajos pašos darbos vakarēšanā, kur izgatavoto priekšmetu tūliņ lieto, vai arī pagatavo kādam konkrētam uzdevumam. Dabīgi, ka ar konkreto mērķi saistās arī lielāka interese. Jaunatnes, īpaši bērnu, enerģija arī tāpēc vakarēšanā var pilnīgāk izpausties nekā tajos pašos darbos skolā. Skolnieki te jūtas daudz brīvāki kā stundās: te nevien drīkst runāt un dziedāt, bet tas ir vakarēšanā tieši nepieciešami kā senās tradicijas neatņemama sastāvdaļa.

Par dažādiem kursiem jāsaka, ka te gan ir vislielākā mērā praktiska pieeja kādiem iemācāmiem darbiem, bet kursi nav domāti jaunatnei tādā vecumā, kādā tā piedalās mazpulku vakarēšanā. Kursi domāti jau vairāk nobriedušiem dalībniekiem, un bez tam šeit nav to tuvo un silto attiecību, kas valda mazpulka vakarētāju starpā, jo tie pa lielākai daļai ir vienas skolas audzēkņi sava skolotāja vadībā. Vakarēšana tā tad savā darbu apjomā, kas gan ir samērā šaurs — roku darbi, vēl tagad uzskatāma par ļoti nozīmīgu mācības darba faktoru.

Bez tam — vakarēšanas nozīme iet tālāk par mācīšanu: tai ir liela loma arī audzināšanā. Šajā nozīmē vakarēšana ļoti svarīga bija mūsu senčiem, īpaši vienā nozarē — sabiedriskajā audzināšanā. Savā izklaidajā māju novietojumā senie latvieši izveidojās par individuālistiem un ja tomēr tiem bija kopības sajūta, tad droši vien sava loma te bijusi arī vakarēšanai. Senie lat-

vieši tikai 2 gadījumos sanākuši kopā plašākā sabiedrībā — talkās un vakarēšanā. Talkām ir dziļa nozīme kopdarbības idejas veidošanā, kas vakarēšanā nav saskatāma, turpretim vakarēšanai bija sava pārākā puse — valodas un garadzīves izkopšana. Skaudrajos talkas darbos tas nebija iespējams, kamēr vakarēšanā līdz ar darbu un dziesmām risinājās jo dzīvas valodas. Dabīgi, ka šeit pārrunāja nevien darāmo darbu, bet visus dzīves jautājumus, tā gūstot pārskatu par savu apkārtni un tās notikumiem. Vakarēšana senajiem latviešiem bija tas, kas mums laikraksti, teātri, sabiedriski sarīkojumi, vārdu sakot, visa seno latviešu sabiedriskā dzīve izpaudās vakarēšanā.

Tagad stāvoklis pilnīgi pretējs. Katrs cilvēks un līdz ar to valsts pilsonis ir nesaraujamām saitēm organiski ieaudzis sabiedrībā. Viņu tur saista dažādi pienākumi un uzdevumi. Arī „sabiedriskā dzīve" populārā nozīmē tagad ir ļoti plaši attīstījusies. Mums ir visdažādākās organizācijas, kur var darboties gan jaunatne, gan pieaugušie, mums ir visdažādākie sarīkojumi un visdažādākie laika kavēkļi, jo sabiedriskā dzīve populārā nozīmē saista cilvēkus pie sevis viņu brīvajā laikā. Tomēr vienā ziņā pāri visām šīm sabiedriskajām organizācijām stāv vakarēšana: pirmkārt, te brīvā laikā dara produktīvu darbu un otrkārt, te visam pamatā mūsu tautas fundamentālākā īpašība — darba tikums. Jau darba tikumu var kopt katrā darbā, tomēr vakarēšanā tas iezīmējas vēl ar to, ka te tam pievienojas otrs latviešu tikums — dziesma. „Kuŗu darbu padarīju, tam dziesmiņu nodziedāju" saka senais latvietis. Dziesmotais darbs nav grūts, dziesma palīdz „rīta māli rītināt". Darbu un dziesmu, šo seno divvienību vakarēšana atkal nes tautā.

Bez darba un dziesmu tikuma celšanas, vakarēšanai vēl ir tā nozīme, ka te jaunatnes starpā nodibinās tuvas un draudzīgas attiecības, pie tam ciešā nozīmē, kā attiecības starp skolas biedriem vai draudzība divu cilvēku starpā. Te nodibinās darba draudzība, kas mazpulka vakarā vieno visus tā dalībniekus un kam tālākajā dzīvē jāvieno visi darba darītāji.

148. Jūdažu mazpulks vakarēšanā

Šeit arī iezīmējas vakarēšanas lielā valstspilsoņu loma, jo šādai darba draudzībai ir jābūt mūsu valsts iedzīvotāju starpā. Tādēļ arī vakarēšana mazpulkos izkopjama līdz iespējamai pilnībai, lai katrs mazpulka dalībn. dzīvē ieietu ar uzskatu, kas katrā darba daritājā redz savu biedru, kam vajadzības gadījumā jāsniedz palīdzība un pie kuŗa arī tas pats var palīdzību meklēt. Kā bišu strops var pilnu ražu nest tikai tad, un kā skudru sabiedrība var pastāvēt un dzīvot tikai tādos apstākļos, ja visi tās locekļi strādā un viens otrā redz savu draugu, tā arī valsts un tauta var pastāvēt un augt tikai vienīgi tad, ja tās pilsoņi visi ir ražīga darba darītāji un pār tiem guļ darba svētības raditā draudzība. Un par šādas raženas saimes dalībniekiem mūsu jaunatne var veidoties mazpulkos un īpaši vakarēšanā, jo te tā mācās kā pašu darbu, tā arī ieaug darba tikumā un tā latviskajā pavadonī — dziesmu garā. Te arī rodas sākums darba draudzībai, jo vakarēšana ir kā čakla stropa darba cēliens, pilns draudzīgas darba saskaņas.

537. Cēsu I mazpulks vakarē

Kas jādara Ziemas svētku brīvlaikā

Agr. K. ĶIRSIS

Čakli jaunie amatnieki

Tuvojoties Ziemas svētkiem katram mazpulka dalībniekam jārūpējas par to, lai savās mājās, pašu ģimenē netrūktu svētku eglītes. Eglīte var būt lielāka vai mazāka, ar daudzām vai arī tikai ar dažām svecītēm. Tomēr, lai arī cik niecīga tā būtu, tā katrā mājā, katrā ģimenē ienesīs jaunu siltumu, jaunu garu, kas liks aizmirst ikdienišķās rūpes. Svētku vakarā gaišās svecīšu liesmas liks katram pārdomāt, liks katram savai sirdij jautāt — vai es esmu tik labs bijis, kā man vajadzēja būt, vai es nevarētu turpmāk vēl labāks, skaidrāks kļūt?

Mazpulku dalībniekiem šinīs gaišajos miera svētkos jāatceras arī tie, kuŗi dzīvo trūkumā, vai kuŗi ir atstāti un vientuļi. It sevišķi jāievēro daudzbērnu ģimenes, kur bērni parasti trūcīgāki, kuŗiem bieži trūkst svētkos zaļās eglītes un balto svecīšu mirdzuma. Tās vēlams pirms svētkiem visam mazpulkam kopēji vai arī dažiem mazpulka pārstāvjiem apciemot un sagādāt tiem svētku pārsteigumu kādas dāvanas veidā. Nav tik svarīgs dāvanas lielums, kā gan sirsnība, ar kādu šo dāvanu pasniedz. Eglīte ar dažām svecītēm un svētku piparkūkām jau katram bērnam ir liela un mīļa dāvana.

Arī visiem viena mazpulka dalībniekiem pašiem jāsapulcējas Ziemassvētku eglītes vakarā vai nu kopā ar kādu skolu, organizāciju, vai arī jāsarīko pilnīgi patstāvīgs eglītes vakars (varbūt pēc mazpulka gada sapulces), ielūdzot uz to savus vecākus, tuviniekus, draugus un labvēļus. Sevišķi ieteicams uzaicināt mazpulka eglītes vakarā arī trūcīgākos pagasta vai sava pilsētas rajona bērnus un pasniegt tiem pie eglītes kādu dāvanu. Apdāvināšanai vajadzīgos līdzekļus mazpulka dalībnieki var paši iepriekš ziedojumu ceļā savākt. Šim mērķim būs daudz ziedotāju. Eglītes vakarā, vienojoties kopējās Ziemas svētku dziesmās un svētku lūgšanā, ikkatrs skaidrāk un dziļāk izjutīs sevī šo jauko svētku nozīmi. Kopēji pavadīts vakars stiprinās dalībnieku vidū tās draudzības saites, kas radušās jau agrākā mazpulka darbā. Darba prieks, milestība un uzticība savai tēvu sētai, ko izjūt lielākie, skolu beigušie mazpulka dalībnieki, lai vienmēr saista arī to jaunatnes daļu, kas vēl mācās skolā.

Jauks paradums ir iesākts pēdējos gados pagastos (un arī pilsētās) — dedzināt eglīti un apdāvināt Ziemas svētkos trūcīgākos pagasta iedzīvotājus, nespējniekus, sērdieņus un aizmirstos. Šādā eglītes vakarā, ko parasti sarīko pašvaldības, arī turienes mazpulka dalībniekiem aktīvi jāpiedalās — eglīti grenojot, svecītes dedzinot un sagatavojot dāvanas. Sevišķi iepriecina, ja tādā eglītes vakarā, pēc oficiālās daļas mazpulka dalībnieki nodzied kādu kopēju Ziemas svētku dziesmu, izpilda kādu deklāmāciju u. t. t. Jauno priekšnesumi vecumā savārgušiem un nespējīgiem ir lielākais prieka un laimes avots un sauc atmiņā pašu bērnību, pašu jaunību. Un jaunatne arī pati būs laimīga, jo būs iepriecinājusi tos, kam mazāk prieka ikdienas dzīvē.

Mazpulku dalībnieki-skolēni pa Ziemassvētku brīvlaiku būs atbrīvoti no parastajiem skolas uzdevumiem. Viņiem svētku brīvlaiks jāizmanto atpūtai, spēka stiprināšanai turpmākam zinību krāšanas darbam skolā un labākā atpūta — ir fīzisks darbs svaigā gaisā. Tāpēc neviens mazpulka dalībnieks lai nepaliek mājā, bet brauc līdz tēvam vai brālim, kad tas rīta agrumā

dodas uz mežu ziemas darbos. Viena pati diena, pavadīta piemērotā darbā mežā, lieliski uzlabos katra labsajūtu un pacels darba prieku. Un kur tad gaŗās svētku dienas — tad slēpes un slidas lai būtu katra mazpulka dalībnieka lielākie draugi.

Svētku brīvlaiks jāizmanto arī viena otra uzdevuma veikšanai, kas varētu interesēt visu mazpulku un arī sabiedrību — savācot savā apkārtnē dažādas senlietas un priekšmetus, kas stāv sakarā ar mūsu tautas agrāko kultūrālo un saimniecisko dzīvi. Būtu vēlams, ja katram mazpulkam tanī skolā vai biedrības namā, kur mazpulkam ir sava mītne, vai kur tas biežāk notur savas sanāksmes — būtu sava latviešu senlietu krātuve — mazs mūzejs. Materiālu šim nolūkam vēl ļoti daudz. Daudzās mājās glabājas nomesti senlaicīgi darba rīki, dažreiz pat vecās mātes tīnē veci apģērba gabali, senlaicīgi audumi. Tos nu būtu vēlams savākt vienkopus. Ir vecas tīnes — senās pūra lādes, veci darba rīki, pirmatnēji arkli, ecēšas, grābekļi u. t. t. Dažreiz var noteikt arī šo lietu vecumu, no kāda laika tās uzglabājušās. Ja savāktu šādas veselas sērijas senlietu, tad tās varētu sagrupēt pa laikmetiem. Tā mums tiktu uzskatāmā veidā rādīta visa mūsu senču dzīve.

Šādā krātuvē varētu novietot arī visus dalībnieku sastādītos aprakstus par pagasta vēsturiskiem notikumiem, kā arī visus nostāstus un teikas par savu tuvāko apkārtni. Pagastos, kur dzīvojis vai darbojies kāds ievērojams saimniecisks vai kultūras darbinieks, mazpulka dalībnieki var iekārtot šai personai īpašu piemiņas istabu vai stūrīti — piem. „Kronvaldu Ata stūrītis". Šādā piemiņas stūrītī būtu jāsavāc visas ziņas, kādas iespējamas par šo cilvēku dabūt. Ja ir vēl lietas, kuŗas tas lietojis, tad tās arī jācenšas novietot piemiņas stūrītī, tāpat uzņēmumus no mājas, kur tas dzīvojis. Dažādus materiālus par šādu ievērojamu kultūras darbinieku dzīvi un darbu var atrast vecos pagasta arķīvos, baznīcas grāmatās. Tāpat apkārtnē vienmēr vēl glabājas nostāsti par viņu darbību, par dažādiem notikumiem. Tos visus var ļoti interesanti apstrādāt.

Svētku brīvlaikā mazpulku dalībnieki var paināteresēties arī par savas dzimtas pagātni, par tās agrākiem priekštečiem, uzzinot katra priekšteča vārdu, uzvārdu, nodarbošanos, panākumus dzīvē, dzimšanas un miršanas gadu u. c.

Šīs ziņas var ievākt vai nu no vecākiem cilvēkiem un veciem dokumentiem, vai arī pagasta un pilsētu arķīvos un baznīcu grāmatās. Šādai dzimtas radu rakstu grāmatai vajadzētu būt katrā latviešu dzimtā un glabāties no paaudzes uz paaudzi, atzīmējot vienmēr svarīgākos notikumus un sasniegumus dzimtā. Šāda grāmata būtu katras dzimtas gods un svētums, kas rādītu, kā dzīvojuši un ar kādām grūtībām cīnījušies mūsu senči un tomēr visas tās pārvarējuši. Tas būtu labākais paraugs jaunatnes turpmākam darbam un dotu sajūsmu, spēku un drosmi visas dzīves grūtības pārvarēt un vienmēr cieši turēties pie savas dzimtas un cilts, pie savas tautas un valsts.

824. II Rīgas valsts ģimnāzijas mazpulka darbu apskate: kuģu modeļi

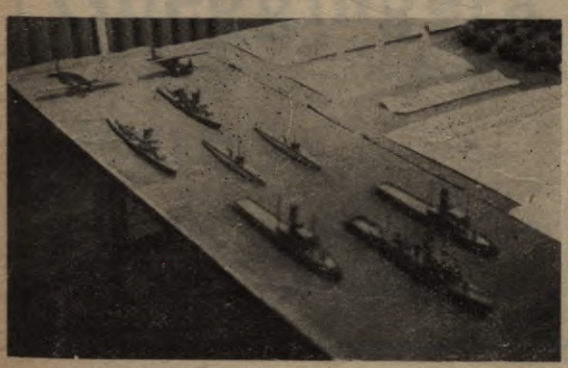

Šķīvji

Slidosim!

A. GRĪNBLATS

Veselības kopšana ir ikviena pienākums ne tikai pret sevi pašu, bet lielā mērā arī svarīgs pienākums no valsts labklājības viedokļa. Valstij jābūt stiprai, spēcīgai. Bet kā gan valsts varēs būt spēcīga, ja tās pilsoņi nebūs veselīgi un stipri. Šīs īpašības nepieciešamas katram cilvēkam, lai viņš varētu izpildīt savus pilsoņa pienākumus, jo ražīgi un labi strādāt var tikai vesels cilvēks. Iesim arī veselības kopšanas ziņā līdzi citām kultūrālām tautām.

Iestājoties ziemai, gādāsim par savu veselību jo vairāk tādēļ, ka darbs ziemā norit bieži vien telpās. Mazpulku jaunatnei jārāda priekšzīme arī veselības kopšanā, mums jāpanāk, lai mūsu jaunatne izaugtu ne tikai garīgi, bet arī fiziski spēcīga.

Atpūtas lietderīgā izmantošanā liela vērība būtu piegriežama kamaniņu priekiem, slēpošanai, slidošanai u. t. t. Šoreiz norādīšu, kas jādara, lai slidošanas prieki būtu pieejami jaunatnei kā uz laukiem, tā pilsētās.

Vispirms atmināsimies, ka nekas pats no sevis nenāk, tāpēc, ja nav līdzekļu, nav slidu, nav arī tuvumā slidotavu, tad paļaudamies paši uz saviem spēkiem, mēs daudz ko varēsim sagādāt.

Vispirms nepieciešama slidotava. Labi apstākļi pilsētās, sevišķi Rigā, jo pilsētas pamatskolu, Ūniversitātes un atsevišķo skolu slidotavas dod pilsētas bērniem plašas iespējas veselības kopšanā. Pilsētu nomalēs un uz laukiem par visu jārūpējas pašiem. Upju, ezeru un dīķu tuvumā jāgādā vienīgi par sniega notīrīšanu no ledus un aplaistīšanu ar ūdeni. Tāpat katras skolas pagalmā varam iekārtot slidotavu. Laukums jānolīdzina laikus, pirms zeme nav sasalusi. Pēc tam, kad pamats sasalis, izdara aplaistīšanu ar laistamām kannām vai šļūteni. Liet nedrīkst, sniegam sniegot, lielā vējā, vai arī ja sniegs nav kārtīgi notīrīts no laukuma, citādi ledus būs grumbuļains. Šeit darbs būtu veicams visiem kopīgi, sadalot pienākumus.

Slidas piestiprināmas zābakiem. Kam zābaku nebūtu un kas vēlētos tādus iegādāties, ieteicams ņemt zābakus ar augstām virsām, 3 cm augstiem papēžiem un ar sānu balstiem iekšpusē. Šādi zābaki derēs ikdienas vajadzībām, parastai slidošanai un daiļslidošanai. (1. zīm.)

Būtu ieteicams pašam pagatavot slidas, izveidojot no tērauda slieci un sakniedējot to balsta plāksnēm. Ja slidas iegādājas, tad katrā ziņā jāpērk Latvijas ražojums, jo pie mums var dabūt visus slidu modeļus, kas kvalitātes ziņā stāv līdzās ārzemju ražojumiem (zīm. 3., 4., 5. un 6.),

Jau grūtāk izvēlēties slidu modeli. Iesācējiem dažkārt ieteic lietāt slidas ar vairākām slidvirsmām (2. zīm.). Tomēr šādas slidas apgrūtina ātru iemācīšanos,

1. zīm.

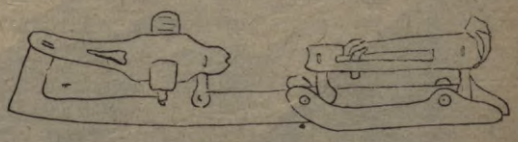

2. zīm.

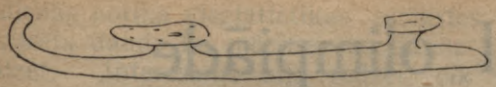

3. zīm.

jo, pārejot uz normāla tipa slidām, jāmācās no jauna.

Ja iesācējam nav labi attīstīta līdzsvara sajūta, tad ieteicams ņemt zemas slidas (3. zīm.). Slidas, kas redzamas 4. zīm., ikreiz piestiprināmas zābakiem, bet 5. un 6. zīm. redzamas slidas, kuŗas noder parastai slidošanai un arī daiļslidošanai.

Vislietderīgākās būtu 6. zīm. parādītās slidas jo balsta plāksne savienota ar slidas priekšgalu, kas novērš apavu purngalu bojāšanos.

Piestiprinot slidas zābakiem, jāraugās, lai slidvirsma ietu virzienā no papēža uz purngalu starp kājas īksti un otro pirkstu (7. zīm.).

Noslēgumā jāmin, ka slidotājam sākumā jāpacieš šķietamas grūtības, tomēr nevajaga atmest slidošanu pēc pirmām neveiksmēm.

Iekārtojot slidotavas, jāievēro, ka upēm un ezeriem ir vietas, kas labi neaizsalst, tādēļ tās jānorobežo redzamām zīmēm, piem. iespraužot eglītes. Stingri jāievēro slidošanas pareizais virziens, nedrīkst slidot lielā ķēdē, tāpat nedrīkst mest papīrus, naglas u. c. cietus priekšmetus uz ledus, jo nomestie priekšmeti traucē slidošanu. Neslidosim līdz sasvīšanai, strauji neatvēsināsimies; kad jutīsim slāpes, tad nedzersim aukstu ūdeni un nelietāsim sniegu. Ja ievērosim visus norādījumus, tad slidošana nāks mūsu veselībai par svētību.

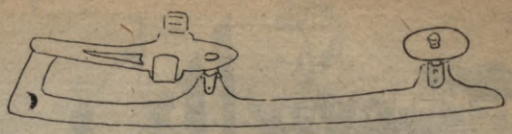

4. zīm.

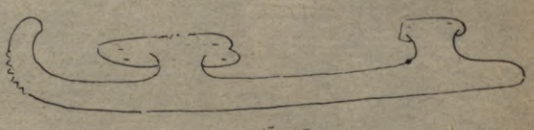

5. zīm.

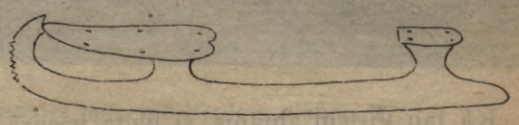

6. zīm.

7. zīm.

Lieliski garšo

Goeggingera

šokolāde

„ŠOKLĒ" un

„ŠOKLĒ ar riekstiem"

Pieprasiet visur

Mēbeļu veikals

Kārlis Plāte

Rīgā, Marijas ielā 34 Ģertrūdes ielas stūri. Tālr. 33753.

Paša ražojuma.

Ēdam istabas iekārtas, Guļam istabas iekārtas, Kluba, zāles garnitūras, Dīvāni, tachtas u. t. t.

Izdevīgi maksāšanas noteikumi.

Garantēts darbs. Mērenas cenas.

XI olimpiāde Berlīnē

G. MEIEROVICS, 822. Franču liceja mazpulka dalībnieks

Latvijas jaunatnes pārstāvji Olimpiādē

Kā jau visiem zināms, šī gada vasarā no 1. līdz 16. augustam notika vispasaules XI olimpiāde, kur bija sabraukuši ļaudis no visām pasaules malām. Arī no mūsu zemes — Latvijas brauca diezgan reprezentantu, apmēram ap 100 personu. Šīs 100 personas iedalīja 3 grupās: aktīvo sportistu grupā, studentu grupā un jaunatnes grupā. Tādēļ par to aprakstīšu sīkāki. Mūsu grupā bija 28 jaunieši un divi vadītāji. Tie 28 jaunieši bija lielākā daļa no dažādām organizācijām un skolām. No mazpulkiem tikām sūtīti trīs: 12. Valkas dārzkopju mazpulka līdumnieks A. Jērums, 693. Priekuļu lauks. vidusskolas dalībnieks J. K-lniņš un es. Jau 1. jūlijā man pienāca ziņa, ka jāatstāj jaukā vasaras mītne un jādodas uz Jūrmalu, Mellužiem, kur mūs vispirms apmācīs. Mellužos dzīvojām skaistajā Mellužu pamatskolā. Tur mūs mācīja militāro audzināšanu, izkopa arī mūsu stilu peldēšanā un trenēja visādos sporta veidos.

Latvijas telts

29. jūlijā mums bija jābrauc uz Berlīni. Berlīnes, stācijā mūs sagaidīja mūsu sūtnis Celmiņa kungs, sporta fiziskās audzināšanas inspektors Cekuls un vēl daudz citi latvieši. Tad sēdāmies lielā autobusā, kas veda mūs cauri Berlīnei uz nometni. Berlīne bija viscauri greznota ar vācu olimpiskiem un visu pārējo valšķu karogiem, kas piedalījās olimpiādē. Visās ielās bija izvilkti karogi krustām šķērsām un gar malām, un tas radīja tādu iespaidu, ka mēs būtu nonākuši kādā brīnumu zemē, nevis modernā lielpilsētā.

Nometnē mūsu telts atradās starp itaļu, kanadiešu un dienvidslavu teltīm. Ar visām jaunatnes grupām nodibinājām labas attiecības. Viena nelaime bija tā, ka sarunāšanās gāja pavājāki, ja nevarēja ar valodām, tad bija jāapmierinās ar zīmju valodu. Mūsu grupā bija visi tādi, kas prata vairākas valodas, bet no ārzemniekiem bija vairāki tādi, kas prata tikai savu valodu un citu nevienu. Žēl, ka mūsu jautrie kaimiņi — kanadieši, kas bija stipri nedisciplinēti, atstāja nometni nedēļu pirms beigām. Tie uz karoga uzvilkšanu, kad visiem vajadzēja stāties ierindā pie teltīm, iznāca trīs vai četri nakts kreklos un nostājās miera stājā. Viņi nebija apmierināti arī ar ēdienu. Nometnes komendants paziņoja, ka Latvijas grupa esot viena no labākajām disciplīnā un arī formas ziņā.

Pirmajā dienā apstaigājām visus sporta laukumus, kas atradās apmēram vienu kilometri no mūsu nometnes. Lielie stādiji tiešām bija apbrīnojami un atstāja grandiozu iespaidu. Otrās dienas vakarā bija svinīga olimpisko spēļu atklāšana. Trešajā dienā sākās olimpiskās spēles. Pirmajās

dienās notika vieglatletikas sacīkstes. Tur varēja daudz ko mācīties un daudz ko redzēt. Interesanti bija redzēt, cik viegli un bez kādas lielas piespiešanās skrien Jesse Ovens 100 metrus, un tiešām brīnums, kā viņš lēca tāllekšanā 8 metrus. Ar kādu vieglumu Jansons izpildīja augstlēkšanu un kā japānis leca trīssoļlēkšanu. Liels uztraukums bija tad, kad startēja mūsu latvieši. Pirmais bija brašais kaprālis Vītols, kas priekšskrējienā ierindojās trešajā vietā un finālā ierindojās 7 vietā, līdz ar to skrienot jaunā olimpiskā rekorda laikā. Mums bija arī drūmas dienas, kad vajadzēja noskatīties, kā mūsējiem neveicās 50 kilometru soļošanā.

Jaunatnes nometne Berlīnes olimpiadē

Pēc pirmās nedēļas sākās basket-bols, kur latvieši pirmajā spēlē uzvarēja Urugvaju, otrā spēle bija ar Kanādu, kur latvieši pirmajā puslaikā bija 10 punktu pārsvarā, bet otrā puslaikā spēle grozījās, un kanādiešiem aizsardzība bija tik stipra, ka mūsu uzbrucēji nespēja tai iziet cauri. Kanādiešiem bija ļoti precīza saspēle un tāpat arī metieni. Otrā puslaika beigās kanādieši rezultātu izlīdzināja un dabūja pat uzvaru, tāpat mums arī neveicās ar poļiem, kur spēli pazaudējām, un pēc tam, kad bija divi zaudējumi, latviešiem bija jāizstājas no turnīra.

Berlīnē dabūju redzēt tādas sporta spēles, ko es nemaz nepazinu, tie bija: lauku hokejs, ūdens polo un zirgu polo; pēdējais man ļoti patika, jo tur zirgi paši savā starpā cīnījās ar prieku. Cīņas beigās zirgi bija tā iespēlējušies, ka viņi nemaz negribēja atstāt laukumu. Tie bija īsti sportisti. Viņi visu laiku skatiem sekoja spēlei, tā, ka cilvēkam, kas sēž zirga mugurā un vada bumbu, nav nemaz jārūpējās par zirgu. Tāpat man patika peldēšana, kur vairākas uzvaras ieguva japāņi, kam bija ļoti labi izkopts stils. Izlikās, ka tie bez kādas piepūlēšanās peld ātri uz priekšu. Olimpiskajās spēlēs ietilpa arī futbols, kur finālā sastapās labākās vienības — Austrija — Italija. Par nožēlošanu jāsaka, ka tas stipri atšķīrās no mūsējo spēles. Temps ļoti ātrs. Reti gadījās, ka futbolists zaudēja bumbu. Stipra arī bija aizsardzība, ļoti labas piespēles ar galvu. Kā pēdējo olimpisko spēli sacensībā redzējām jāšanas sacīkstes. Tās pašas dienas vakarā notika svinīgs noslēgums. Izdzisa olimpiskā uguns, nolaida stādijā plivojošos karogus un pēc uzaicinājuma uz nākamo olimpiādi Tokio — visi šķīrāmies. Nākošā dienā braucām mājās pieredzējumiem un pārdzīvojumiem bagatāki nekā aizbraukuši.

T. l. m. aptiekas

ārstniecības augu uzņēmums

ieteic mazpulku dalībniekiem sagatavoties šādu ārstniecības augu kultivēšanai un ievākšanai nākošā vasarā:

Cortex Frangulae — krūkļa miza. Cortex Quercus — ozola m za. Flores Lamii alb. — balto panātru ziedi. Flores Tiliae c. br. — liepu ziedi. Folia Melissae — bišmētru lapas. Folia Salviae — salvijas lapas. Folia Trifolii fibr. — puplakšu lapas Fructus Cynosbati — meža rožu augļi bez sēklām. Herba Herniariae — kailās trūkumzāles lakšti. Lycopodium — staipekļu sporas. Radix Consolidae — tauku sakne. Radix Enulae — alanta sakne. Rhizoma Calami mund. — kalmju apakšzemes stumbri, mizoti. Secale cornutum — melnie rudzu graudi. Spongia fluviatilis — saldūdens sūkļi.

Pašsavaldīšanās — vērtīgākā manta

A. SKALDA

Pašsavaldīšanās ir dzīvē viena no vērtīgākām mantām, bez kuŗas cilvēki nemaz nevar iztikt. Kaut gan jaunatnei, šo vārdu dzirdot, tā vien liekas, ka nu atkal bez kādas vajadzības grib to ierobežot, taču tomēr tas tā nav. Cilvēku kopdzīvē pašsavaldīšanās tikpat daudz vajadzīga, kā debess zvaigznēm stingrs kustības likums. Ja pie debesīm katra zvaigzne kustētos pēc savas patikas, tad drīz vien visa pasaule būtu drupās. Zvaigznēm tikai viena priekšrocība, tām pašām savu īsto ceļu nevajag meklēt, kamēr cilvēki bieži vien sadursmēs beidzot attopas, ka viņu rīcība vai kustība nav bijusi pareiza. Un kas no savām kļūdām negrib mācīties, tas var nonākt tik tālu, ka nespēj vairs uz priekšu tikt.

Ja mazu bērnu pulkam ilgāku laiku būtu jādzīvo bez pieaugušo uzraudzības, tad nav šaubu, ka te notiktu lielas nesaskaņas, strīdi un pat savstarpēja izrēķināšanās, jo maziem bērniem vēl ir sveša pašsavaldīšanās. Visu, ko vien viņi ierauga, tie grib iegūt, un savas iegribas viņi neprot vēl novērtēt un ierobežot. Bet pusaudžiem un pieaugušiem šāda rīcība ir pilnīgi neattaisnojama un nepiedodama, un ja kādam no viņiem trūkst pašsavaldīšanās spējas, tad ir skaidrs, ka tāds agri vai vēlu ļaužu sabiedrībā aizies bojā. To var novērot jau skolā. Kas še negrib sevi savaldīt un traucē citu ērtības, vai arī neievēro viņu vēlēšanās, tam drīz vien nav neviena drauga. Visi no tāda novēršas. Un ja nu viņš pats laikā nepamana savas kļūdas un neizlabo nokavēto, tad tam droši var pareģot nelaimīgu dzīvi. Sākumā jau gan mēģina vēl tādu atbalstīt ar audzināšanu, bet ja nu arī tas nelīdz, tad pamazām viņš zaudē katru cienību, un beidzot sabiedrība tādu izstumj no sava vidus. Tāpēc jau katram laikus jāpadomā par pareizo ceļu, lai nekad nebūtu jānonāk ne tikai līdz sadursmēm, bet lai kādu nesvarīgu sīkumu dēļ nelaipni neizturētos pret saviem tuviniekiem arī ikdienas dzīvē. Viens no šādiem ļaunumiem ir īdzība. Un visbiežāk tam par iemeslu ir pavisam niecīgas lietas: vai nu vecāki uzdod bērnam kaut kur aiziet, kurp viņš labprāt vairs negribētu iet, vai arī kāda svarīga darba dēļ vecāki aizkavē viņu no nodomātā gājiena. Un nu pēkšņi bērns kļūst tik īgns, ka nekādi vairs nevar viņam iztapt, visu viņš ņem ļaunā, pret visiem izturas nepieklājīgi un viņa neglīti saviebtā seja itkā gribētu pārliecināt, ka nupat jau viss dzīvības prieks ir izputināts. Bet šādā brīdī sevi vajadzētu salīdzināt ar tiem, kam patiesi ir lielas bēdas un nelaimes, un kas tomēr prot vēl sevi savaldīt un mierīgi domāt par savu likteni. Nav šaubu, ka, par tiem iedomājoties, būs jākaunās par muļķīgām iedomām un pašam par savu rīcību.

Daži bērni pēc niecīgām savstarpējām nesaskaņām vēl ilgi ļaunojas viens uz otru, un neviens no viņiem negrib pirmais piekāpties. Katrs lepojas ar to, ja var ilgāk izturēt šādu stāvokli un uzskata par pazemošanos pirmam iesākt draudzīgu sarunu. Cik nožēlojami izskatās, ja brālis un māsa kā mēmi staigā viens otram garām, lai gan patiesībā katrs no viņiem būtu labprāt slēdzis mieru, bet neviens tomēr nemēģina pārvarēt savu iedomāto pašlepnumu un pirmais izrunāt laipnu vārdu. Liekas, ka viņiem nav vairs pašiem savas gribas, o kāda tukša iedoma, kuŗu tie neprot savaldīt, ir ņēmusi virsroku. Bet ja nu šo nosodāmo paņēmienu nemēģinās apkaŗot jau pašā sākumā, tad droši vien tas beidzot kļūs par slik u paradumu, kas sagādās nepatīkamus brīžus ne tikai ģimenē, bet arī ārpus tās.

Slikti klājas arī tiem, kas neprot sevi savaldīt dusmās. Tad bieži vien izsaka tādus vārdus, ko vēlāk rūgti nožēlo un ko nemaz negribētos atzīt par paša izteiktiem. Dusmās tā vien liekas, ka ļaunie vārdi būs tie, kas atvieglos un nomierinās, bet kā gan patiesībā ir pēc dusmu izplūduma? — Cilvēks jūtas noguris un neapmierināts pats ar sevi, jo nu tikai viņš ierauga, ka dusmas gluži tāpat kā briesmīgs negaiss izposta līdz šim rūpīgi koptos laukus un ceļus.

Kā pārvarēt dusmas? — Romas valsts vīram Jūlijam Cezaram bija labs līdzeklis. Kad viņam uznāca dusmas, tad tas mēdza noskaitīt līdz 20, iekams kaut ko atbildēja.

Šī nogaidīšana Cezaram palika par ieradumu, lai savās dusmās nekad nepārsteigtos. Vēlāk viņš bija pieradinājies savaldīties arī bez skaitīšanas un nekad tam vairs dusmā nebija jābaidās no nepārdomātiem vārdiem.

Bet nepietiek ar to vien, ka kāds zina pareizo ceļu, vajag prast arī pa to staigāt. Tas vēl nav viss, ja kādam ir pareizi uzskati par to, kas cilvēkus dara stiprus un brīvus. Pamazām vajag arī vingrināties, lai to sasniegtu un pūletie-, lai iegūtu mākslu apkaļot sevī sliktās īpašības un apvaldīt sava rakstura ļaunos izpaudumus. Tikai tas ir drošākais ceļš, pa kuŗu ejot, gājējs nemanot līdzinās tiem cilvēkiem, kuŗus līdz šim viņš pats ir apbrīnojis.

Dzintarā sagūstītā dzīve

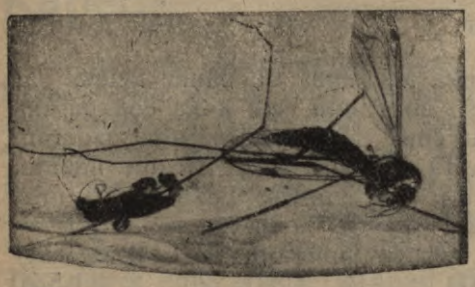

Par sirmās senatnes dzīvniekiem mums vispār ir palikušas niecīgas pēdas. Pārakmeņotos zemes slāņos var atrast tikai atsevišķo locekļu nospiedumus, vai arī nepilnīgas kaulu atliekas. Pētniekiem bieži vien jāapmierinājās ar šiem trūcīgiem atradumiem, lai sastādītu ainu par attiecīga zvēra izskatu un ķermeņa formu. Ļoti retos gadījumos uzglabājies pilnīgs senatnes zvērs, kā piem. Sibirijas ledū izraktais simttūkstošgadīgais mamuts, kuŗa gaļa vēl izrakšanas laikā bija pietiekoši svaiga, lai suņi to ēstu.

Bet mums ir vēl vecākas un tomēr lieliski uzglabājušās zvēru formas. Tās ieslēgtas dzintarā. Sāmu salas krastā ir atrasti lielā skaitā kukaiņi un mazi zvēriņi, kas caurspīdīgos dzintara gabaliņos sēž kā noslēgtā stikla mājiņā. Jau gadu miljonus viņi tā sēž sagūstīti un sastinguši, bet paskatoties uz tiem, tā vien liekas, ka tikai vakar viņi krituši nāvei par upuri. Tik skaidri ir saredzami šo kukaiņu atsevišķie locekļi un ķermeņa stāvoklis izmisuma pilnājā nāves cīņā ar viltīgo sveķu masu. Un cik apbrīnojami labi uzglabājušies vismazākie sīkumi: spārnu dzīslas, kāju taustekļi un pat niecīgas spalviņas. Tas ir pilnīgs dzīvnieka preparāts. Protams, mēs nedrīkstam sagaidīt, lai kukaiņa ķermenis dzintara masā būtu palicis pilnīgi vesels. Mīkstās daļas ir sen salūzušas un izmētātas un tomēr šī pārmaiņa nekādā ziņā nemazina dzīves īstenību.

Kā gan šie kukaiņi: bites, zirnekļi u. c. nonākuši dzintara mājās? — Daudzus, ļoti daudzus tūkstošgadus atpakaļ tagadējo Baltiju un Zviedriju pārklāja veseli priežu meži. Un sveķu masā, kas izsūcās no skuju kokiem, kukaiņi palika karājoties kā mākslīgā līmē. Jaunas sveķu masas arvien vairāk ietina izmisušos kukaiņus savās stiklveidīgās bruņās. Šos sacietējušos sveķu gabalus spēcīgās zemes katastrofās ierāva jūŗā, kur tie vēlākos ģeoloģiskos nogulumos tika saspiesti par causpīdīgu dzintaru. Šajos dzintara gabalos ir atrodamas arī atliekas no stādu valsts: lapas, ziedi un sēklas. Tāpēc dabas pētniekiem tas bija pateicīgs materiāls studijām par senatnes stādiem, zvēriem, salīdzinot tos ar tagadējiem. Zinātnieki, kas piekrita attīstības teorijai, cerēja atklāt lielu starpību starp tagadējiem un senatnes kukaiņiem. Tomēr izrādījās, ka zirnekļi un bites priekš vairāk tūkstoš gadiem ir bijuši gluži tādi paši, kā mūsu dienās, atsevišķos gadījumos tikai ar ļoti mazu novirzīšanos. No otras puses šis atklājums pārsteidza tos, kas ar nicināšanu bija raudzījušies uz kristīgās ticības pasaules radīšanas mācību.

Muša — dzintarā

Kā izmērīt koka augstumu

O. DARBIŅŠ

Brienot mežā tēva pēdās ar cirvi uz rokas, es vienmēr atceros savu krusttēvu — veco mežsargu, kad viņš ar dīvainu aparātiņu mērīja lielās priedes augstumu. Tikko viņš bija notēmējis savu aparātiņu uz priedes virsotni, man likās, nupat ,nupat viņš, neskatoties uz sirmiem matiem un daudziem gadiem, kāps koka galotnē ar mērnieku ķēdi. Bet krusttēvs noslēpa aparātiņu kabatā un paziņoja, ka mērīšana nobeigta, lai gan es savā prātā domāju — tagad tik sāksies...

Dažus gadus vēlāk, iepazīstoties ar ģeometrijas pamatiem, es sapratu, ka, mērot koka augstumu, nav jākāpj koka galotnē vai arī koks jānocērt, tikai tad arī es sapratu krustēva aparātu. Turpat ģeometrijas grāmatā varēja atrast, kā koku izmērīt arī bez speciāla aparāta.

Visvienkāršākais un visvecākais paņēmiens, bez šaubām, pieder grieķu zinātniekam Falesam, kad viņš 6. g. s. pirms Kristus izmērīja Ēģiptes piramīdes augstumu. Mērīšanai Faless izmantoja piramīdes ēnu. Vāravs un priesteri pārsteigti vēroja svešā zinātnieka sekmes, tik vienkārši uzminot varenās celtnes augstumu. Teika stāsta, — Faless nogaidīja dienu un stundu, kad viņa personīgā ēna līdzinājās viņa paša patiesam augstumam: šinī brīdī arī piramīdes ēnai vajadzēja līdzināties viņas patiesam augstumam. Tas, laikam, arī vienīgais gadījums, kad cilvēks praktiski izmantojis savu ēnu.

Falesa paņēmienu gan var pielietot tikai skaidrās, saulainās dienās, atsevišķi stāvošiem kokiem, kuŗu ēnas skaidri saskatāmas. Bet mūsu platuma grādos nav tik viegli, kā Ēģiptē, nogaidīt attiecīgo brīdi, mums saulīte diezgan zemu paceļas virs horizonta, un priekšmetu ēna līdzinas priekšmetu garumam tikai vasaras mēnešu dienvidus stundās.

Falesa paņēmienu var drusku pārveidot un piemērot mūsu apstākļiem, saulainās dienās izmantojot kuŗu katru ēnu, cik gaŗa tā arī nebūtu (2. zīm.). Izmērot savu vai arī kautkāda mietiņa a b ēnu a c un salīdzinot to ar savu vai mietiņa patieso augstumu,

AB : ab = BC : bc,

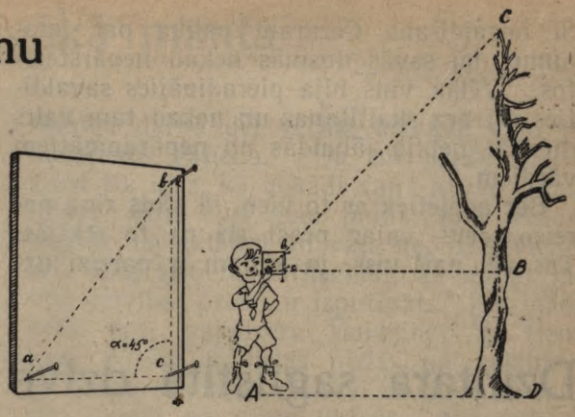

1. zīm.

tas ir koka augstums tik daudz lielāks par jūsu pašu augstumu, cik koka ēna gaŗāka par jūsu ēnu. Tādu secinājumu izdarām ņemot vērā trīsstūŗu ABC un abc līdzību. Piemēram: jūsu gaŗums līdzinas 1,5 mtr, jūsu ēna = 2 mtr. koka ēna = 20 mtr — šie trīs lielumi izmērami tieši, koka augstums AB = AB : 1,5 = 20 : 2 = $\frac{1{,}5 \cdot 20}{2}$ = 15 mtr.

Bet ne vienmēr spīd saule un ne vienmēr augstumu mērīšanai var izmantot ēnas. Tad jāizlīdzas citādi — jāizmanto vienādu sānu taisnlenķa trīsstūra īpašības, un, lūk — atklājas vecā mežsarga noslēpums (1. zīm.)

Uz neliela dēlīša, finieŗa gabaliņa vai pat priedes mizas iezīmē trīs punktus abc — vienādu sānu taisleņķa trīsstūŗa virsotnes. Atzīmētajos punktos iesprauž trīs kniepadatas. Ja nav pie rokas skolas trīsstūris un cirkelis, tad ņemiet kautkuŗu papīra gabaliņu, pārlieciet vienu reizi un vēl reizi šķērsām pāri, lai papīra malas sakrīt —

2. zīm.

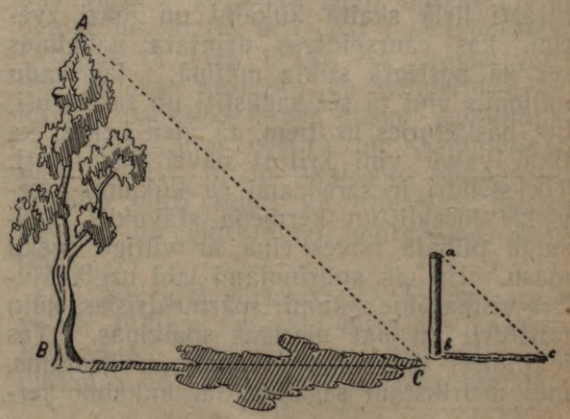

koka augstumu var noteikt pēc šāda nolīdzinājuma: locījums veido taisnu leņķi. To pašu papīrīti izmantojiet vienādu malu atmērīšanai. Kā redziet, pat džungļos, prom no civilizācijas variet izgatavot mērāmo aparātu.

Aparāta lietošana tikpat vienkārša kā izgatavošana. Atejot no mērāmā koka, turiet aparātu tā, lai viens katets bc vienmēr atrastos vertikāli. Vislabāk vertikālo stāvokli ieturēt, ja augšējai adatiņai b piesien diedziņu ar smagumu. Tuvojoties vai atejot no koka, jūs vienmēr atradīsiet tādu vietu A, no kuŗas, skatoties pāri adatiņām a un b, saskatīsit koka galotni C, tas nozīmē, ka hipotenūzas ab turpinājums skaŗ koka galotni C. Tad arī attālums aB līdzinās CB, jo leņķis $\alpha = 45$. Izmērot attālumu aB (vai arī līdzenā vietā aB attālumam līdzīgo AD) un pieskaitot BD, t. i. aA jeb acs augstumu virs zemes, dabūjam meklēto koka augstumu CD.

Kāpēc?

Vai tu zini, kāpēc rudenī nokrīt kokiem lapas? Ziemā sasalst zeme, sasalst arī ūdens zemes virskārtā. Stādi, koki un krūmi vairs nevar uzsūkt tikdaudz mitruma kā vasarā. Bet taisni lapas ir tās, kas iztvaiko ļoti daudz ūdens. Tāpēc, iestājoties rudenim, visi koki un krūmi atsvabinās no lapām. Tas notiek tādā veidā, ka paši stādi izveido starp lapas kātu un zaru sevišķu korķveidīgu audu, kas nelaiž vairs barībai nonākt lapās. Lapas nomirst, un vējš tās viegli aizpūš projām.

Mūsu miļā dalībniece

ELVĪRA PILSKALNS

šķirās no mums š. g. 2. decembrī.

Viņu neaizmirsīs

676. Bolderājas mazpulks.

LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KAŖA VĒSTURE

Tas būs mūsu pazīstamo kaŗa vēsturnieku kopdarbs un, uzrakstīts populāri-zinātniskā valodā, būs saprotams arī kaŗa dienestā nebijušam lasītājam. Šis izdevums nepieciešams nevien mūsu studējošai jaunatnei un skolotājiem, bet ikvienam grāmatu draugam, ikvienam patriotam, ikvienam latvietim, kas ciena savu tautu un viņas vēsturi.

Virsredaktors: ģenerālis **M. PEŅIĶIS**; redaktori-līdzstrādnieki: ģen. **Ed. Kalniņš**, plkv. **Krīpēns**, plkv. **A. Plensners**, red. **A. Grīns** u. c.

Šis izdevums iznāks „Latv. literātūras vēstures" formātā un ietilps 6 grāmatās resp. 1 sējumā (apm. 28 drukas loksnes). **Pirmā grāmata iznākusi**, bet turpmākās — ik mēnesi pa 1 grāmatai.

LATVJU VAROŅU GAITAS

Tautā nedrīkst izzust atmiņa par mūsu varoņiem, no kuŗiem jau tik daudzi nolikuši savas galvas par mūsu valsts neatkarību un tautas brīvību. Šīs atmiņas par viņu gaitām kā svētums mums jāsaglabā no paaudzes uz paaudzi, lai tās arvien no jauna apgarotu un iedegtu mūsu sirdis tēvuzemes mīlestībā. Tas ir šīs grāmatas mērķis.

Šinī kopdarbā, ģenerāļa **F. VIRSAIŠA** redakcijā, ar savām atmiņām kā aculiecinieki piedalās apm. 20 autori. Viss izdevums vienā sējumā (apm. 25 drukas loksnes) **iznāks 1937. g. janvārī.**

Abonēšanas noteikumi: Abonējot „Latv. atbrīvošanas kaŗa vēsturi", katra grāmata maksās brošēta Ls 1,50, bet viss izdevums, 6 grāmatas resp. 1 sējums, brošēts Ls 9,—.

Abonējot „Latvju varoņu gaitas", viss izdevums (1 sējums) maksās brošēts Ls 7,50.

Abonentus lūdzam pieteikties mūsu kantorī vai arī iemaksājot attiecīgu summu mūsu pasta tek.rēķ. № 512.

Pieprasījumus adresēt: **Izdevniecībai „LITERĀTŪRA"** Rīgā, Elizabetes ielā № 65, pasta kaste 465. Tālruņi: 29218, 26785. Tek. rēķ. pastā 512.

Mazpulku pārveidotiem formas tērpiem Iekšlietu ministrijas atļauja Nr. 161.305 1936. g. 23. novembrī.

Mazpulku jaunie formas tērpi

ED. DZENIS
Piegrieztņu zīmējumi izpildīti J. ĶADIĶA augstākā drēbnieku arodskolā — Rīgā

Mazpulku dalībnieku tērps

Mazpulku saime! Ne tikai savā jūtās un darbā, bet arī savā ārienē jums jārāda vienotība. Šīs ārējās vienotības pazīme, līdzīgi mūsu karaļa vīru, aizsargu un citu grupējumu tērpiem, ir jūsu formas tērps. Tomēr tērpam jābūt ne tikai skaistam, bet arī piemērotam un izturīgam. Katram sīkumam jāatbilst zināmām prasībām un uzdevumiem. Vecais formas tērps bija darināts pēc etnografiskiem materiāliem. Tas bija skaists, bet neatbilstošs mūsdienu laika uzdevumiem un prasībām. Ne visas prasības var paredzēt un panākt vienā reizē. Pieredzējumi un piedzīvojumi ir tiešie palīgi ideālāka veida sasniegšanai. Tie ir palīdzējuši pārveidot arī mazpulku formas tērpu.

Pamatkrāsa visam apģērbam ir pelēka, arī pogas ir pelēkas.

Pelēkā ir ne tikai aizsargkrāsa, tā izpauž arī spēku un diženumu. Pelēkā ir īsta ziemeļnieku krāsa. Baltā krāsa formas tērpā atmesta, jo tā ātri ziežas. Mazpulku dalībnieku formas tērps.

Zēnu tērps sastāv no svārkiem, biksēm, krekla, zeķēm, apaviem un cepures.

Svārki gatavojami no pelēka vilnas auduma. Tie piekļaujas augumam, bez izgriezumiem vai krokojumiem. Apkakle ir atlocīta ar maziem atlokiem. Svārku kreisajā pusē viena taisna kabata. Sānos divas slīpas kabatas. Visas gludas, bez pogām. Svārki aizpogājami trijām pogām.

Piegrieztnes: Bikses

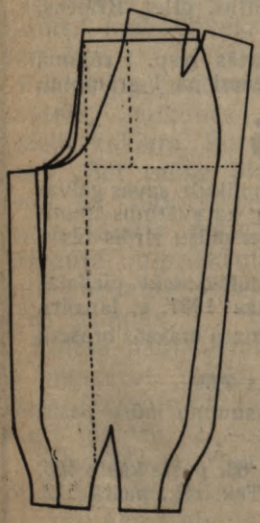

Krekla piedurkne

Krekls

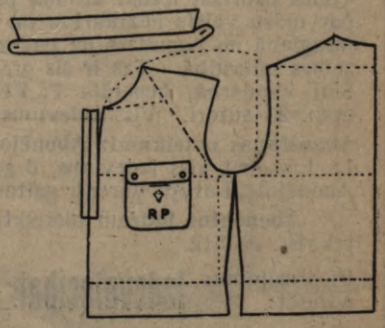

Bikses arī darināmas no tādas pašas pelēkas vilnas drēbes kā svārki. Tās nēsājamas gaŗās zeķēs. Biksēm jābūt tik platām, cik tas nepieciešams ērtām kustībām. Sākot ar ceļgalu tās gludi piekļaujas kājai. Biksēm ir divas kabatas sānos un viena uz muguras. Mazpulku mazajie nēsā īsas bikses līdz ceļgaliem.

Bikses satur 3½ cm plata zaļa ādas josta. Vadītāji un inspektori var valkāt bridža bikses un ārpus ierindas arī gaŗās.

Krekls gatavojams no pelēkas kokvilnas drēbes. Krekla griezums vienkāršs, bez uzplečiem, krokojumiem un ielaidumiem. Apkakle atliecama. Kreklam divas kabatas ar pārlaidnēm, kuŗas aizpogājamas ar divām pogām. Aproces bez atloka un pogājamas ar vienu pogu.

Kā kakla saites zēni valkā 1 m 20 cm gaŗu un 1½ cm platu prievīti. Malas sarkanas ar pelēku, vidusdaļā balts ar zaļu. Raksts var būt dažāds. Vadītāji un inspektori nēsā gaŗas zaļas kakla saites.

Zeķes valkājamas gaŗas līdz ceļa galiem, pelēkas ar 2 cm platu zaļu svītru atlokā. Pie gaŗām zeķēm valkājamas kurpes.

Apavi melnas kurpes vai gaŗie zābaki.

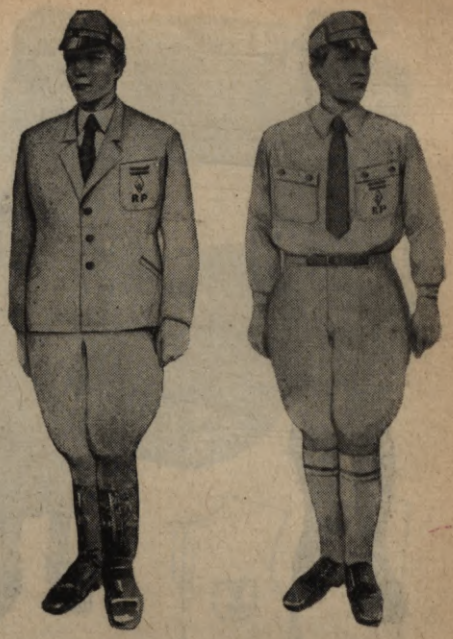

Mazpulku vadītāju tērps

Mazpulku dalībnieču tērps

Bikses

Svārki

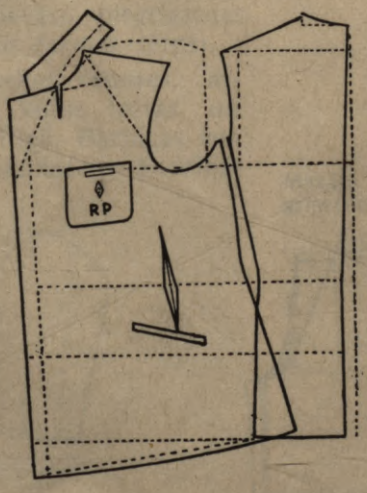

Svārku piedurkne

Mazpulku mazajo tērpi

Mazpulku dalībnieču formas tērps.

Meiteņu tērps sastāv no svārkiem, blūzes vai krekla, zeķēm, apaviem un cepures.

Svārki pagatavoti no pelēka vilnas auduma, piegriezti 6 gabalos, bez sevišķiem rotājumiem. Priekšpusē divas slīpas aizpogājamas kabatas.

Blūze pagatavota no pelēka vilnas auduma, augumam pieguloša, valkājama svārkos. Kreisā pusē viena taisna krūšu kabata. Blūzi rotā zaļa, pleciem pieguloša apkakle ar smailiem stūriem un zaļas aproces. Pie kakla iegriezuma valkājama prievīte — tāda pat kā zēniem. Vadītājas un inspektrises nēsā garas zaļas kakla saites.

Krekls pagatavojams no pelēkas kokvilnas drēbes. Griezums gluži tāds pats, kā blūzei — bet bez zaļā rotājuma.

Svārki blūzei vai kreklam viduča vietā piepogājami uz 6 pogām. Pogājuma vietā valkājama 3½ cm plata zaļa ādas josta. Mazpulku mazajām jāvalkā svārki arņieburu.

Zeķes — garas, pelēkas.

Kurpes — melnas ar zemiem vai pusaugstiem papēžiem.

Pelēko vilnas audumu gatavojot mājās, jājauc divas daļas baltās vilnas ar vienu daļu melnās.

Sporta tērps — balts triko krekls un zaļas kokvilnas biksiņas. Uz krekla

Sporta tērpi

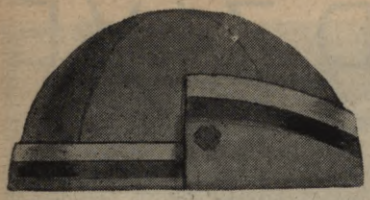

Dalībnieces cepure

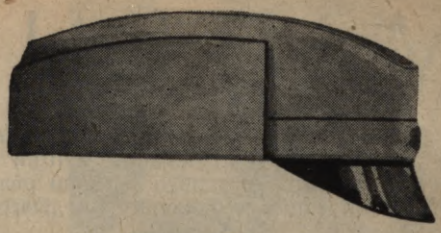

krūtīm izšūta zaļa āboliņa lapas kontūra, kas ietver attiecīga mazpulka numuru. Forma atbilst īstam sporta tērpam, bet atšķiras vienīgi ar krāsu un uzšūto nozīmi.

Galvas [segas. Pelēka cepure ar zaļu iešuvi un melnu nagu (zēniem). Zēnu cepurēm noņemta balti zaļā lente, tās vietā zaļa jauna svītra un zīmotne (četrlapains āboliņš, inspektoriem — zelta, vadītājiem sudraba, mazpulku dalībniekiem oksidēta), Cepures atloka augšējā malā uzšuvumi: inspektoriem — zelta, vadītājiem — sudraba un mazpulku dalībniekiem — zaļā krāsā.

Meiteņēm līdzšinējās cepures, tikai uz priekšējā atloka zīmotne: inspektrīsēm — zelta, vādītājām — sudraba un mazpulku dalībniecēm — oksidēta.

Tāds mazpulku dalībnieku formas tērps ir nevien praktisks, bet arī lēts un labi izskatās. Tērps labi izskatīsies gan tikai tad, ja piegriezums un šuvums būs labs un tērpa lielums atbildēs valkātāja augumam. Nedrīkst tērpu pagatavot pārāk lielu, aizbildinoties, ka gan jau mazais paaugsies un tērps vairs nebūs liels.

Pēc pievienotiem zīmējumiem un apraksta viegli katrā mazpulkā varēs pašūt jaunu tērpu vai pārveidot veco. Šūdinot formas tērpu, stingri jāievēro piegrieztnes (jo citādi tas vairs nebūs formas tērps).

Gatavi formas tērpi, zeķes, cepures, atšķiras, zīmotnes, numuri, vidus jostas un kakla saites dabūjamas Rīgā, Baznīcas ielā 4-a LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā.

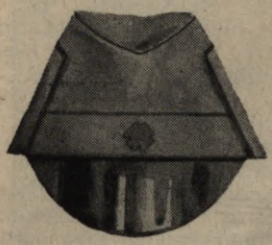

Dalībnieka cepure

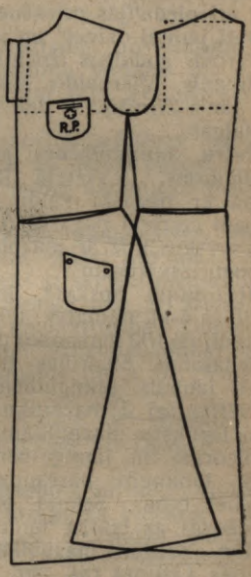

vārki ar blūzi

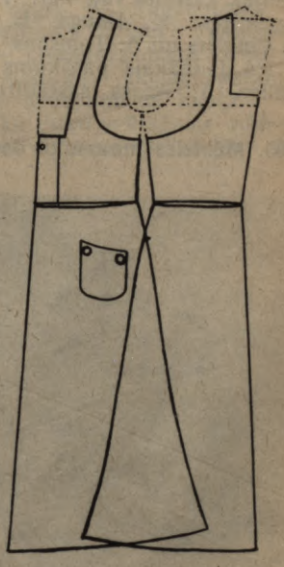

Mazājo tērpu piegrieztnes

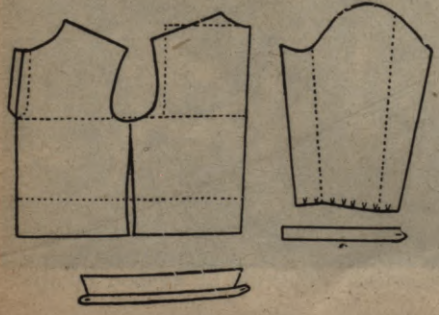

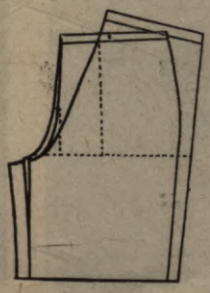

MAZPULKU DZĪVE

23. Kalncempju mazpulka 5 gadu darba atceri un ražojumu apskati ievādīja Zeltiņu dr. māc. J. Egle. Mazpulka svinīgo solījumu pieņēma agr. Rozītis un runāja par tēmātu — „Darba vērtība cilvēka dzīvē."

I godalgas bija izpelnījuši: Lācgalvs, E., Līcis, V., Miķītis V., Zviedrītis V., Berkolts B., Berkolts V., Seglis, Z., Zemnieks A., Vērsītis V. un Birznieks.

Skol. Švalkovska vadībā mazp. dalībnieki uzveda M. Lasmanes dziesmu un deju izscēnējumu „Darbs un atpūta."

84. Saukas mazpulks kopā ar Saukas pag. pašvaldību sarīkoja Pļaujas svētkus un ražas apskati. Mazpulcēni rādīja nevien sava darba sasniegumus, bet arī piedalījās priekšnesumu daļā, izrādot lugu „Pretī jaunai dzīvei" un izpildot deklāmācijas.

Pirmās godalgas izpelnījās: Zenta Cīrulis, Zelma Neimanis, Miervaldis Malcenieks, Emīlija Bogužs un Jānis Zirnītis. 8 dal. izpelnījās II un 13 — III godalgas

Četru Jaungulbenes pagasta mazpulku kopējs sarīkojums. Vietējā lauksaimniecības biedrība kopā ar pagasta valdi, dziedāšanas biedrību un visiem četriem pagasta mazpulkiem sarīkoja Pļaujas svētkus līdz ar mazpulku ražojumu apskati un karogu iesvētīšanu.

Ražojumu apskatē, kas notika Jaungulbenes Gulbīša 6-kl. pamatsk. telpās, savus ražojumus bija izstādījuši 102 mazpulku dalībnieki. Pļaujas svētkus dziedāšanas biedrības namā ievadīja ar garīgu aktu jaunais Jaungulbenes dr. māc. Čops, kas iesvētīja arī 2 mazpulku karogus. Karogus dāvājusi Daukstu mazpulkam Daukstu piensaimnieku sabiedrība un Jaungulbenes-Siltā mazpulkam vietējā lopkopīb. pārraudzība b-ba un kuļmašīnu kopliet. b-bas. Sekoja balvu izdalīšana un svētki noslēdzās ar teātŗa izrādi un sav esīgu vakaru.

180. Zeltiņu mazpulka ražojumu apskatē piedalījās Lizuma raj. agr. J. Krastiņš. I godalgas izpelnījās: K. Bauga, E. Torgans, P. Torgans, J. Cinglers un A. Tomsons.

Kā jaunākais pasākums izcēlās mazpulka vad. palīga A. Asara sastādītais un zinātniski sakārtotais Zeltiņu apkārtnes herbarijs. Šinī botaniskā darbā Zeltiņu mazp. nākošā gadā domā strādāt daudz plašāk.

Vakars noslēdzās ar skolēnu tautas dejām un rotaļām.

185. Taurenes mazpulks sarīkoja savu III ražas apskati. Apskates telpas bija skaisti dekorētas. Apskatē piedalījās 13 dalībnieki, no kuŗiem sevišķi izcēlās mazpulku diženā J. Kārkliņa novietne ar dārzkopības, biškopības un amatniecības paraugiem. Visa darba darbība bij uzzīmēta labi pārskatāmā veidā ar diagrammām un attēliem.

Sekoja referāts un balvu izdalīšana.

213. Jaunbebru mazpulks 1. novembrī Jaunbebru pamatskolas telpās sarīkoja otro ražojumu apskati. Apskatē piedalījās 27 mazpulka dalībnieki izstādot kāpostus, cukurbietes, kumelītes, kaņepes un dažādus rokdarbus. Pēc ražojumu apskates un mazpulku dalībnieku darbu pārbaudes sekoja teātŗa izrāde. Beigās izdalīja balvas godalgotiem mazpulka dalībniekiem. Pirmās god. piešķīra: Šīrons, Karlīnei, Dreimanis, Lidijai, Bite, Lūcijai, Mežaks, Ainai, Lucs, Paulīnei un Bite Emīlam. Otrās godalgas piešķīra 5 dalībniekiem un trešās 10 dalībniekiem.

867. Ilzenes mazpulka ražojumu apskatē kā LLK pārstāvis piedalījās Alūksnes-Apes rajona agr. palīgs Skinčs.

II. godalgas saņēma: L. Zariņš, B. Kalējs, B. Raibekaza, M. Mellis, N. Būmanis, L. Paiķens, R. Rēvelis, E. Langrats, J. Šteinerts, R. Šteinerts, N. Upītis un V. Ķirps.

Teātra izrādē uzveda A. Rogas lugu no mazpulku dzīves „Pirms lielās dzīves."

365. Mēmeles mazpulka ražas apskate notika 18. okt. Apskatē ar glīti iekārtotām novietnēm piedalījās 22 dalībnieki. Svētkus ievadīja ar patriotisku uzrunu Mēmeles 6-kl. pamatskolas pārzinis mazp. vad. Neimanis, kam sekoja Neretas raj. agr. Graba atklāšanas runa.

Ekspertu komisija par labu kartupeļu audzēšanu piešķīra I. godalgas: Vanagam, Kaktiņam, Zandbergam, Bulverkam un Biķerniekam.

365. Mēmeles mazpulka dal. Zondbergs apskatē

362. Pētertāles mazpulka ražojumu apskate

71. Alsviķa mazpulka dalībnieki govju slaukšanas apmācības

824. II. Rīgas valsts ģimnāzijas mazpulka priekšniece L. Ābelīte saņem karogu

Visi godalgotie saņēma vērtīgas balvas, ko ziedojusi LLK: Mēmeles pagasta pašvaldība 25 ls; Mēmeles krājaizd. sab. 10 ls un ekspertu komisija 16 ls. Mēmeles mazpulka dalībnieki no saviem personīgiem līdzekļiem ziedojuši 10 ls, mazpulks no savas kases 5 ls un mazpulka vadītājs — skolas pārzinis Neimanis 5 ls Mēmeles 6-kl. pamatskolai radio aparāta iegādei.

496. Kēču-Annas mazpulkā 18. okt. notika ražas apskate.

Mazpulka darbība visur gājusi plašumā un dziļumā. Šinī gadā mazpulkā darbojās 34 dalībnieki. No tiem ražas apskatē piedalījās 32 dalībnieki. Mazpulka dalībnieki apmācīti galdniecībā un mājturībā. Mazpulks šogad piedalījies visos sabiedriskos pasākumos, ziedojot draudzīgajam aicinājumam un arī Uzvaras laukumam.

676. Bolderājas mazpulks piedalījās Rīgā putnkopības izstādē no š. g. 13.—16. novembrim ar 6 Barneveldes vistām un 2 Angoras trušiem. Vistas ieguva I, II un III godalgas. Par vistām un trušiem mazpulkam piesprieda LLK diplomu, Izstādes komitejas bronzas medaļu un Ls 10.—.

Lāčplēšu svētku priekšvakarā visi Bolderājas mazp. dalībnieki kopā ar Rīgas pils. 34. pamatsk. vecāko klašu audzēkņiem apmeklēja Bolderājas kapsētu kur nolika vainagu uz kāda nezināma Latvijas atbrīvošanas cīnītāja kapa.

Bez tam 676. Bolderājas mazpulks sarīkoja arī ilgadīgo darbinieku godināšanu, izvēloties godināšanai Rīgas pils. 34. pamatsk. ilggadīgo un čaklo apkaimotāju Klotildi Ozols. Pēdējai pasniedza skolotāju, mazpulka un pārējo skolēnu naudas balvu, kā arī cildināja tās nopelnus dziesmām, dai runām un ar referātu.

824. II. Rīgas valsts ģimnazijas mazpulks svētdienā pirms mūsu valsts proklamēšanas atceres dienas svinēja savus karoga un svinīgā solījuma svētkus, rādot arī pirmā, rosīgā darbības gada panākumus.

Svinīgais dievkalpojums bija pulcējis pārpilnu ģimnazijas aulu ar mazpulka draugiem un labvēļiem.

Karogu mazpulkam dāvāja auto-tanku pulks. Mazpulku mācītājs lūdza Visuvarenā svētību jaunājam karogam un tā sekotājiem.

Pulkv. Grosbarts karogu pasniedza mazp. un jaun. audz. nod. vadītājam Andersonam, pēc tam mazpulks saņēma savu vienības simbolu. Svinīgo solījumu nodeva 50 mazpulka dalībnieki.

Mazpulkam bija veltīti sirsnīgi apsveikumi no Izglītības Ministrijas, mazpulku vadības un daudziem Rīgas mazpulkiem, kas bija ieradušies svinībās ar saviem karogiem.

Centīgākie dalībnieki saņēma vērtīgas balvas, no tām 10 pirmās godalgas un daudz pārejo.

Svētki noslēdzās ar mazpulka dalībnieku priekšnesumiem sirsnīgā latviešu garā.

856. Rīgas valsts parauga pamatskolas mazpulks sarīkoja savu vasaras darbu apskati. Apskatē piedalījās 25 dalībnieki ar saviem ražojumiem dažādās darbu nozarēs. Skaisti bija arī izstrādājumi meitenēm rokdarbos un mājturībā. Godalgas centīgāko mazpulka dalībnieku godalgošanai bija dāvājušas LLK, skolas padome un A./S. „Valters un Rapa."

II godalgas ieguva: S. Celms, M. Grīsleja, V. Krauklis, J. Ķešāns, B. Ķiploks, O. Leja, A. Liepiņš, M. Šūmanis.

912. Meirānu Gotlība mazpulks sarīkoja Gotlība pamatskolā 30. augustā mazpulka svētkus. To atklāja un ievada runu teica mazpulka vadītājs, skolas pārzinis K. Gailītis. Ļoti saistošus referātus nolasīja: Madonas raj. agr. Fr. Laganovskis — Vecā un jaunā paaudze lauku dzīves veidošanā un lektors O. Līdeks — jaunatnes darbs kultūras laukā, un mazpulka vadītājs, skolas pārzinis K. Gailītis — Mazpulku uzdevumi un mērķi.

Pēc tam skolā notika puķu svētki ar rudens ziedu galdu saviesīgu dzīvi, tautiskām dejām un rotaļām.

Darbu apskates galds

● **Mēnešraksts „Mazpulks“ — ir visu Latvijas mazpulku oficiozs, kuŗa norādījumi jāizpilda katram mazpulka vadītājam, tāpat katram mazpulka dalībniekam un dalībniecei.**

● Katram mazpulka vadītājam 1937. g. piesūtīts mēneša-raksta „Mazpulks“ brīveksemplāru, kas paliek vadītāja personīgā īpašumā. Katram mazpulkam jāabonē vismaz viens „Mazpulka“ eksemplārs mazpulka bibliotēkai.

● **Mēnešraksta „Mazpulks“ abonēšana ir obligāta katram mazpulka dalībniekam,** izņemot gadījumus, ja vienā mājā vai ģimenē ir vairāki dalībnieki. Apskatēs un sacensībās godalgos tikai tos dalībniekus, kas abonējuši un lasījuši mēnešrakstu „Mazpulks“.

● **Lai neceltos pārpratumi un sarežģījumi mēnešraksta saņemšanā un maksājumu kārtošanā, „MAZPULKA“ ekspedīcija lūdz ievērot un izpildīt šādus aizrādījumus:**

1. **Nekavējoties paziņot „MAZPULKA“ ekspedīcijai, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (ne vēlāk. kā līdz 1937. g. 10. janvārim) mazpulka dalībnieku adreses, kam piesūtīt mēnešrakstu „MAZPULKS“ 1937. gadā.** Ja adreses netiks paziņotas, tad pārtrauksim „MAZPULKA“ brīveksemplāra un pārējās mazpulku literātūras izsūtīšanu. Mazpulku vadītājiem mēnešrakstu piesūtām bez atsevišķas pieteikšanas, tāpēc abonentu sarakstos vadītāja eksemplārs nav jāieved.

2. Pasūtījumu izdarot, jāuzrāda skaidras adreses, neaizmirstot nekādā ziņā **pasta nodaļu,** caur kuŗu saņem pastu. Visi gada sākumā pieteiktie abonenti tiek uzskatīti un iegrāmatoti ekspedīcijā kā gada abonenti. Ja gada vidū kāds no pieteiktiem abonentiem izstātos vai pienāktu klāt jauni abonenti, par to jāziņo rakstiski vai personīgi.

Ja mazpulka vadītājs visus pasūtītos eksemplārus saņem uz sava vārda un izdala abonentiem, tad saraksts ar abonentu vārdiem un adresēm nav jāiesūta (maksas abonentiem). Trūcīgo abonentu saraksti visos gadījumos jāiesūta, atzīmējot pilnu vārdu un adresi.

3. **Abonenti, kas maksā par mēnešrakstu, pieteicami ar atsevišķu sarakstu, bet varbūtējie trūcīgie abonenti, kas paši nespēj samaksāt un par kuŗiem, cik paredzams, maksās Kultūras fonds — atkal ar atsevišķu.**

4. **Maksas abonentiem nauda par I pusgadu Ls 1,— jānomaksā līdz 1937. g. 10. I. un par II pusgadu Ls 1,— līdz 1937. g. 10. VII.**

5. Gada sākumā lai ikviens mazpulka dalībnieks izšķiras, kā viņš vēlas mēnešrakstu saņemt: a) no mazpulka vadītāja, kam tad izsūtīs kopēji, b) saņemt savā skolā, c) saņemt savā dzīves vietā t. i. mājā. Izvēlēto adresi lūdzam paturēt visu gadu un nemainīt kā dažkārt tagad — gada sākumā uz skolu, vasaru uz mājām, rudenī atkal uz skolu, citreiz vadītājam un t. t. Tik bieža adresu maiņa pārmērīgi apgrūtina mēnešraksta ekspedīciju un tā nevar atbildēt par kārtīgu mēnešraksta saņemšanu.

Ja dalībnieks maina dzīves vietu, tad ekspedīcija viņa adresi pārmaina vienmēr, tikai, adresi mainot, noteikti jāziņo vecā adrese, pēc kuŗas līdz šim žurnāls piesūtīts un uz kādu vēlas turpmāk saņemt.

6. **Mazpulku dalībnieki lai neviens nesūta naudu atsevišķi, bet nomaksā visu ar vadītāja starpniecību, jo tikai mazpulka vadītājs ir atbildīgs par visiem mazpulka maksājumiem.**

7. Mazpulka vadītājam nevajaga ziņot ekspedīcijai, cik katrs mazpulka dalībnieks iemaksājis, jo tam nozīme tikai pašu grāmatvedībā.

8. Katrā rakstā vai naudas pārvedumā ekspedīcijai **noteikti jāuzraksta mazpulka numurs un nosaukums.**

9. Abonentu vārdi nav jāziņo divreiz, kā to daži dara (**vienreiz ar pasūtījumu un otrreiz — naudu iesūtot**), jo tas rada ekspedīcijā pārpratumus.

10. Iesūtot tikai abonēšanas maksu, jāraksta: „Mēnešraksta „MAZPULKS" 1937. g. abonēšanai." Vecus parādus maksājot, uzrakstīt — „Agrākā parāda nomaksai."

11. Iesūtot naudu par mazpulku literatūru, noteikti jāatzīmē, **vai literatūra jau saņemta, vai tā no jauna jāsūta.**

12. Iesūtot kopā abonēšanas maksu, naudu par mazpulka literatūru un vecu parādu nomaksu, naudas pārveduma otrā pusē jāuzraksta, cik naudas katrai vajadzībai domāts.

13. **Žurnāla un literatūras pasūtījumus bez vadītāja paraksta atstāsim bez ievērības.**

● Aizrādām, ka **1936. g. beigās vai 1937. g. sākumā, bet ne vēlāk kā 1937. g. 15. janvāri, mazpulka revīzijas kommisijai,** saskaņā ar iekārtas un darbības noteikumu 68. § mazpulka vadītāja klātbūtnē, **jāpārbauda mazpulka grāmatvedība,** darbvedība, mazpulka valdes darbība, mazpulka kases un inventāra stāvoklis, ierakstot revīzijas protokolu mazpulka protokolu grāmatā un ziņojot par to gada sapulcē.

● Atgādinām, ka saskaņā ar iekārtas un darbības noteikumu 55. § janvāra mēnesī jāpārvēl 2 valdes locekļi un 2 viņu vietnieki, kā arī revīzijas kommisija, saskaņā ar 68. §

Mazpulka valdē un revīzijas kommisijā var ievēlēt tikai pilntiesīgus dalībniekus.

● Mazpulku vadītājiem **piesūtītās 3 eks. ziņojumu veidlapas par 1936. gada darbību lūdzam izpildīt un 2 eks. iesūtit sava novada mazpulku inspektoram noteikti līdz 1937. g. 1. februārim.** Trešais eksemplārs izpildāms un atstājams mazpulka aktīs.

● Uzdodam visiem dalībniekiem labi iepazīties ar „Mazpulka" 10 nr. iespiesto instrukciju par mazpulku nozīmes iegūšanu, zināt atbildēt uz visiem tur minētiem jautājumiem un labi pārzināt mazpulku amatpersonu atšķiras un formas tērpa lietāšanu, saskaņā ar „Mazpulka" 12. nr. iespiestām instrukcijām.

● Mazpulku dalībnieki, kas piedalījās slaucēju sacīkstēs Rēzeknē un iemaksāja Ls 0,25 par fotografijām lopkop. pārraugam J. Smilgam — fotografijas nevar saņemt, jo tās nav izdevušās un tamdēļ J. Smilga savākto naudu Ls 4,60 iemaksājis LLK kasē mazpulku kustības veicināšanas fondā, jo atpakaļ sūtīt katram tik niecīgu summu neatmaksājas.

● 841. Rīgas pils. arodskolas mazpulks pārdēvēts par **841. Rīgas technikas mazpulku.**

● Pēdējā mēnesī apstiprināti un ieskaitīti pagaidreģistrā šādi jauni mazpulki:

923. Rīgas pils 39. pamatskolas, 924. Rīgas pils. 17. pamatskolas, 925. Cesvaines ģimnāzijas, 926. Turkalnes, 927. Kļavu, 928. Rīgas pils. 37. pamatskolas un 929. Miezītes.

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

Ieteicam vērtīgas grāmatas

Ulmanis, K. — Sabiedriskie raksti un runas 1. un 2 daļa. J. Druvas sakopojumā. Katra dala ap 560 lpp. brošeta Ls 4.—, iesieta Ls 5.—. Abas daļas kopīgi iesietas sev. greznā sējumā Ls 23.—. **Virza, Ed. — Kārlis Ulmanis** — monografija, brošeta Ls 2.—, iesieta Ls 3.—. **Lapiņš, J. — Kārlis Ulmanis — Jaunatnei.** Rakstu izlase par tautas vadoņa dzīvi un darbiem, brošeta Ls 1.—, iesieta Ls 2.—. **Brastiņš, E. — Latviskās Latvijas labad.** Mājieni un aicinājumi Ls 2.—. **Brastiņš, E. — Tautības mācība.** Tautiskā ideja un valsts Ls 3.—. **Ozols, J. — Maršals Ferdinands Fošs,** sabiedroto armiju virspavēlnieks pasaules karā, broš. Ls 4.—, iesieta Ls 5.—. **Lapiņš, J. — Ausekļa rakstu izlase.** Iesieta Ls 3.50. **Grīns. A. — Dvēseļu putenis,** pārstrādāts vienā sējumā, bagātīgi illustrēts Ls 5.—. **Cedriņš, V. — Zemes dziesmas.** Dzejas antoloģija, brošeta Ls 4.—, iesieta Ls 5.—. **Mežāks, P. — Mājkustoņu slimības** Ls 3.—. **Bakis, R. — Lopārstniecība** Ls 2.—. **Pommers. P. — Lopbarības ražošana un lopu ēdināšana** Ls 3.—. **Grava, F. — Mājlopu audzēšanas mācība** Ls 1.50. **A. Roga — Pirms lielās dzīves.** Mazpulku luga 3 cēl. Ls 0.90. **A. Lūsis — Zeme un zelts.** Mazpulku luga 3 cēl. Ls 1.—.

Visas minētās grāmatas var pasūtīt pa pastu, iemaksājot mūsu tek. rēķ. pastā Nr. 1278 vai iesūtot pastmarkās grāmatu vērtību. Sūtīšanas izdevumi pircējam nav jāsedz.

P-S „ZEMNIEKA DOMAS"
Rīgā, Blaumaņa ielā 38-40.

Mazpulku amatpersonu atšķiras apstiprinājusi Iekšlietu ministrija 1936. g. 23. novembrī ar Nr. 161.305.

Mazpulku amatpersonu atšķiras

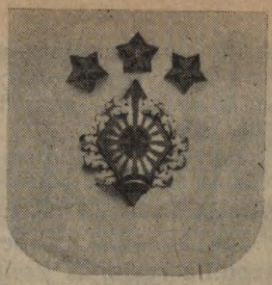

Latvijas mazpulku Virsvadoņa amata atšķira

Latvijas mazp. pārzinis

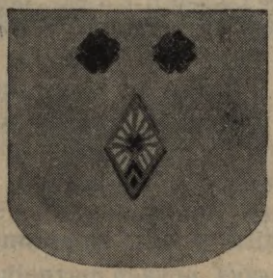

Latvijas mazp. priekšnieks

Latvijas mazp. vadītājs

Rajona instruktors

Rajona vecākais

Novada inspektors

Mazp. sekcijas vadītājs

Mazp. vadītāja palīgs

Mazpulka vadītājs

Mazp. saimes vecākais

Mazp. valdes loceklis

Mazpulka priekšnieks

Instrukcija par mazpulku amatpersonu atšķirām

1. Latvijas mazpulku Virsvadonis nēsā uz kreisās kabatas baltu emaljētu rombu ar zelta sauli un stariem, kuŗu vidū zaļa mazpulku nozīme (četrlapaina āboliņa lapa). Romba apakšējo daļu sedz sarkan-balt-sarkans valsts karogs, ap rombu apvits sudraba ozollapu vainags, virs nozīmes 3 piecstūrainas zelta zvaigznes, kas simbolizē apvienotās Latvijas 3 apgabalus.

2. Latvijas mazpulku vadītājs (LLK priekšsēdis) uz kreisās kabatas nēsā inspektora nozīmi (baltu rombu ar zelta sauli, mazpulku nozīmi un nacionālām krāsām) un trīs zeltītas četrlapainās āboliņa lapas virs nozīmes.

3. Latvijas mazpulku priekšnieks (LLK Mazp. un jaun. audz. nod. vad.) nēsā inspektora nozīmi un divas zeltītas četrlapainās āboliņa lapas.

4. Latvijas mazpulku pārzinis (LLK Mazpulku nozares vadītājs) nēsā inspektora nozīmi un vienu zeltītu četrlapaino āboliņa lapu.

5. Novada inspektors — nēsā inspektora nozīmi, virs nozīmes trīs zelta svītras 4×0,5 cm, zem nozīmes novada pirmos burtus, izšūtus zaļā krāsā, 2 cm augstus un 2,5 m/m platus (blok).

6. Rajona vecākais — inspektora nozīmi ar divām zelta svītrām un novada pirmiem burtiem.

7. Rajona instruktors — inspektora nozīmi ar vienu zelta svītru un novada pirmiem burtiem.

8. Mazpulka vadītājs nēsā vadītāja nozīmi (baltu rombu ar sudraba sauli, mazpulku nozīmi un nacionālām krāsām), virs nozīmes trīs sudrabotas svītras 4×0,5 cm. Zem nozīmes mazpulka numurs, izšūts zaļā krāsā, 2 cm augsts un 2,5 m/m plats (blok).

9. Vadītāja palīgs — vadītāja nozīmi ar divām sudrabotām svītrām un mazpulka numuru.

10. Sekcijas vadītājs — vadītāja nozīmi ar vienu sudrabotu svītru un mazpulka numuru.

11. Mazpulka priekšnieks nēsā uz kreisās kabatas mazpulku nozīmi — zaļu četrlapaino āboliņa lapu. Virs nozīmes trīs zaļas svītras 4×0,5 cm. Zem nozīmes mazpulka numurs, izšūts zaļā krāsā 2 cm augsts un 2,5 m/m plats (blok).

12. Mazpulka valdes loceklis — mazpulku nozīmi ar divām zaļām svītrām un mazpulka numuru.

13. Mazpulka saimes vecākais — mazpulku nozīmi, vienu zaļu svītru un mazpulka numuru.

14. Mazpulku augstākā vadība, inspektori, rajonu vecākie un instruktori nēsā pelēku cepuri ar zaļu iešuvi un melnu nagu. Priekšpusē virs naga zīmotne — zeltīta četrlapainā āboliņa lapa. Gar cepures sānu atloku 0,5 cm plata zeltīta svītra.

15. Mazpulku vadītāji nēsā pelēku cepuri ar zaļu iešuvi un melnu nagu, sudrabotu zīmotni un gar atloka malu sudrabotu svītru.

16. Mazpulku dalībnieki — tādu pat cepuri, bet oksidētu zīmotni gar atloka malu zaļu svītru.

17. Mazpulku inspektrises, vadītājas un dalībnieces nēsā galvas segu — pelēku cepuri ar balti zaļu (1 : 1 cm) apmali.

18. Galvas segas kreisā pusē mazpulku nozīme — inspektrisēm zeltīta četrlapaina āboliņa lapa, mazpulku vadītājām sudraba un dalībniecēm oksidēta.

Instrukcija mazpulku formas tērpu lietošanai

1. Mazpulku dalībnieki formas tērpu lieto izejot ārpus mājas un sabiedrībā, ierodoties mazpulku sanāksmēs, mazpulku, valsts svētkos un citos svinīgos sarīkojumos, kad mazpulka dalībnieks vēlas uzstāties kā mazpulku organizācijas loceklis.

2. Mazpulku formas tērps nav lietojams netīros darbos, kuŗos jāvalkā īpašs darba tērps.

3. Mazpulku dalībniekiem vienmēr jārūpējās par to, lai viņu formas tērps būtu tīrs, atrastos kārtībā un saskanētu ar formas tērpa noteikumiem.

4. Formas tērpā mazpulku dalībniekiem jāuzvedas disciplinēti un korekti vienmēr un visur.

5. Formas tērpā visiem mazpulku dalībniekiem obligāti jāsasveicinās, kaut arī tie nebūtu pazīstami. Jaunākais mazpulka dalībnieks pirmais sveicina vecāko, un mazpulku dalībnieki sveicina visus vadītājus.

6. Mazpulku dalībnieki drīkst lietot vai nu tikai pilnu formas tērpu, vai arī tikai mazpulku formas cepuri, staigājot privātās drēbēs. Arī šai gadījumā tam jābūt pieklājīgam un tīram. Nav atļauts pārējos mazpulku formas tērpa piederumus (svārkus, kreklu, bikses un t. t.) lietot kopā ar citiem privāta tērpa piederumiem.

7. Nekādi patvaļīgi formas tērpa grozījumi nav atļauti.

8. Citu organizāciju nozīmes, emblēmas, žetoni un t. t. pie mazpulku formas nēsājami tikai ar vietējā novada mazpulku inspektora vai Latv. Lauks. kameras Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas atļauju.

9. Latvijas un ārzemju ordeņu lietošanai pie mazpulku formas tērpa atļauja nav izprasāma.

Piezīme. Visiem mazpulku vadītājiem un dalībniekiem formas tērpu ieteicams iegādāties pēc iespējas ātrāki.

Abas instrukcijas stājās spēkā 1930. g. 1. novembrī.

Atsauksmes sacensībai „Ciema vecākais"

32. atsauksme.

Kad Kārlis Haskels nomira, viņu ģimenē palika gādnieks vecākais dēls Jānis. Kādu dienu mātei bija saruna ar Jāni, ka nu viņam jābūt tēva vietā. Jānis noskuma. Bet vēlāk viņš ar lielu darba prieku un centību sāka strādāt. Jānis paņēma kapli un gāja dārzā, kurš bija pilns nezāļu un ķērās pie darba. Darbs Jānim veicās un drīz bija padarīts, par ko arī māte viņu uzslavēja. Kad ciema vecākais pateica Jānim par četrdesmit dolariem, ko Jāņa tēvs bija aizņēmies no viņa, un varbūt Jānis tos varēšot atdot, tad Jānis kļuva domīgs. Tomēr nenoskumdams Jānis sāka strādāt, lai varētu sapelnīt naudu, ar ko tad varētu nolīdzināt parādu. Censdamies un strādādams. Jānis kļuva pie bagātības. Kad labais ciema vecākais nomira, Jānim bija trīsdesmit gadu. Viņš dzīvē censdamies bija kļuvis Frīla ādu ģērētavas īpašnieks un ciema vecākā mājas īpašnieks. Ciema vecākais bija gribējis Jāni pārbaudīt un izaudzināt par krietnu jaunekli, par kādu tas arī izauga.

33. atsauksme.

Izlasot stāstu „Ciema vecākais" tā biju sajūsmināta, ka nevarēju aizmirst dot kaut kādu atsauksmi.

Stāstā doti ierosinājumi. Tieši, kas attiecas uz mums, mazpulku dalībniekiem.

Jaunais sešpadsmit gadu vecais zēns strādā ar visu sparu, lai sagādātu ģimenei uzturu, un lai arī atlīdzinātu parādu ciema vecākam, ko tēvs, dzīvs būdams, aizņēmies Vairāk mocības zēns gan izcietis beidzamā daļā, kur, nepaklausīdums drauga vārdus gandrīz zaudē dzīvību. Bet zēnam dzīvība neliekas tik dārga, bet svarīga doma par parādu.

Zēna neatlaidīgā griba tomēr nezaudē drosmi. Viņš mēģina vēlreiz. Šoreiz gūst uzvaru.

Mīļie mazpulku dalībnieki, vēlesim visu labu šim enerģiskajām zēnam un galvenā kārtā šim izpalīdzīgam ciema vecākam. Ja mums katram dzīvē būtu tādi pārbaudījumi, mēs izaugtu par krietniem un enerģiskiem cilvēkiem.

34. atsauksme.

Šai interesantā stāstā rakstnieks acimredzot grib rādīt, kādiem vajaga cilvēkiem būt un kādiem nevajaga. Ģimenē dzīvot tik noslēgti, ka viens nezinam, ko otrs dara, ir nepareizi; kā to šinī stāstā darījusi Haskeļu ģimene.

Jāņa labās īpašības var raksturot ar trim vārdiem: viņam ir uzcītība, pacietība un drosme. Kad māte Jāni iepazīstina ar patreizējiem apstākļiem pēc tēva nāves, viņš strādā centīgi, un darbam ir panākumi.

Jāņam pašam padarītais tomēr liekas par mazu, jo tēva parādu tam gribas nolīdzināt.

Tadēļ, iepazinies ar Setu, kurš Jāni iespaido ar labām izredzēm medībās, viņš iet pie ciema vecākā, kas to diezgan bargi saņem, bet Jānis panes visu, jo viņš iet droši uz savu mērķi, kuru viņš saskata izdevīgās medības. Medības ir sekmīgas, bet, mājā atgriežoties, Jānis dara nepareizi, ka neklausa Seta padomam, un tadēļ iekrīt upē un pazaudē visu iegūto, izglābjot tikai kailu dzīvību

Uzticību iemantot ir laba lieta, un ciema vecākais, redzot Jāņa uzcītību, ar kādu viņš pēc notikušās nelaimes strādā — pats piedāvā viņam aizdevumu jaunām medībām. Ņemot vērā iepriekšējos piedzīvojumus, ar medībām veicas labi un vēlāk arī ar citiem darbiem, jo viņš ķērās tiem klāt ar drosmi un tadēļ viņa dzīve iet arvien uz priekšu. Jāņa pārbaudījums no ciema vecākā ar izdomāto parādu ir diezgan riskants, jo Jānim, vēl kā zēnam, varēja jau sākumā sašķukt dūša — kā tik lielu naudu atmaksāt?

Tomēr ciema vecākais ir bijis labs cilvēku pazinējs, un nav kļūdījies, jo pēc nāves atstātā vēstulē viņš raksta — „tavs skats man patika, kad atnāci pie manis pirmo reiz."

Mazpulku dalībnieku ievērībai

Ar atsauksmēm, kas iespiestas šinī numurā, sacensība par stāstu „Ciema vecākais" izbeigta. Lūdzam mazpulku dalībniekus vēl reizi izlasīt visas atsauksmes un tad uz vienkāršas atklātnes atzīmēt savu vārdu, adresi, mazpulka numuru un nosaukumu un vienas tās atsauksmes numuru, kuru lasītājs atzinis par labāko. Atklātne iesūtāma „Mazpulka" redakcijai, līdz 1937. g. 1. febr., kur tad tiks saskaitīti šie numuri un pirmās trīs visvairāk atzinības ieguvušās atsauksmes un viņu rakstītāji saņems pienācīgās balvas: I. god. Ls 25.—, II god. Ls 15,—, III god. Ls 10.—.

Frīdis Loze un Jānis Biete Ziemassvētkos

Ziemassvētki tuvojas
Frīdis draugu atceras;
Vēstulē viņš raksta to,
lai to svētkos apciemo.

It kā Ziemassvētku vecītis
atver durvis mūsu Jānītis
Frīdis draugu apkampt steidz,
viņu mīļi, mīļi sveic!

Mežiniekam grūti klājas:
viņš pie katras egles stājas
skaistāko sev meklējot,
dāvanai ko draugam dot!

Spožas sveces egļu zaros
mirdz, un viņu gaisma staros
katrā sirdī, katrā sētā
naktī klusā šai un svētā.

Māte saka — lūk, šo zosi
Frīdim tu no manis dosi,
un, kad būsi pilsētā,
viņu mīļi sveicinā.

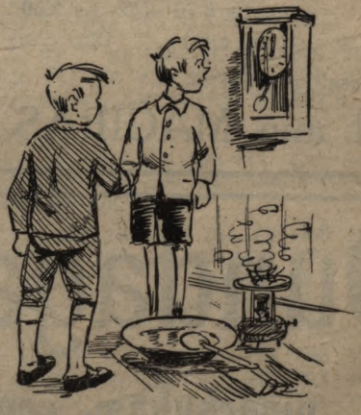

Laimes lējuši no alvas
zēni solās — liktens balvas
abi kopā saņemsim
jaunā gadā dalīsim!

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Uzrakstiet kādas senāk bijušas bēru parašas Jūsu apkaimē: kādēļ nedrīkst velēties, kad mironis ir mājā, kā cep veļu kukuli, kur to liek? Vai uz kapsētu braucot kāds jāja pa priekšu, kas to darīja? Ko tina ap zirga loku (dvieli?). Vai lika kapā, vai arī saplēsa pie kapa, kādu trauku, kādēļ? Kad dalīja nomirēja mantu, kā iecēla jauno saimnieku? Kādas tautas dziesmas dziedāja bērēs par nomirēja mantu, par palicējiem u. t. t.? Piem., Vakar' māti glabājām, Šodien mantu dalījām. Citam cimdi, citam zeķes, Citam mātes villainītes!

Lasat sacensību un vākšanas noteikumus iepriekšējos „Mazpulka" numuros.

Pag. mēnesī lielākais iesūtīto variantu skaits Kārlim Māleram 169. Lēdurgas mazpulkā. Redakcija piešķīra viņam kā godalgu „Latvju rakstnieku šūpļu vietas".

Visi mazp. dalībnieki, kas vēl nav iesūtījuši atbildes uz iepriekšējos №№ ievietotiem jautājumiem, var to darīt līdz 1937. g. 1. februārim.

Saturs:

	Lpp.
Gaišs piemērs. Prof. A. Tenteļa 60 gadi	530
Ziemas mēnesī	531
Ziemassvētki. A. Lūsis	532
Meža cirtēji. A. Sprūdža stāsts	534
Cimdi. A. Lūša stāsts	538
Svecītes spožumā. P. Džindža	542
Seno prūšu zemē. B. Radziņš	544
Svinēsim latviski mūsu godus un svētkus. A. Švāģers	548
Jaunie dzīvnieki arī jāaudzina. V. Guļevskis	549
Ko mēs darīsim ziemā. A. Ozols	551
Vakarēšanas nozīme mazpulkos. K. Bruņinieks	552
Kas jādara Ziemassvētku brīvlaikā. Agr. K. Ķirsis	554
Slidosim! A. Grīnblats	556
XI Olimpiāde Berlīnē. G. Meierovics	558
Pašsavaldīšanās vērtīgākā manta. A. Skalda	560
Kā izmērīt koka augstumu. O. Darbiņš	562
Mazpulku jaunie formas tērpi. E. Dzenis	564
Mazpulku dzīve	568
Paziņojumi	570
Atsauksmes sacensībai „Ciema vecākais"	574
Frīdis Loze un Jānis Biete Ziemassvētkos	575
Jautājumi un atbildes	576

Izdev.: Latvijas Lauksaimniecības kamera. Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

SLĒPES

no Ls 6.70 līdz Ls 9.50
(160 c/m) (220 c/m)

Slēpju saites no Ls 1.20 — Ls 4.80
Slēpju koki Ls 4.—
Apavi (zābaki)
Slēpju smērs „KUKU" (sevišķ. pasūt.)

Pieprasait cenrādi
Izgl. min. MĀCĪBAS LĪDZEKĻU NODAĻĀ RĪGĀ, Krišjāņa Barona ielā № 4

Dundagas sirups

piparkūkām, cepumiem un galdam

Fabrikas kantoris: **Rīgā, Elizabetes ielā № 65,** tālrunis 28724

LATVIJAS VALSTS BIBLIOTEKA

L. Audze gr. sp. Rigā, Baznīcas ielā 4-a (LLK gr. sp. nomnieks) 2126 Šis numurs iespiests 24.000 eks.

Latvijas Lauksaimniecības kameras

1936. g. 30. novembrī notikušās

II Mazpulku loterijas laimestu saraksts:

Ls 5000—9000.

51051 55052 89434.

Ls 1000—2000.

9381 15818 44211 57023 74446 94206.

Ls 500—1000.

47316 57485.

Ls 200—300.

23696 33498 59830.

Ls 100—200.

2114 1290 7837 8285 11531 20319 21198 25199 28532 45026 59111 69508 70733 72283 73668 75338 75962 78760 90870.

Ls 50—100.

6072 9440 19535 20507 21322 22735 22817 22979 30497 40155 40511 43612 54103 54205 68347 71221 71520 74193 74367 79090 89709 83360 89511.

Ls 10—50.

1222 1746 2460 2745 3082 3147 4274 5285 5414 5765 6202 7203 7365 8325 8699 9167 9281.

10700 11283 11774 12044 13056 13921 14389 14960.

21827 22249 22968 23138 24360 25029 26861 27474 28184 28702 28724 29429

30689 31972 31956 31959 32070 32511 33322 33706 33886 35780 36183 36844 38073.

40871 41685 41963 42099 42177 42526 43202 44915 45892 48927 49011.

50106 51109 52515 52807 52922 53475 53930 54932 55356 56153 56481 56846 56884 57351 57803 57823 57867 58300 58482 58676 58711 58821 59642 59858.

60124 60702 61156 62152 62195 63313 63363 64354 64755 65143 65933 66401 68135 68573 69119 69244 69453.

70096 70231 70383 70508 70927 71282 71808 72229 73912 74953 75444 77571 77598 77934 79044 79216 79294 79433.

80654 80658 81476 81741 82301 82564 82831 82959 82985 83072 83674 83916 84493 84936 85129 85408 85567 86648 86682 87520.

91056 91389 91540 91595 92347 92427 92654 92952 93345 94057 94388 94843 95360 95387 96924 97069 97243 98658 99521 99529 99770 99737.

Ls 2—10.

14 22 67 79 93 95 116 130 155 161 165 240 257 273 286 313 346 352 416 443 543 617 666 686 707 764 843 861 934 940.

1036 62 79 81 95 209 264 267 243 295 296 305 337 339 342 392 409 449 496 505 533 587 619 633 663 677 700 702 826 839 935 938 976.

2000 17 19 32 55 68 76 121 129 168 170 173 198 254 285 286 288 303 338 343 396 405 489 525 548 617 654 693 695 714 724 756 776 784 826 829 898 937 949 959.

3003 11 56 73 94 110 112 134 141 152 170 183 222 235 289 295 296 297 314 382 403 435 472 508 524 559 562 567 583 586 590 704 724 763 764 766 799 821 825 885 944 972 982 986.

4015 89 114 118 132 136 190 230 251 273 320 356 363 368 372 382 419 442 473 504 518 551 577 578 591 603 607 631 645 789 812 865 895 901 925 927 976.

5001 45 55 57 58 120 125 135 137 157 176 177 195 204 208 237 247 292 350 365 388 407 425 431 457 458 470 482 548 558 576 584 587 593 596 609 634 643 647 667 699 736 751 844 914 922 936 946 955.

6009 63 124 150 154 196 242 243 273 356 371 373 384 385 390 443 464 475 549 567 579 586 592 600 618 638 691 761 775 776 810 853 903 940 947 978 993.

7029 43 53 79 100 105 150 159 162 175 183 198 204 276 353 397 411 456 475 538 539 584 618 623 655 662 665 676 750 777 820 836 846 893 904 917 943 944 947 951 985 999.

8013 138 147 185 200 205 207 291 323 394 400 422 482 499 519 526 528 535 563 567 649 650 655 678 713 719 731 758 762 838 867 878 885 951 971 987 999.

9009 39 95 98 137 140 151 191 196 256 295 321 341 362 435 543 577 656 661 705 707 757 761 851 853 890 897 915 924 938 961 986.

10112 116 130 131 135 155 157 178 189 206 210 228 243 267 340 349 361 363 365 397 424 441 453 465 470 480 495 533 611 643 644 731 782 810 841 842 933 941 943 952 968 999.

11001 3 37 39 42 72 81 126 170 210 226 257 286 311 336 340 358 385 432 458 467 527 534 615 638 658 743 796 816 830 839 848 885 921 971.

12023 25 35 83 121 173 196 198 227 238 251 258 261 266 277 365 379 382 386 390 411 434 441 447 465 469 535 637 648 699 743 754 806 814 851 856 869 884 886 898 969.

13007 21 27 61 145 148 257 304 320 388 424 429 455 463 474 485 522 531 534 562 609 628 632 714 717 730 739 747 754 770 771 787 798 812 854 860 862 877 883 896 924 934 953 962 980 997.

14005 43 55 84 107 113 115 125 146 150 169 220 226 231 236 279 310 331 375 383 393 406 414 457 460 550 624 627 647 659 666 691 703 798 822 840 842 919.

15033 38 39 122 133 145 267 284 308 314 327 337 362 376 439 443 587 607 653 693 722 771 810 859 864 975 995.

16007 020 064 121 123 131 174 270 273 328 332 334 354 365 392 394 410 444 471 546 553 594 647 651 681 693 717 722 737 759 816 851 864 896 904 905 917 990.

17000 006 015 104 106 121 127 133 162 208 257 277 320 396 424 532 631 712 724 755 834 869 930.

18051 060 062 117 127 153 177 197 226 285 295 308 368 457 528 531 550 554 571 631 645 675 677 688 710 763 788 798 886 894 895 904 937.

19006 023 079 098 111 133 143 161 203 225 232 235 237 256 273 298 300 346 386 397 409 492 524 550 565 642 650 660 679 777 778 788 799 802 828 830 857 859 866 881 896 908 926 946.

20020 028 093 110 126 164 176 199 204 265 297 382 390 404 542 543 584 632 644 645 650 655 694 736 759 796 835 873 881 914 920 921 922 980.

21003 033 048 095 096 187 191 248 271 294 300 337 359 436 485 504 529 544 647 682 690 714 716 721 728 737 790 792 828 861 871 878 889 940 955 963 977 983.

22005 030 046 079 105 126 146 151 163 246 260 268 435 449 450 468 532 549 569 584 587 594 617 622 660 728 781 866 868 907 918 958 971 997.

23099 176 190 194 197 200 205 229 337 341 346 378 431 433 434 614 685 722 802 828 876 896 906 920 977 982.

24111 134 136 204 255 290 312 314 379 384 435 524 554 559 655 706 734 736 752 755 763 765 816 825 845 846 865 887 907 938 952 956 957.

25028 043 075 106 135 141 156 178 202 218 226 231 332 303 338 339 370 389 410 422 426 447 463 474 563 565 577 599 617 643 659 664 673 694 746 800 833 870 895 914 927 935 948 988.

26016 022 039 052 086 088 089 091 140 208 209 210 245 262 427 451 468 532 553 557 628 631 678 683 696 733 774 811 830 850 863 867 869 885 914 937 988.

27068 082 095 126 186 196 204 205 210 224 245 257 260 386 409 418 440 488 501 539 542 555 573 617 645 686 695 702 733 759 774 779 799 820 842 909 954 967.

28012 036 047 071 127 128 186 196 216 222 229 234 237 260 318 391 392 394 468 473 480 487 499 500 548 558 572 579 607 619 622 649 660 690 691 730 750 757 765 774 791 839 843 851 871 899 900 930 960 972 998.

29010 022 076 102 109 155 192 214 246 298 304 362 383 392 413 445 507 528 563 627 659 669 675 699 733 740 807 822 830 839 849 852 906 920 941.

30006 045 047 055 067 078 099 193 194 199 208 210 211 252 300 366 408 423 451 518 527 547 561 570 613 656 692 797 801 826 836 873 885 887 925.

31001 029 084 096 102 133 166 203 205 265 276 293 303 305 321 327 385 412 434 455 469 492 531 587 613 637 656 670 692 755 804 832 863 886 943 954 976.

32005 022 035 038 146 210 215 266 272 309 317 376 392 427 489 497 581 592 628 638 649 680 717 754 757 772 776 877 896 923 932 938 941 970.

33024 096 111 120 150 152 164 213 233 266 286 291 303 332 385 396 397 472 504 523 532 551 571 585 669 707 708 718 729 731 738 784 793 822 829 835 839 847 919 922 961 968 976.

34098 109 162 170 183 190 216 287 289 292 323 364 369 405 439 464 522 554 581 583 617 638 647 706 737 780 800 809 811 840 950 959

35005 022 060 093 147 155 222 226 250 263 268 280 286 290 297 330 376 377 383 495 520 536 546 578 616 659 698 704 771 781 865 889 915 950.

36003 013 022 039 042 048 135 190 194 207 221 245 259 269 281 287 309 310 317 383 540 541 571 628 645 647 658 717 737 763 788 802 836 861 907 944 952 974.

37027 054 068 083 085 088 093 100 119 142 147 153 183 190 204 229 267 271 290 292 308 358 360 365 376 378 385 415 424 435 447 454 481 491 512 534 566 581 594 623 650 682 726 746 759 793 796 871 879 962 998.

38004 033 116 132 202 203 213 227 303 316 333 363 442 459 467 483 668 679 728 810 843 887 896 905 933 997.

39019 024 064 169 174 195 218 246 264 274 293 342 354 363 398 399 432 434 463 483 525 734 750 834 842 843 855 856 937 950.

40002 003 008 013 025 037 076 141 145 169 192 234 262 267 271 328 330 374 396 411 465 476 522 526 544 569 577 613 662 663 685 700 722 729 754 767 793 811 828 857 860 863 934 950 952 975 994.

41010 17 32 62 70 91 119 139 169 196 268 272 327 375 427 465 480 496 499 501 585 591 621 633 638 653 722 792 814 825 835 844 920 923 937 954 996.

42129 131 193 197 231 235 237 250 286 293 301 308 329 344 357 390 426 438 445 482 493 496 514 517 561 577 594 596 606 625 631 712 788 818 848 853 873 894 899 903 908 933 940 960 971 976 997.

43001 6 26 42 44 62 84 107 109 115 206 218 228 238 293 305 342 369 391 395 398 429 448 463 476 583 622 632 681 682 688 714 724 758 796 821 838 852 858 879 892 897 922 936 971 979.

44019 32 78 90 102 139 165 183 216 217 305 337 370 394 421 469 486 521 607 613 622 673 683 700 785 824 849 865 883 890 924 926.

45024 29 31 41 122 138 172 201 209 241 291 329 332 345 382 394 397 399 428 447 450 454 484 522 532 598 675 684 721 735 753 758 789 812 827 856 901 941 981 988 993.

46006 18 41 51 81 88 94 112 140 156 159 185 191 213 249 295 353 413 467 477 546 559 569 599 630 652 663 708 720 726 736 739 762 787 798 816 829 844 850 865 881 963 999.

47045 100 110 136 188 200 224 233 296 353 366 395 398 432 454 460 469 486 495 502 511 606 608 610 641 725 726 743 749 781 870 876 905 919 920 989.

48051 71 84 86 145 154 167 173 214 222 238 267 318 333 344 353 412 454 460 474 533 600 622 636 655 665 747 749 774 791 801 811 822 850 872 937 943.

49006 26 32 130 147 155 167 169 180 310 311 319 330 351 372 396 472 489 547 574 584 588 607 651 705 706 727 808 822 837 839 841 844 865 883 887 900 954.

50009 20 38 104 117 137 141 158 215 244 285 321 323 326 377 399 412 435 453 513 521 531 533 568 623 686 716 732 735 738 771 789 799 812 874 932 935 960 963 975.

51037 50 88 108 129 140 167 196 206 212 220 225 226 264 265 279 289 294 313 371 372 379 471 558 607 666 756 806 818 823 852 871 917 918 923 929 932 992.

52032 58 87 121 131 261 278 293 299 310 375 381 436 471 474 485 537 560 563 651 674 677 678 690 749 755 820 822 869 898 926 958.

53004 7 11 15 28 48 50 84 88 110 118 136 165 183 188 200 222 238 245 280 371 384 407 438 456 479 489 668 674 696 762 786 860 874 875 884 902 929 933 936 941 974 987.

54051 97 110 154 181 188 271 288 305 311 335 344 356 362 418 451 543 545 549 553 569 589 592 650 658 683 729 761 779 840 874 896 903.

55023 38 63 64 71 73 92 98 184 217 256 257 311 323 352 365 377 412 426 444 478 491 514 529 531 542 557 604 614 651 654 693 712 750 753 798 816 835 897 951 979 995.

56006 13 34 75 138 151 158 213 218 225 247 283 319 336 399 501 548 588 591 593 623 633 664 676 703 724 734 740 749 830 904 930 934 959.

57013 27 37 43 48 53 104 200 202 219 227 228 363 393 406 418 419 426 449 472 519 523 537 541 553 607 613 667 707 747 761 764 810 817 834 873 900 911 933.

58025 93 135 158 180 181 186 190 217 255 265 280 312 416 443 473 480 520 546 579 673 743 775 778 869 899 911 922 923 938 944 948 959.

59040 52 69 110 128 143 155 190 225 260 274 278 319 402 410 425 451 476 540 571 583 606 618 640 642 729 767 776 801 810 826 850 861 873 996.

60015 65 132 172 208 209 298 303 307 343 367 395 407 415 435 440 446 473 488 564 592 593 633 657 686 717 720 752 757 761 775 828 875 877 890 904 913 920 924 928 979

61011 29 74 100 105 108 125 148 217 229 321 358 363 423 428 443 462 495 639 699 712 714 722 724 739 746 762 773 808 854 895 932 949 970 978

62007 30 47 93 123 134 173 207 215 246 282 295 304 315 410 449 465 473 495 502 627 631 690 700 706 730 825 865 878 896 901 966.

63010 33 41 56 59 77 96 106 118 125 183 194 246 284 288 295 323 330 403 427 434 444 490 495 497 499 547 552 570 606 609 622 628 635 642 679 745 804 820 881 928.

64124 147 235 308 309 331 352 360 418 421 437 443 448 457 458 460 466 502 506 516 540 576 583 617 632 671 703 709 714 749 769 777 870 931.

65025 32 66 69 91 94 126 151 197 226 256 261 343 363 399 409 424 434 441 462 471 481 499 642 657 694 705 744 748 862 949 966 971 981.

66003 5 16 45 78 108 157 215 232 238 241 324 352 361 380 385 427 440 518 619 640 661 672 715 791 810 811 858 907 922.

67024 57 58 85 87 93 107 141 142 215 252 273 286 301 320 350 382 388 394 444 484 538 627 640 655 707 731 750 782 822 847 892 915 992.

68016 87 104 159 191 212 214 227 260 280 293 294 337 345 384 390 401 442 459 479 480 496 524 525 537 562 567 591 602 625 626 638 707 772 783 790 799 829 842 849 856 896 901 919 951 973 993.

69064 69 77 84 86 132 152 170 172 173 188 197 211 234 280 293 304 310 320 324 335 371 384 397 404 418 473 513 527 529 584 608 655 676 718 750 771 790 805 881 921 977.

70004 10 28 38 94 119 131 166 193 244 262 276 297 353 371 384 390 467 608 632 658 659 688 702 703 734 741 795 797 858 866 901 982.

71075 102 151 177 203 212 214 246 255 321 325 334 338 345 353 364 373 401 406 445 465 468 474 486 509 512 534 554 561 624 642 659 666 710 717 723 732 753 769 775 787 794 822 846 859 874 879 961 997.

72067 81 96 217 244 296 328 366 371 451 478 489 496 500 524 543 593 594 597 607 626 653 688 753 766 782 806 815 843 848 850 881 906 924 956 963.

73024 040 044 095 111 128 156 161 189 212 226 237 245 278 284 317 331 353 374 393 415 427 497 510 516 526 537 612 637 664 682 697 749 772 790 836 894 937 940 945 951 953 971 973.

74087 103 119 142 220 225 232 235 237 301 311 312 324 348 375 383 424 443 479 480 481 503 518 587 597 616 646 648 662 672 718 721 744 752 787 815 821 837 876 895 904 913 926 965 979.

75019 029 054 080 096 098 125 191 249 258 280 311 353 367 408 411 441 472 491 525 534 586 648 664 679 702 703 712 746 775 798 821 889 900 942 959.

76083 055 094 099 164 178 254 365 372 415 437 443 446 467 474 483 496 610 650 651 658 690 728 736 814 828 882 894 904 908 929 973 981.

77032 256 271 317 338 400 410 431 440 494 548 567 588 589 607 612 726 747 777 798 821 861 870 895 900.

78001 002 003 026 078 121 149 155 166 192 193 208 233 300 309 311 362 379 390 449 460 500 535 556 566 569 579 585 608 642 653 698 755 763 796 806 820 826 831 837 882 952 970 972 973.

79008 010 035 086 088 092 125 184 273 303 310 319 333 342 349 355 356 360 364 394 410 412 415 422 465 562 622 638 654 792 908 943 972 984.

80000 035 059 062 096 105 110 113 192 202 227 233 241 246 250 254 258 296 298 301 331 344 374 475 511 541 569 575 593 601 615 622 669 688 690 699 713 730 781 783 818 857 860 868 972 991.

81012 013 041 054 094 154 174 193 209 279 308 331 348 367 389 456 477 479 505 578 580 585 610 617 662 681 689 725 730 750 754 756 771 793 797 809 842 889 934 999.

82000 032 038 049 054 078 086 100 121 155 161 173 195 202 212 315 345 362 367 403 444 467 487 493 519 551 579 651 724 727 785 801 805 822 823 839 858 873 880 902 929 930.

83011 035 093 094 105 111 158 175 206 354 392 403 502 548 563 621 653 671 690 703 772 830 882 908 945 967 969 972 997.

84012 016 019 037 038 046 069 112 150 224 254 255 265 303 347 391 434 470 473 498 534 544 553 562 606 614 630 686 692 693 724 751 802 834 842 858 887 888 932 938 952 971 980 987.

85014 015 023 024 055 056 073 110 157 180 289 303 325 365 366 391 396 397 433 437 518 572 576 691 692 713 731 743 748 773 794 836 844 850 869 894 909 921 937 960 982 992 994.

86013 033 034 087 096 097 104 150 162 171 189 217 221 230 237 271 292 308 309 326 332 357 358 371 389 411 429 435 453 483 500 518 524 543 566 572 579 640 717 744 747 785 861 862 878 909 941 943.

87025 046 149 156 203 213 215 225 246 314 376 386 443 446 505 518 544 568 596 599 616 642 644 726 727 729 753 773 798 821 822 870 891 931 953.

88060 102 120 124 131 139 144 249 263 288 314 325 352 354 392 404 406 409 478 529 564 640 746 757 775 799 800 842 852 882 910 922 927 987.

89013 062 087 091 130 140 141 150 220 324 326 364 419 439 443 450 464 482 513 523 535 539 579 596 678 684 713 777 783 794 808 880 900 904 929 937 943 949 966 968.

90009 024 033 042 048 103 110 127 131 178 257 260 261 341 349 388 432 434 462 569 580 653 689 705 753 784 824 843 846 849 852 938 951 961 996.

91027 036 083 108 153 159 198 245 260 263 308 325 362 375 379 384 397 398 431 455 456 463 465 489 507 567 602 633 648 714 729 734 753 784 870 891 934 951 953 959.

92014 031 084 110 120 132 135 156 198 235 256 264 276 277 278 284 290 300 310 327 377 387 457 458 482 571 573 607 638 644 648 665 677 715 753 759 765 776 778 837 841 847 849 886.

93096 117 148 151 187 195 221 262 296 319 381 398 430 435 441 466 501 528 568 573 594 652 718 756 831 862 885 910 911 928.

94018 039 071 095 100 116 166 167 171 172 182 235 246 247 289 323 340 360 413 633 659 669 674 704 707 798 851 863 881 894 926 949 961 993.

95014 032 042 085 089 111 129 135 141 143 153 170 193 210 220 264 273 275 285 289 299 308 374 385 391 428 470 581 602 604 658 691 796 798 813 857 871 873 935 937 970.

96008 018 039 122 142 153 159 161 195 261 334 341 395 406 409 457 470 510 560 554 586 597 617 645 673 755 788 798 825 826 914 940.

97011 059 061 085 094 122 233 247 268 289 295 308 320 364 378 407 465 466 486 496 525 531 547 661 700 703 718 720 725 733 750 755 775 782 808 846 901 920 946 972 981.

98013 032 059 067 075 080 192 197 246 266 269 297 316 338 340 354 365 392 463 478 485 531 573 585 596 604 620 632 677 705 712 716 720 775 780 783 804 810 823 860 885 937 956 959 960.

99041 150 157 172 185 205 210 234 258 265 279 322 351 357 366 374 387 453 479 503 515 577 589 623 644 672 706 754 784 806 807 813 871 885 901 921 972 982 991.

Laimestus izsniedz sākot ar 1936. g. 15. decembri līdz 1937. g. 15. februārim.

Iznākusi

Latvijas Lauksaimniecības kameras apgādā, doc. P. Kreišmaņa redakcijā

„Lauksaimnieka gada grāmata 1937. g."

320 lapas puses bieza ar daudzām illūstrācijām. Kalendārijs. Tabulārā daļa ar lauksaimniekiem un sabiedriskiem darbiniekiem ikdienas darbā nepieciešamām ziņām, mežu novērtēšana, mežu pārdošanas līgumi u. c. Bagātīgs rakstu krājums.

Maksā Ls 1.—. Atkalpārdevējiem rabats.

Lauksaimnieka gada grāmata pieprasāma LLK Rakstu apgādā Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, tālr. 22322, pie visiem agronomiskiem darbiniekiem un lielākos grām. veikalos.

2276 L. Audzes gr. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4a

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rigā, Tērbatas ielā 78, tālr. 92227.

NOLIKTAVA:
Tērbatas ielā 24, tālr. 27629.

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes.

Apavu nams „ALMA",

Rīgā, Kr. Barona ielā № 15.

A. J. Kauliņa bērnu drēbju tirgotava

Rīgā, Gaiziņa ielā № 4, pie Centrāltirgus. Tālr. 29722. Privātdz. Lāčplēša ielā № 70, dz. 1. Tālr. 21541.
Pasta tekošs rēķins № 11217.

Laipni piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus, mazpulku un tautas tērpus u. c. **pašu darbnīcā pagatavotus.**

Laipna apkalpošana. Glīts darbs. Skolām un palīdzības sabiedrībām **viszemākās cenas.**

Lietojiet tikai vislabākos veļas zilumus maisiņos un tabletēs

„Ozolzīle"

kuŗi uztur veļu līdz vecumam sniegbaltu. Fabr. Rīgā, Dzirnavu ielā 115, tālr. 26973.

K/S Bruno Frobeens

LIELTIRGOTAVA

Rīgā, Kongresa laukumā Automātiskā tālr. centrāle 3518

Ķīmikālijas
Medikamenti
Drogas
Speciālitātes

Aptieku piederumi
Pārsienamie līdzekļi
Gumijas preces
Parfimerijas

Slidas

„OMEGA"

Dabūjamas visos attiecīgos veikalos

un akc. sab. **„OMEGA" veikalos:**

Elizabetes ielā № 55. Tālrunis 32722.
Marijas ielā № 2. Tālrunis 33166.

Velosipēdiem, motocikletiem un automobiļiem
lietojiet pirmklasīgas

RENOLD un COVENTRY ķēdes

T/N Pauls Romans

Rīgā, Elizabetes ielā № 14. Tālr. 33116, 28040.

Jānis Gulbis

Brīvības ielā № 12.

Lielā izvēlē:

VEF radio uztvērēji
Elektriskie apgaismošanas
un mājturības piederumi
un instalācijas materiāli.